

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ
ΦΙΛΟΘΕΟ ΖΕΡΒΑΚΟ

Χαιρετισμοί καί Όμιλίες

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 11 ΜΑΪΟΥ 2014

Έκδόσεις
«Ορθόδοξος Κυψέλη»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ

ΦΙΛΟΘΕΟ ΖΕΡΒΑΚΟ

Θεσσαλονίκη 11 Μαΐου 2014

Χαιρετισμοί καί όμιλίες

Έκδόσεις «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»
Σπαρτάκου 6, Συκιές, 566 26 Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310.212659, Φάξ 2310.207340

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

- Ἀρχιμανδρίτης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΗΧΟΣ, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λογγοβάρδας Πάρου 5
- Μοναχὴ ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΚΡΙΤΟΥ, Καθηγουμένη Ἱεροῦ Ἰσυχαστηρίου Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Θαψανῶν Πάρου 9
- Ἀρχιμανδρίτης ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ἱεροκήρυξ καὶ Πνευματικός Πατήρ τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ» Θεσσαλονίκης καὶ Διάκονος τῶν Κρατουμένων 13

ΟΜΙΛΙΕΣ

- Πρωτοπρεσβύτερος ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΗΣΗΣ, Ὁ Ὅσιος Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος, ὡς ἀγωνιστῆς καὶ ὁμολογητῆς τῆς Ὁρθοδοξίας 15
- Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δ. Μεταλληνός, Ὁρθοδοξία καὶ Ἀγιότητα 55

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Γέρων ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ, Πνευματικὲς Διασχές 67

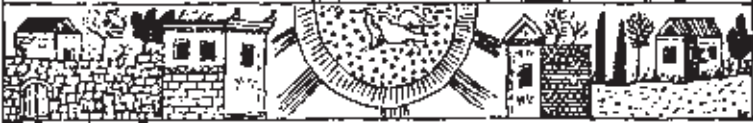
ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

Τό τεύχος αυτό εκδίδουν, σύν Θεῷ, οἱ ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», προκειμένου νά ἔχουμε καί γραπῶς τά ὅσα ἀξιοπρόσεκτα θά μᾶς καταθέσουν οἱ σεβαστοί ὁμιληταί, τήν 11η Μαΐου 2014, στήν Θεσσαλονίκη, κατά τήν ἐκδήλωση μνήμης πρὸς τιμὴν τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου.

Στήν θέση τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Στυλιανοῦ Κεμεντζετζίδη, ἡ ὁποία ἔχει καταχωρισθεῖ στὸν ἀφιερωματικὸ τόμο *Γνωριμία μέ τόν Γέροντα Φιλόθεο Ζερβάκο*, πού διανέμεται δωρεάν, καταχωρίζονται ἐδῶ στό τέλος, ὡς Παράρτημα, λίγες πατρικές διδαχές τοῦ ἐμπείρου, ἐναρέτου καί διακριτικοῦ ἀειμνήστου πατρὸς Φιλοθέου πρὸς πνευματικὴ μας ἐνίσχυση στήν καλὴ μας ὁμολογία καί ἐν Χριστῷ εὐσέβεια.

Ἡ εἰσήγηση τοῦ π. Θεοδώρου Ζήση ὀλοκληρωμένη θά δημοσιευθεῖ ἀπὸ τίς ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», σέ ἰδιαίτερο βιβλίο. Ἀναπτύσσονται ἐκεῖ καί τά θέματα: 1. *Ἐλεγχος ἐκτροπῶν καί νεωτερισμῶν στήν ἠθικὴ ζωὴ κληρικῶν καί μοναχῶν. α) Ἡ βλασφημία τοῦ Θεοῦ καί τῶν θείων. β) Ἄσεμνη ἐμφάνιση γυναικῶν καί ἀνδρῶν, αἰσχρά θεάματα καί χοροί, ἐπιζήμιος τουρισμός, ἐκτρώσεις* 2. *Παλιό καί Νέο Ἡμερολόγιο* 3. *Σύγκληση Οἴκουμενικῆς Συνόδου*. 4. *Σχέσεις μέ ἕτεροδόξους. Θεολογικοὶ Διάλογοι* 5. *Ἄλλες ἕτεροδιδασκαλίες* 6. *Οἱ δέκα πληγές τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ ἐννέα πραγματοποιήθηκαν· ἀναμένεται ἡ δεκάτη.*

Καί τό ὀλοκληρωμένο βιβλίο τοῦ π. Θεοδώρου θά δοθεῖ ὡς εὐλογία πρὸς τιμὴν τοῦ Γέροντος Φιλοθέου. Ὅσοι ἐνδιαφέρονται νά τηλεφωνήσουν εἰς 2310.212659

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

*τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Λογγοβάρδας Πάρου
Ἀρχιμανδρίτου Χρυσσοτόμου Πήχου*

Παναγιώτατε, σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, σεβαστοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί, ἐκλεκτὴ χορεία τῶν Μοναχῶν καὶ Μοναζουσῶν, ἀξιότιμοι κυρίες καὶ κύριοι, χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Συναχθήκαμε ἐδῶ στὸν φιλόξενο καὶ περίπυστο αὐτὸ χωρὸ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, γιὰ νὰ ἀκούσουμε ἐκλεκτοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι θὰ παρουσιάσουν ἐνώπιόν μας τὴν μορφή τοῦ πολυέδρου ἀδάμαντος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦ λαμπροῦ ἡγουμένου καὶ διαδόχου τῶν ἁγίων Κολλυβάδων ἡγουμένων τῆς Λογγοβάρδας, τοῦ ὀσιωτάτου γέροντος Φιλοθέου τοῦ Ζερβάκου.

Ἡ νῆσος Πάρος χαρακτηρίζεται ὡς ἁγιοτόκος. Ἠξιώθη νὰ γεννήσῃ τὸ στόμα τῶν Κολλυβάδων, τὸν ὄσιο Ἀθανάσιο τὸν Πάριο. Ἐφιλοξένησε καὶ ἀνέδειξε τὸν ὄσιο Ἀρσένιο τὸν ἐξ Ἰωαννίνων, τὸν θαυματουργό. Περιέθαλψε τὴν ἀσκητικὴ ὄσια Θεοκτίστη τὴν Μηθυμαία. Κυοφορεῖ δὲ τοὺς ὀσίους Κύριλλο Παπαδόπουλο τὸν ὁμολογητὴ, τὸν ἐθναπόστολο καὶ ἱεροκήρυκα τοῦ Αἰγαίου, καθὼς καὶ τὸν ἐκ Λευκῶν Πάρου ὄσιον γέροντα Ἰωσήφ τὸν σπηλαιώτη, τὸν ἀναβιωτὴ τοῦ ἡσυχασμοῦ στὶς ἡμέρες μας. Καὶ ἔπεται συνέχεια.

Ἡ Πάρος, στίς ἀρχές τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, δέχθηκε οὐρανόσταλτο τόν π. Φιλόθεο. Ὁ γέροντάς του, ὁ ἅγιος Νεκτάριος τῆς Αἰγίνης, τοῦ εἶχε ὑποδείξει ἐξ ἀρχῆς τήν Λογγοβάρδα ὡς τόπον ἀφιερώσεως καί ἀσκήσεώς του. Ἐκεῖνος ὅμως, ἐλκυόμενος ἀπό τό περιβόλι τῆς Παναγίας, ὡς ἄλλος Ἰωνᾶς -τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν- παρήκουσε καί, ἀφοῦ ὑπέστη κάποια μεγάλη ταλαιπωρία ἐπέστρεψε τελικῶς καί ἔστησε τήν καλιάν του εἰς τήν Λογγοβάρδα τῆς Πάρου, γενόμενος ἔτσι Παριανός.

Τόν ἐχαρακτήρισα προηγουμένως πολυέδρον ἀδάμαντα. Ἀλλά καί αὐτός ὁ χαρακτηρισμός φαίνεται μικρός γιά τόν ὄσιο Φιλόθεο. Ὅσο ἐντρυφᾷ ὁ μελετητής στήν ὁσία βιοτή του, θαυμάζει τήν ἀγγελική πολιτεία του. Ἀξιωθεῖς νά διακονηθῇ ἀπό Ἄγγελον Κυρίου κατά τό πρῶτο στάδιο τῆς ἀφιερώσεώς του, αἰσθανόταν τούς Ἄγγέλους τόσο κοντά του, καί γι' αὐτό ἐμιμείτο τήν ζωή τους.

Ἱεραποστολική φλόγα κατέφλεγε τήν καρδίαν του, ἔτσι ὥστε τά πάντα ἔθετε σέ δευτέρα μοῖρα προκειμένου νά σωθῇ μία ψυχή. Πολλές πάμπολλες εἶναι οἱ ἱεραποστολικές περιοδεῖες πού ἐπεχείρησε μέχρι τά ἔσχατα τοῦ βίου του.

Τό κήρυγμά του προφητικό. Δέν εἶχε σχέσι μέ ἀπωστεωμένες ἠθικολογίες. Πόθος του ἦτο νά «μορφωθῇ Χριστός» εἰς τās ψυχάς τῶν ἀκροατῶν του. Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπεράνω ὅλων· «Τάδε λέγει Κύριος». Ὁ λόγος του ἔφερε στίς ψυχές τήν συντριβή τῆς μετανοίας, καί ὡς ἄριστος νυμφαγωγός ἤρμοζε τās ψυχάς τῶ νυμφίῳ Χριστῶ.

Ἡ ζωή του ἦτο μία συνεχῆς μαρτυρία. Ἦτο ἡ καλή μαρτυρία τήν ὁποία ζητοῦσαν οἱ διψασμένες ψυχές. Εἶχε δέ καί πόθον μαρτυρίου. Τό μαρτύριο ἐθέρμαινε

τήν καρδιά του. Δύο φορές ἔφθασε στό κατώφλι τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὁ Κύριος τόν ἀπήλλαξε, διότι τόν ἤθελε μάρτυρα καί ὁμολογητή Του σέ μία κοινωνία στήν ὁποία τά ρεύματα τῆς ἀθεΐας καί τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἐτάρασσαν τῆς συνειδήσεις τῶν πιστῶν.

Δέν ἦταν ἓνας ἀπλός παρηγορητής τῶν πονεμένων ψυχῶν. Ὁ παρηγορητικός του λόγος εἶχε δύναμι, καί τόν ἔκαναν ἀκόμη πιό δυνατό τά ἐπακολουθοῦντα σημεῖα. Πολλά τά θαύματα καί ἐν ζωῇ καί μετὰ τήν ἐκδημία του.

Τέλος ὁ π. Φιλόθεος ὑπῆρξε ποταμός ἐλεημοσύνης. Ἐλεοῦσε φτωχοῦς ἐγκαταλελειμμένους, πολυτέκνους, ὀρφανά καί χήρες. Ἐσπούδασε ἀπόρους φοιτητάς. Μέ τό βαλάντιό του ἐστελέχωσε τήν Ἐκκλησία μέ μορφωμένους καί ἐναρέτους κληρικούς. Ἐπί γερμανικῆς Κατοχῆς ἔσωσε κυριολεκτικά Παριανούς, καί ὄχι μόνο, ἀπό τήν θανατηφόρο πεῖνα. Ἐπανελήφθη καί στήν Λογγοβάρδα τό θαῦμα τῆς χήρας τῶν Σαρεπτῶν ἐπί προφήτου Ἡλιοῦ.

Ἐτοιμασθῆτε λοιπόν, τιμία ὁμήγυρις, νά ἀκούσετε ἐν συνεχείᾳ ἐκλεκτούς ἀδελφούς ὁμιλητάς, οἱ ὁποῖοι θά σκιαγραφήσουν τήν μορφή τοῦ π. Φιλοθέου καί θά μᾶς τόν παρουσιάσουν ὡς πρόσωπον ἀγγέλου, ἀποστόλου, προφήτου, κήρυκος τῆς μετανοίας, μάρτυρος καί ὁμολογητοῦ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ποταμοῦ ἐλεημοσύνης, θαυμαστοῦ ἐν ἔργοις καί λόγοις. Τέτοιος λαμπρός Ἠγούμενος ἔλαμψε στήν Λογγοβάρδα γιά πενήντα χρόνια, καί ἐσκόρπισε τό φῶς τοῦ Χριστοῦ σέ ὅλα τά μήκη καί τά πλάτη τῆς γῆς. Εἶθε νά ἔχωμε τήν εὐχή του.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

**τῆς Καθηγουμένης τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου
Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Θαψανῶν Πάρου,
Μοναχῆς Νεκταρίας Κριτοῦ**

Σεβαστοὶ Πατέρες
Ἄρχοντες τοῦ τόπου
Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγητές
Ἐκλεκτὴ Ὁμήγυρις

Ὁ πατὴρ Φιλόθεος Ζερβάκος, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Ἱεροῦ
μας Ἡσυχαστηρίου καὶ σεβαστὸς Ἠγούμενος ἐπὶ μία
πεντηκονταετία τῆς παλαιφάτου Ἱερᾶς Μονῆς Λογ-
γοβάρδας Πάρου ὑπῆρξε κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν μία
Ὅσιακὴ Μορφή πού σφράγισε μέ τὴν ἅγια βιοτὴ του
τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ ὄχι μόνον τῆς Ἱερᾶς Μητροπό-
λεως Παροναξίας ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας
εὐρύτερα.

Ὡς χαρισματοῦχος, διακριτικὸς πνευματικὸς χιλιά-
δων πιστῶν στὰ 70 ἔτη τῆς ἱερατικῆς του διακονίας ἀνα-
λώθηκε στό μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως ἐνῶ
συγχρόνως ὑπῆρξε κατανυκτικὸς λειτουργὸς τῶν Θείων
Μυστηρίων, ἄριστος γνώστης τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς
καὶ -ὅπως πρόσφατα ἀποκαλύφθηκε- συνθέτης χερου-
βικῶν ὕμνων, ἔξοχος ψάλτης, δεινὸς ἐκκλησιαστικὸς
ρήτορας, ἀκαταπόνητος συγγραφέας ἐποικοδομητικῶν
ἄρθρων καὶ ἐπιστολογράφος χιλιάδων παραμυθητικῶν
καὶ νουθετικῶν ἐπιστολῶν μέ τὴν διττὴ ἰδιότητά του,
τοῦ στοργικοῦ πατέρα γιὰ τοὺς μετανοημένους ἁμαρ-
τωλοὺς, ἀλλὰ καὶ τῆς διστόμου μαχαίρας γιὰ τοὺς κα-
κοδόξους καὶ αἰρετικούς.

Σήμερα, μέ τήν εύκαιρία τής συμπληρώσεως 130 χρόνων από τήν γέννησή του ή Θεσσαλονίκη τιμᾶ τήν μνήμη του καί αὐτό μᾶς χαροποιεῖ καί εύφραίνει διότι ἄρρηκτοι καί βαθεῖς εἶναι οἱ δεσμοί τοῦ Ἁγίου Γέροντος μέ τήν Θεσσαλονίκη καί τόν πιστό λαό της.

Ὅταν τόν Μάιο τοῦ 1907 ὁ Κωνσταντῖνος Ζερβάκος καί κατόπιν πατήρ Φιλόθεος, νέος εύσταλής 23 ἐτῶν, ἔφθασε στήν Θεσσαλονίκη μέ τελικό προορισμό τό Ἅγιον Ὅρος ὡς «ποθῶν τόν βίον τής ἀσκήσεως», προσκύνησε τόν τάφο τοῦ προσφιλοῦς του Ἁγίου Δημητρίου καί μόλις γλύτωσε τόν θάνατο ἀπό τοῦς Τούρκους πού τόν συνέλαβαν, μέ θαυμαστή ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στόν πασᾶ τής Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νά τόν ἐλευθερώσει ὁμολογώντας ἀργότερα στόν φίλο τοῦ πατρός Φιλοθέου Νικόλαο Μητρόπουλο τήν θαυμαστή ἐπέμβαση τοῦ Ἁγίου.

Ἀργότερα, ὁ πατήρ Φιλόθεος ὡς ἱεροδιάκονος τής Ἱερᾶς Μονῆς Λογγοβάρδας Πάρου, τό καλοκαίρι τοῦ 1910 ἐπιστρέφοντας ἀπό προσκύνημα στό Ἅγιον Ὅρος καί ἀτενίζοντας ἀπό τό καράβι τήν πόλη τής Θεσσαλονίκης σκλαβωμένα στούς Τούρκους ἐθρήνησε μέ τά λόγια: «Θεσσαλονίκη! ὦ Θεσσαλονίκη! Τό πάλαι μέν ἔνδοξος καί τετιμημένη, νῦν δέ ἄδοξος καί καταφρονεμένη. Ποῦ ἡ ἀρχαία δόξα σου; ποῦ οἱ μεγαλοπρεπεῖς καί περικαλλεῖς ναοί σου; Φεῦ! μετετράπησαν εἰς τζαμιά... Ἄλλ' ὦ Μεγαλομάρτυς Δημήτριε... Σέ ἱκετεύω καί παρακαλῶ θερμῶς μεσίτευσον πρός Κύριον ὑπέρ τής πατρίδος σου».

Πιστεύουμε πῶς τά δάκρυά του αὐτά μαζί μέ τίς προσευχές καί ἄλλων εύλαβῶν ἐκδυσώπησαν τόν Κύριον καί σέ δύο χρόνια ἡ Θεσσαλονίκη ἐλευθερώθηκε ἀπό τήν δουλεία τῶν Ἀγαρηνῶν.

Ἀκόμη, τήν ἴδια χρονιά 1910, ἔζησε ἐδῶ στήν Θεσσα-

λονίκη μία δεύτερη θαυμαστή σωτηρία από τήν φυλακή πού τόν εἶχαν κλείσει ὡς ὑποπο κατασκοπείας οἱ Τοῦρκοι, μέ ὀφθαλμοφανή φανέρωση τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὁ ὁποῖος τόν ἀπελευθέρωσε καί φυγάδευσε.

Νιώθοντας χρεώστης στόν Ἅγιο ὁ πατήρ Φιλόθεος ἐπί σειράν ἐτῶν τήν ἐπισκέπτεται ἀνελλιπῶς στήν ἐορτή τοῦ Ἁγίου καί περιοδικά πρὸς διακονίαν τοῦ πιστοῦ λαοῦ της.

Σήμερα ἡ Θεσσαλονίκη ἐκφράζει τήν εὐγνωμοσύνη της σέ ἐκείνον συντηρώντας τήν μνήμη του.

Συγχαίρουμε, λοιπόν, ἐγκαρδίως τούς διοργανωτές τῆς παρούσης ἐκδηλώσεως καί ἰδιαίτερα τό πιστό καί ἀφοσιωμένο πνευματικό τέκνο τοῦ ἁγίου Γέροντος, κύριον Στυλιανόν Κεμεντζετζίδην, ὁ ὁποῖος ἀπό τήν στιγμή τῆς γνωριμίας του μέ τόν πατέρα Φιλόθεο ἕως σήμερα, ἐργάζεται ἀκούραστα μέ τό ἐκδοτικό του ἔργο προβάλλοντας τήν θεοχαρίτῳτη μορφή του.

Στούς εὐλαβεῖς ἀκροατές καί θεατές τῆς ἐκδηλώσεως εὐχόμεθα πλουσίαν καί μεγίστην τήν ἐκ Θεοῦ ὠφέλειαν διὰ τῶν ἐμπνευσμένων ὁμιλιῶν τῶν ἐμβριθῶν ὁμιλητῶν ὥστε νά ἀποβῇ ἡ παροῦσα ἐκδήλωση ἀφορμή ἐλέγχου τῆς πνευματικῆς μας πορείας, αἰτία πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως καί κέντρισμα μιμήσεως τοῦ θεοφιλοῦς Πατρός ὅστις «ἠὔφρανε τόν Θεόν» διὰ τοῦ βίου του.

Ὁ ἅγιος Γέροντας διὰ τῆς ὁμολογιακῆς στάσεώς του σέ κρίσιμες γιά τήν Ἐκκλησία περιόδους ἀποτελεῖ σήμερα περισσότερο ἀπό ποτέ, σημεῖο ἀναφορᾶς ὀρθοδόξου πλεύσεως, μέγας δέ πρεσβευτής «πάντων ἡμῶν» πρὸς Κύριον διὰ τῆς ἐπιτελέσεως θαυματουργιῶν κατά τόν λόγον του: «ἐάν βρῶ παρρησία, δέν θά σᾶς ἀφήσω». Τήν εὐχή του νά ἔχουμε. Ἀμήν.

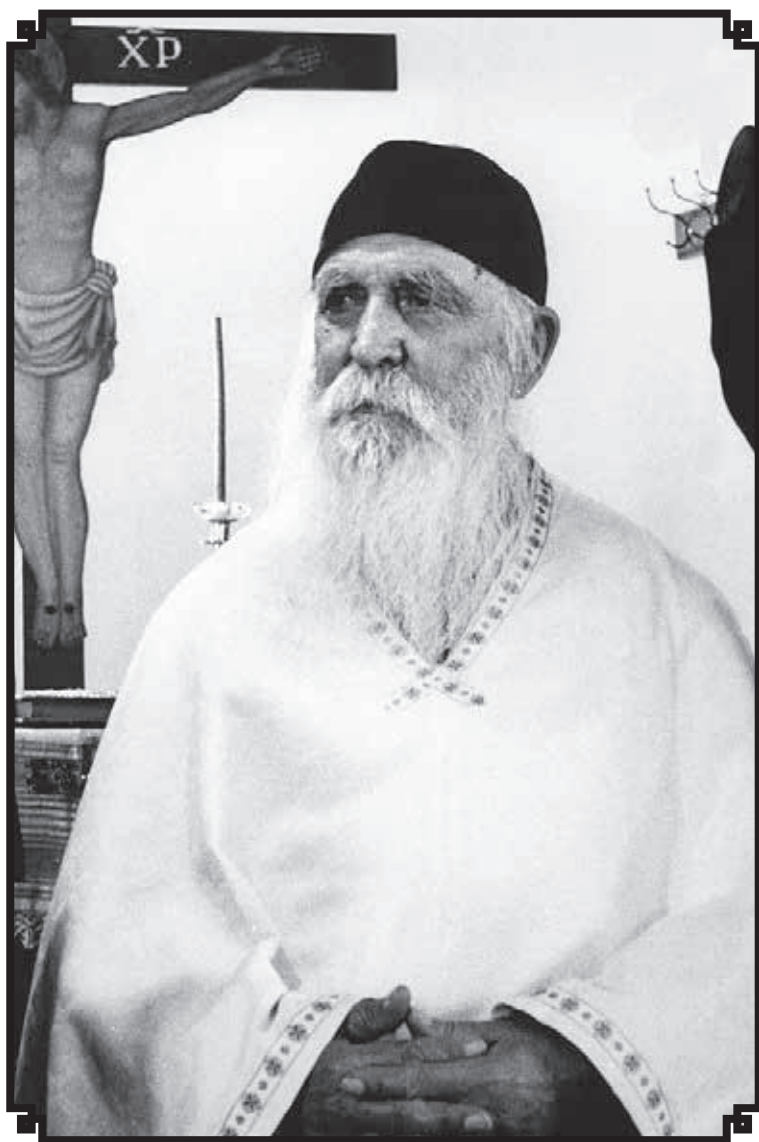
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γερβασίου Ραμποπούλου Ἱεροκήρυκος καί Πνευματικοῦ Πατρός τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ» Θεσσαλονίκης καί Διακόνου τῶν Κρατουμένων

«... Ἡ σημερινή ἐκδήλωση μνήμης πρὸς τιμὴν τοῦ μακαριστοῦ, πολιοῦ καί ὁσίου Γέροντα Φιλοθέου Ζερβάκου ἦταν ἐπιβεβλημένη. Ἦταν ὀφειλόμενη ἀπὸ τό 1980, ἔτος τῆς ὀσιακῆς του κοίμησης. Τῆς μετάβασής του στήν Οὐράνια Βασιλεία, τὴν ὁποία ἀγαποῦσε καί προσδοκοῦσε καί γιὰ τὴν ὁποία συνήθιζε νά λέει: «Ἔρχουμε πλασθεῖ γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Πρὸς τὰ ἐκεῖ πρέπει νά πλέει τό σκάφος μας». Πρὸς τὰ ἐκεῖ ἔπλεε καί τό δικό του σκάφος, ὥσπου ἔπιασε τό λιμάνι τῆς πλήρης πλέον ἡμερῶν, πνευματικῶν ἐμπειριῶν καί ἀγιότητος.

Ὁ Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος, τόν ὁποῖο γνώρισα προσωπικά, ἦταν χαρισματική μορφή. Σέ ἀφόπλιζε καί σέ μαγνήτιζε μέ τὴν ἀπέραντη γλυκύτητα τῆς μορφῆς του, τὴ χαρακτηριστικὴ του ἀπλότητα, τὴ μεγάλη του ἀγάπη γιὰ τό Θεό καί τὰ πλάσματά του, τὴν καθαρότητά του, τὴν καλοσύνη καί τὴ σοφία του. Μετά τὴ συνάντησή σου μέ τόν π. Φιλόθεο ἔφευγες καλύτερος. Ἦρεμος. Ἀποφασισμένος νά παλαίψεις. Νά μείνεις πιστός.

Ἦταν μιά μεγάλη μορφή τοῦ 20οῦ αἰ. Ἕνας ἀπὸ τοὺς σοφοὺς Γέροντες πού κόσμησε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέ τὴν ἀγία βιοτή του, τὴ σοφὴ διαποίμανση τῶν ψυχῶν καί τό γραπτό του λόγο. Ἦς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία καί ἄς πρεσβεύει γιὰ ὅλους μας ἀπὸ τό θρόνο τῆς χάριτος μέ τὴν παρρησία πού ὁ Κύριός μας τοῦ ἔχει χαρίσει...»

Ο ΟΣΙΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ ΩΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

***Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση,
ὁμοτίμου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.***

1. Ἀναγκαία ἡ ἐκδήλωση γιὰ τόν ὄσιο Φιλόθεο τῆς Πάρου

Ἀξίζουν συγχαρητήρια καί θερμές εὐχαριστίες σέ ὄσους εἶχαν τήν πρωτοβουλία νά ὀργανώσουν αὐτήν τήν ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ ὁσίου καί θεοφόρου Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου, ἰδιαίτερα πρὸς τόν ἰδρυτὴ τῶν ἐκδόσεων «Ὁρθόδοξος Κυψέλη» ἀγαπητό ἀδελφό κ. Στυλιανό Κεμεντζετζίδη, ὁ ὁποῖος, ὡς γνήσιο πνευματικό τέκνο τοῦ ὁσίου Πατρός Φιλοθέου, προσήρμοσε καί τήν ζωή καί τό ἔργο του στίς πνευματικές συμβουλές καί κατευθύνσεις του, δρώντας ἱεραποστολικά μέ τίς ἀναρίθμητες ἐκδόσεις βιβλίων καί φυλλαδίων, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Ἁγίων Πατέρων, τήν ὁποία ἀταλάντευτα καί διὰ τοῦ μακροῦ του βίου ἐβάδισε ὁ ὄσιος Φιλόθεος.

Ἦταν ἀναγκαία αὐτή ἡ ἐκδήλωση γιὰ πολλοὺς λόγους, οἱ σπουδαιότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἶναι οἱ ἐξῆς. Συμπληρώθηκαν ἤδη ἑκατὸν τριάντα ἔτη ἀπὸ τήν γέννηση τοῦ ἀειμνήστου καί μακαριστοῦ πατρός (1884), καί περισσότερα τῶν τριάντα ἀπὸ τήν κοίμησή του (1980), καί εἶναι πνευματικά ὠφέλιμο ἐπετειακά νά προβάλλουμε τήν ζωή καί τό ἔργο κορυφαίων πνευματικῶν καί ὁσιακῶν μορφῶν. Σέ κάθε ἐποχή, ἀλλὰ ἰδιαίτερα στή δική μας,

κατά τήν ὁποία γίνεται συστηματική καί σχεδιασμένη προσπάθεια ἀποκοπῆς ἀπό τίς ἀγιασμένες ρίζες τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς, ὥστε χωρίς πνευματικά ἐφόδια νά παραδοθοῦν οἱ νέοι μας στόν μηδενισμό καί στήν σύγχυση καταστροφικῶν καί σατανικῶν πλανῶν καί ἰδεολογημάτων, τῆς «Νέας Ἐποχῆς» τοῦ Ἀντιχρίστου, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό πρότυπα ἀγίων μορφῶν, χρονικά κοντινῶν μας, πού ἔζησαν καί ἀντιμετώπισαν αὐτήν τήν θολούρα καί τό σκοτάδι, γιά νά διδαχθοῦμε καί ἐμεῖς ἀπό τό παράδειγμά τους καί νά ἐνθαρρυνθοῦμε στούς ἀγῶνες νά κρατήσουμε τούς πολυτίμους θησαυρούς μας καί νά κρατηθοῦμε καί ἐμεῖς ἀταλάντευτοι στόν σωτηριώδη δρόμο τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατερικῶν Παραδόσεων.

Ὅπως θά φανεῖ ἀπό τήν ἀνάπτυξη, ὁ ὅσιος Γέροντας Φιλόθεος μέσα στήν πολυσχιδή, πολύμορφη καί πολυποίκιλη πνευματική του δρᾶση ἀντιμετώπισε μέ πίκρα καί πόνο ἀλλά συγχρόνως μέ τόλμη καί παρρησία παραδειγματική, ἐνώπιον ἰσχυρῶν ἀρχόντων, πολιτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν καί ἄλλων, τίς καταβαλλόμενες προσπάθειες, στά πλαίσια μιᾶς δῆθεν ἐκσυγχρονιστικῆς πορείας, νά εἰσαχθοῦν καινοτομίες καί νεωτερισμοί, καί στό δόγμα καί στό ἦθος, καί στήν πίστη καί στή ζωή, ἀντίθετοι πρός τήν εὐαγγελική καί πατερική παράδοση, ἀλλά καί πρός τήν εὐλογημένη ἱστορική πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος δοξάσθηκε ἀπό τόν Θεό, ὅταν ἡ Ὁρθόδοξη πίστη ἦταν ἀκμαία καί ζωντανή, ἀλλά καί ἐγκαταλείφθηκε σέ περιόδους ἀποστασίας καί ἠθικῶν ἐκτροπῶν. Μετά τήν πάροδο τριάντα καί πλέον ἐτῶν ἀπό τήν ὀσιακή κοίμησή του (1980), πού συνέπεσε μέ τήν ἀνάδειξη νεοταξικῶν πολιτικῶν δυνάμεων, οἱ ὁποῖες στά πολιτικά τους προγράμματα

μέχρι σήμερα αντιστρατεύονται στο σωτηριώδες έργο τής Έκκλησίας και τό ύπονομεύουν μέ αντιχριστιανικά, νομοθετήματα και πράξεις, ή δέ έκκλησιαστική ήγεσία, πλην έλαχίστων έξαιρέσεων, συνεργεί ή σιωπά από δειλία, ή στάση του Γέροντος Φιλοθέου στά ίδια σημερινά προβλήματα, πού τότε δέν είχαν προσλάβει τέτοια έκταση και προγραμματισμένη δυναμική, έχει πολλά νά μάς πεί και νά μάς διδάξει.

Ύπάρχει και ένας ακόμη λόγος σημαντικός πού δείχνει τήν αναγκαιότητα τής σημερινής έκδηλώσεως. Ό όσιος Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος, έν όσψ ζούσε ακόμη, στήν συνείδηση του πληρώματος τής Έκκλησίας, στήν κοινή συνείδηση του λαού, ήταν Άγιος. Η συνείδηση αυτή αύξήθηκε και γιγαντώθηκε μετά τήν όσιακή του κοίμηση, όπως προκύπτει από πλήθος μαρτυριών και σημείων, πού υπερχαλύπτουν τά κριτήρια τά απαιτούμενα, γιά νά προβεί ή Έκκλησία έπίσημως στήν άγιοκατατάξη του. Σέ περιπτώσεις άλλων άγιοκατατάξεων καταβαλλόταν προσπάθεια έργώδης νά συγκεντρωθούν κάποια έλάχιστα στοιχεία, γιά νά σχηματισθεί ό σχετικός φάκελλος και νά υποβληθεί άρμοδίως. Στήν περίπτωση του όσίου Φιλοθέου, όλα βοοούν και κραυγάζουν γιά τήν άγιότητα και τήν παρρησία, πού έχει ένώπιον του Θεού, ώστε έπικαλούμενοι οί πιστοί τίς πρεσβείες του νά λαμβάνουν έκπλήρωση τών αίτημάτων τους. Δέν βλάπεται βέβαια ούτε ζημιούται ό όσιος Γέροντας, διότι έκτός του ότι εκείνος δοξάσθηκε και δοξάζεται από τον Θεό, δοξάζεται επίσης και τιμάται άνεπίσημα ως Άγιος από πλήθος ανθρώπων, πού είτε τον έγνώρισαν ως Άγιο θαυματουργό, ένώ ακόμα ζούσε είτε έβίωσαν τήν θαυματουργική του δύναμη μετά τήν κοίμησή του, έπικαλεσθέντες τίς πρεσβείες του, προς τον Κύριο.

Βλαπτόμαστε έμεις οί πιστοί πού δέν ἔχουμε τήν δυνατότητα μέσα από μία ἐπίσημως καθιερωμένη ἐτήσια μνήμη του νά μαθαίνουμε γιά τήν ὀσιακή βιοτή του καί νά ἐκζητοῦμε τίς πρεσβείες του. Ἐλπίζουμε λοιπόν νά μή βραδύνει περισσότερο ἡ ἐπίσημη ἀγιοκατάταξή του.

2. Ὁ Θεός ἀναδεικνύει τούς ἁγίους καί οί ἄνθρωποι τό ἐπιβεβαιώνουν

Πρέπει βέβαια νά ἐπισημάνουμε ὅτι στό θέμα τῆς ἀναγνωρίσεως ἢ ἀνακηρύξεως Ἀγίων, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά εἶναι προσεκτική καί νά μή παρασύρεται ἀπό κίνητρα νοθευμένα καί ἰδιοτελή, οὔτε νά ἀκολουθεῖ διαδικασίες ξένες πρὸς τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση, ὅπως αὐτές τοῦ Παπισμοῦ, ὁ ὁποῖος αὐτοδικαίως, ipso jure, ἀναδεικνύει πλῆθος ἁγίων, ἔχει στήσει βιομηχανία παραγωγῆς ἁγίων, χωρίς νά ὑπάρχει οὔτε ἡ ἐκ Θεοῦ, διά σημείων τῆς Χάριτος, ἀπόδειξη τῆς ἀγιότητος, οὔτε ἡ ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδοχή καί ἀναγνώριση, ἡ συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀρκεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ σχετικοῦ παπικοῦ δικαστηρίου, ὅπου ὑπαισέρχονται τοῦ κόσμου οί σκοπιμότητες, γιά νά ἀνακηρυχθεῖ κάποιος Ἅγιος.

Ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας Φιλόθεος, πιστός τηρητής τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατερικῶν Παραδόσεων, ἔχει ἐκφρασθῆ γιά τό θέμα αὐτό, καί ἀσφαλῶς λόγω καί τῆς μεγάλης ταπεινώσεως πού τόν χαρακτήριζε στήν ζωή του, ἀλλά καί τῆς διακαοῦς ἐπιθυμίας του νά τύχει τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ καί νά εἰσέλθει στήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν, δέν θά ἤθελε νά τιμᾶται παρ' ἀξίαν, χωρίς ἀντίκρουσμα, ὡς Ἅγιος, ἀντί νά βοηθεῖται ἀπό τίς προσευχές τῆς Ἐκκλησίας ὑπέρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν του. Φαντασθῆτε πόση πνευματική ζημία ὑφίστανται ὅσοι ἀνακηρύσσονται

Ἅγιοι, χωρίς νά εἶναι, ἐνῶ θά εἶχαν ἀνάγκη τῶν προσευχῶν καί τῶν δεήσεων τῆς Ἐκκλησίας ὑπέρ αὐτῶν, καί πόση εὐθύνη ἔχουν ὅσοι χωρίς θεϊκή, οὐράνια, μαρτυρία προβαίνουν σέ ἀμάρτυρες ἀγιοκατατάξεις.

Ὁ ὅσιος Φιλόθεος ἀναφερόμενος στήν πλανηθεῖσα μοναχή Μαγδαληνή, ἡ ὁποία συνέγραψε ὀγκῶδες βιβλίο, βλάβσημο καί ὑβριστικό, ἐναντίον τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, «ἐναντίον τοῦ ἀγιωτέρου τῶν ἀνθρώπων τῆς παρούσης γενεᾶς τῆς πονηρᾶς καί μοιχαλίδος!», μεταξύ ἄλλων τῆς ἐπισημαίνει ὅτι, οἱ βλασφημίες, οἱ ὕβρεις καί τά ἀναθέματά της τελικῶς στρέφονται ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, διότι, ὅπως γράφει, «ὁ πρῶτος πού ἐδέχθη καί ἀνεκήρυξεν ὡς Ἅγιον τόν Νεκτάριον Κεφαλᾶν εἶναι ὁ Θεός. Ὁ Θεός κάμνει τούς ἀνθρώπους Ἅγίους. Τούς ἀνθρώπους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν πίστιν θερμήν, ταπεινώσιν ἄκραν καί ἀγάπην ὀλόψυχον καί ὀλοκάρδιον καί λοιπὰς ἀρετάς». Σέ ἄλλη συνάφεια γράφει ἐπίσης: «Ἐγώ, ὁ ἐλάχιστος καί ἀμαρτωλός, δέν ἔχω γνώμην ἰδικήν μου, διότι ἀπό τόν ἑαυτόν μου, ὅταν καλῶς τόν ἐξετάσω, εὐρίσκω ὅτι οὐδέν καλόν, οὐδέν ἀγαθόν, ἔχω. Ἀκολουθῶ τήν γνώμην τοῦ Οὐρανίου μας Πατρός, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, Ὅστις τούς Ἅγίους Αὐτοῦ ἐθαυμάστωσε· ὁ θαυμαστός ὁ Θεός ἐν τοῖς Ἅγίοις Αὐτοῦ». Τόν Ἅγιον Νεκτάριον ὁ Θεός τόν ἀνέδειξεν Ἅγιον πρῶτος καί ὕστερον οἱ ἀνθρώποι βλέποντες καί ἀκούοντες τά θαυμάσια Αὐτοῦ. Καί διατί τόν ἔκαμε Ἅγιον; Τόν ἔκαμε διά τήν ὀλόψυχον καί ὀλοκάρδιον ἀγάπην πού εἶχε πρὸς τόν Θεόν, τήν θερμήν πίστιν καί τήν μεγάλη του ταπείνωσιν». Ἄπευθυνόμενος πρὸς πνευματικόν του τέκνο πού εἶχε ἐπηρεασθῆ ἀπό τό βλάβσημο βιβλίο τῆς Μαγδαληνῆς τοῦ γράφει: «Πιστεῦεις μίαν γυναῖκα πού ὑβρίζει, βλα-

σφημεῖ, συκοφαντεῖ, ἀναθεματίζει τόν Ἅγιον τοῦ Θεοῦ Νεκτάριον, τόν Ὅποῖον ὁ Θεός ἐδόξασεν ἐν Οὐρανῶ καί ἐν ὅλῃ τῇ γῆ, καί τόν ἐπλούτισε μέ Οὐράνια χαρίσματα καί μέ τό χάρισμα τῶν πολλῶν καί ἀναριθμητῶν θαυμάτων καί ἰαμάτων, τά ὁποῖα ἐτέλεσε καί τελεῖ ἐν πάσῃ τῇ γῆ, Εὐρώπῃ, Ἀσία, Ἀφρικῇ, Αὐστραλία; Πῶς ἦτο δυνατόν νά δώσῃ τόσα χαρίσματα, ἐάν ἦτο, ὡς λέγει ἡ Μαγδαληνή;».

Πρῶτος, λοιπόν, ὁ Θεός φανερώνει καί ἀναδεικνύει τούς ἀγίους καί ἀκολουθεῖ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων τιμή. Δέν κάμνουν οἱ ἄνθρωποι τούς Ἅγίους, ὅπως ὑπονοοῦσε ὁ δικαίως ἐπικριθεῖς ὄρος «ἀγιοποίηση», ἀλλά ὁ Θεός. Οἱ ἄνθρωποι ἀναγνωρίζουν καί διακηρύσσουν τήν ἀγιότητα, τήν ὁποία διά πολλῶν ἔχει μαρτυρήσει καί φανερώσει ὁ Θεός. Αὐτά ἰσχύουν ἀπόλυτα καί στήν περίπτωση τοῦ ὁσίου Φιλοθέου τῆς Πάρου, τήν ἀγιότητα τοῦ ὁποίου ἔχει φανερώσει ὁ Θεός, ἐνῶ ζοῦσε ἀλλά κυρίως μετά τήν κοίμησή του.

3. Μεμαρτυρημένη ἀπό τόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους ἡ ἀγιότητα τοῦ ὁσίου Φιλοθέου

Δέν πρόκειται βέβαια ἐδῶ νά παρουσιάσουμε ὅλες αὐτές τίς μαρτυρίες καί τά τεκμήρια, πού ὑπάρχουν ἤδη καταγεγραμμένα στήν πλειονότητά τους στούς δύο ὀγκῶδεις τόμους τῶν ἐκδόσεων «Ὁρθόδοξος Κυψέλη» μέ τίτλο «Ὁ Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος (Ὁ οὐρανοδρόμος ὁδοιπόρος) 1884-1980» (Θεσσαλονίκη 1980 καί 1988) καί σέ ἄλλα μικρότερα τευχίδια καί περιοδικά τῶν ἰδίων ἐκδόσεων, ὅπως καί στήν ἐξαιρετική μονογραφία τοῦ γνωστοῦ ὀσιολογιωτάτου μοναχοῦ, ἀειμνήστου πατρός Θεοκλήτου Διονυσιάτου μέ τίτλο

«*Ὁ ὄσιος Φιλόθεος τῆς Πάρου. Ἕνας ἔνθεος ἀσκητῆς - ἱεραπόστολος. 1884-1980*», πού ἐξέδωσε τό Γυναικεῖο Ἴνστιτούτο «Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα» Θαψανῶν Πάρου, τό ὁποῖο ἴδρυσε ὁ Γέροντας Φιλόθεος καί στό ὁποῖο ἐπέρασε τά τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Πολλά ἀπό τά θαύματα πού ἔγιναν μέ τίς προσευχές τοῦ ὁσίου Φιλοθέου, ἐνῶ ἀκόμη ζοῦσε, ἀλλά καί ὅσα ἔγιναν μετά τήν κοίμησή του μᾶς γνωστοποιεῖ τό βιβλίο πού ἐξέδωσε ἐπίσης τό Ἱερό Γυναικεῖο Ἴνστιτούτο τῶν Θαψανῶν μέ τίτλο «*Ἀφιέρωμα εἰς τόν Ἅγιο Γέροντα τῆς Πάρου Ἀρχιμ. π. Φιλόθεο Ζερβάκον· 20 χρόνια ἀπό τήν Ὀσιακή του Κοίμησιν (1980-2000)*». Καί ἀσφαλῶς ἐκτιμοῦμε ὅτι ἕκτοτε θά ἔχουν ἐπιτελεσθῆ καί ἄλλα θαύματα, τά ὁποῖα θά ἔχουν καταγράψει οἱ εὐλαβέστατες μονάζουσες τῶν Θαψανῶν, πού εἶχαν αὐτήν τήν ἐξαιρετική εὐλογία νά καθοδηγοῦνται πνευματικά ἀπό ἕναν Ἅγιο τῶν καιρῶν μας καί νά φιλοξενοῦν στήν Μονή τους τόν τάφο τοῦ ὁσίου Φιλοθέου καί τά εὐωδιάζοντα θαυματουργά λείψανά του. Ἀξίζει νά σημειώσουμε ἐπίσης ὅτι καί ἡ Ἱερά Κοινοβιακή Μονή «*Ζωοδόχου Πηγῆς*» τῆς Λογγοβάρδας, ὅπου ὁ ὄσιος Φιλόθεος ἔζησε ἐπί ἑβδομήντα περίπου ἔτη ὡς ἱερομόναχος, ἀπό τά ὁποῖα σαράντα δύο (42) ὡς ἡγούμενος, ἀφιέρωσε τό μικρό ἐορτολόγιο τοῦ 2014 «*στόν ὄσιο Φιλόθεο Ζερβάκο ἐπί τῇ 130ῇ ἐπετείῳ ἀπό τῆς γεννήσεώς του*», μέ ὀλοφάνερη τήν ἀποδοχή καί διακήρυξη τῆς ὀσιακῆς καί ἀγίας βιοτῆς του.

Ἀπό τό πλήθος αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν θά προσπαθήσουμε μέ συντομία νά δώσουμε μία ἐνδεικτική εἰκόνα τῆς μεμαρτυρημένης ἀγιότητος τοῦ Γέροντος Φιλοθέου, ὥστε καί ὅσοι ἀγνοοῦν τά περί αὐτοῦ νά παρακινηθοῦν, νά τά μάθουν, ἀλλά καί ὅσοι ἔχουν κάποια γνώση νά μάθουν περισσότερα. Ὅπως γράφει στό τέλος τῆς πο-

λύ καλής εισαγωγής στό έορτολόγιο τοῦ 2014 ἡ Ἱερά Κοινοβιακή Μονή τῆς Λογγοβάρδας «τά σημεῖα αὐτά πού ἔγιναν τότε, καθώς καί ὅσα γίνονται μετά τήν κοίμησή του, βεβαιώνουν καί ἐμᾶς γιά τήν ὀρθότητα τῆς πίστεώς του καί τοῦ πνευματικοῦ δρόμου πού χάραξε στίς ἔσχατες τοῦτες ἡμέρες μας ὁ ἅγιος Γέροντας τῆς Πάρου. Γι' αὐτό καί θά εἴμαστε ἀναπολόγητοι, ἐάν δέν ἀκολουθήσουμε μέ σταθερότητα τό δρόμο τῆς ἀνοθεύτου ὀρθοδόξου πίστεως, ὡς τῆς μόνης σωτηρίου ὁδοῦ κατά τόν ὄσιο Φιλόθεο».

Ὅπως συνέβη στή ζωή πολλῶν παλαιῶν ἀγίων, σέ πολύ νεαρή ἡλικία, ὅταν ἦταν ἀκόμη παιδί καί ἀργότερα ἐγνώρισε λυσσαλέες δαιμονικές ἐπιθέσεις, πού ἐπέτρεψε ὁ Θεός ὡς παιδαγωγική γυμνασία, γιά νά συνειδητοποιήσει ἀπό νωρίς τήν σοβαρότητα τῶν πνευματικῶν πολέμων πού θά ἀνελάμβανε. Δύο φορές τόν ἔσωσε μέ θαυματουργική ἐπέμβαση ἀπό τά χέρια τῶν Τούρκων στήν Θεσσαλονίκη ὁ Ἅγιος Δημήτριος, γιά νά μπορέσει νά ἀσκήσει στό μέλλον τό σπουδαῖο πνευματικό του ἔργο γιά τό ὁποῖο τόν προόριζε ὁ Θεός. Ὡς ἠγούμενος στήν Μονή τῆς Λογγοβάρδας κατά τήν διάρκεια τῆς Γερμανικῆς Κατοχῆς διέτρεφε ἐπί ἔτη 1500 κατοίκους τοῦ νησιοῦ μέ τρόφιμα πού ἐπλήθαιναν θαυματουργικῶς στίς ἀποθήκες τοῦ Μοναστηριοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ ὄσιος διηγεῖται: «Ἡ πολυεύσπλαγχνος Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ἡ Ζωοδόχος Πηγή, ἡ καλή κουροτρόφος τῆς Μονῆς, παραδόξως ηὐλόγει, ηὔξανε καί ἐπλήθαινε τά ὀλίγα τρόφιμα τῆς Μονῆς, τά ὁποῖα κατά τούς ἡμετέρους ὑπολογισμούς, μόλις θά ἐπῆρκουν διά ὀγδόντα καί μόνον ἄτομα... Κατά τούς ὑπολογισμούς πολλῶν 1500 ἄτομα θά ἀπέθνησκον τῆς πείνης, ἐάν δέν κατέφευγον εἰς τήν Μονήν». Εἶναι θαυμαστή καί συγκλονιστική ἡ

διήγηση για τήν διάσωση επίσης 125 νέων τῆς Πάρου καί τῆς Ἀντιπάρου ἀπό τό ἐκτελεστικό ἀπόσπασμα τῶν Γερμανῶν, εἰς ἀντίποινα γιά τόν φόνο καί τήν αἰχμαλωσία Γερμανῶν στρατιωτῶν πού ἐνήργησαν Ἕλληνοι κομμάντος. Ἐξ ἴσου θαυμαστή εἶναι ἐπίσης ἡ θεραπεία τοῦ ἐπί ἔτη τετραπληγικοῦ Σταύρου Καλκανδῆ στό Ἱ. Ἰ. Ἡσυχαστήριον τῶν Θαψανῶν μέ τήν προσευχητική παρέμβαση τοῦ ὁσίου Φιλοθέου. Ὁ π. Θεόκλητος Διονυσιάτης πού παραθέτει μέ λεπτομέρειες τό περιστατικό, ἐκτιμᾷ ὅτι πρόκειται γιά θαῦμα, πού θυμίζει τόν ἐπί τριάντα καί ὀκτώ ἔτη παράλυτο τοῦ Εὐαγγελίου.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ ὁσίου Φιλοθέου τό 1980 ἐγράφησαν καί ἐδημοσιεύθησαν πάμπολλες γνώμες, κύριο γνώρισμα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐγκωμιστική ἀναφορά στό πρόσωπο καί στό ἔργο του καί ἡ ἀνεπιφύλακτη ἀποδοχή τῆς ἀγιότητός του. Τό περιοδικό «Παριανά» ἔγραψε σχετικά: «Ἦδη στή συνείδηση ὄλων τῶν πνευματικῶν του τέκνων καί ὄσων τόν εἶχαν γνωρίσει στέκεται στό ὕψος ἐνός ἀγίου, ἀφοῦ ἐκτός τῶν ἄλλων, ἔκανε καί θαύματα ὅσο ζοῦσε, ὁδηγοῦσε εἰς ὁδόν σωτηρίας παραστρατημένες ψυχές καί εἶχε τίς προϋποθέσεις ἐκεῖνες, βάσει τῶν ὁποίων τιμᾶται κανεῖς ὡς ὁσίου ἢ ἀγίου». Τό ἴδιο περιοδικό ἕνα ἔτος μετά τήν κοίμησή του ἔγραψε συναξιακά γιά τήν ἡμέρα τῆς θανάτου του: «Μάϊος 8. Μνήμη τοῦ ὁσίου καί θεοφόρου πατρός ἡμῶν Φιλοθέου τοῦ νέου, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ ἀσκήσαντος καί ἐν εἰρήνῃ ἀναπαυθέντος, ἔτει 1980, πληρώσαντος δέ χρόνους ἐπί τῆς γῆς ἐνενήκοντα καί ἕξ». Τό περιοδικό «Ἀπολύτρωσις» τῆς Κερκύρας ἔγραψε χαρακτηριστικά: «Ἐμεῖς δέν περιμένουμε κάποια ἐπίσημη ἀπόφαση γιά τήν ἀγιοποίησή του. Ἡ συνείδηση τοῦ λαοῦ πού ἀνακηρύσσει ἀγίους, τόν ἔχει κιόλας συμπεριλάβει στό Ὀρ-

θόδοξο άγιολόγιο. Είναι για μᾶς από τώρα ἕνας άγιος, χωρίς φωτοστέφανο, χωρίς τροπάρι, χωρίς γιορτή. Γι' αυτό καί δέν προσευχόμεστε για τήν άνάπαυση τής ψυχής του, γιατί είναι ἤδη άναπαυμένη, αλλά ζητᾶμε επίμονα τήν πρεσβεία του, για τήν σωτηρία τής ψυχής μας». Ο γνωστός συγγραφεύς Π. Σωτήρχος ἔγραψε: «Τόν άσκητικόν καί άγιον Φιλόθεον Ζερβάκον ἴσως μίαν ἡμέραν ἢ ὀρθόδοξος συνείδησις νά τόν άνακηρύξει καί ἐπισήμως Ἅγιον κατά τήν ἔκκλησιαστικήν τάξιν. Διότι άγιος ὑπῆρξεν κατά μαρτυρίαν καί πίστιν χιλιάδων πιστῶν... Ὅσοι Φιλόθεε πρέσβευε ὑπέρ ἡμῶν». Κατά τήν ἐξόδιο άκολουθία ὁ μητροπολίτης Παροναξίας Ἐπιφάνιος εἶπε καί τά ἐξῆς: «Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ πλέον ἐπίλεκτος πνευματικός πατήρ τής Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Φιλόθεος Ζερβάκος... Ὑπῆρξε μία σπανία φυσιογνωμία καί θαυμάσιος πνευματικός πατήρ. Ὑπῆρξε άγιώτατος πατήρ καί περί τούτου εἶμαι ὑπερβέβαιος». Ο μητροπολίτης Κιλκισίου καί μετέπειτα Παροναξίας Ἀμβρόσιος, Πάριος τήν καταγωγή, στόν ἐπικήδειο λόγο του εἶπε καί τά ἐξῆς: «Σήμερα ἔγινε ἡ κηδεία ἑνός κατά Χριστόν μεγάλου. Ἡ κοινωνία μας ἔγινε πιό πτωχή μέ τήν ἐκδημία τοῦ σεβασμίου Γέροντός μας... Ναί ἀδελφοί μου, ἡ Ἐλλαδική Ἐκκλησία ἔχασε τόν πρύτανι τῶν πνευματικῶν ἐξομολόγων της. Ἡμεῖς, οἱ ἐγγύς καί οἱ μακράν, ὅλα τά πνευματικά του τέκνα τόν παρακαλοῦμε νά μή παύση νά δέεται, νά πρεσβεύη καί νά μεσιτεύη ἐκεῖ κοντά εἰς τόν οὐράνιον θρόνον πού παρεδρεύει». Στό τριήμερο μνημόσυνο στήν Ἱερά Μονή Θαψανῶν ὁ μητροπολίτης Σάμου καί Ἰκαρίας Παντελεήμων εἶπε καί τά άκόλουθα: «Νά σκεπτώμεθα ὅτι ὁ Γέροντας εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Θεοῦ καί ὅτι ὁ Γέροντας πλέον εἶναι άγιος». Ο κορυφαῖος Ἁγιορείτης Γέροντας καί ἠγούμενος Γαβριήλ

Διονυσιάτης ἔγραψε πρὸς τὶς μοναχὲς τῶν Θαψανῶν καὶ τὰ ἐξῆς, ὅταν ἐπληροφορήθη τὴν κοίμησίν του: «Ἐκοιμήθη ὁ πρῦτανις τῶν πνευματικῶν μας κύκλων. Ὁ καθηγητὴς καὶ καθοδηγητὴς τῆς μυστηριακῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας, ὁ σεβάσμιος καὶ πολὺς π. Φιλόθεος, τό καύχημα τοῦ Μοναχικοῦ θεσμοῦ, ἡ δόξα τῆς περιωνύμου Λογγοβάρδας. Καὶ προσετέθη εἰς τοὺς Ἁγίους Πατέρας τὸν Ἀθανάσιον τὸν Πάριον, Μακάριον τὸν Κορίνθου, Ἀρσένιον τὸν Πάριον, τὸν ἐκ Νάξου Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην καὶ τὸν διδάσκαλόν του Νεκτάριον Αἰγίνης τὸν Θαυματουργόν. Ἔπεσεν ἡ ὑπικάρηνος δρῦς καὶ συνέσεισε τό κλίμα τῆς Ἑλλαδικῆς Ὁρθοδοξίας». Ὁ σπουδαῖος ἐπίσης ἀγωνιστὴς καὶ ὁμολογητὴς τῆς πίστεως καὶ πολυμερέστατος θεολογικὸς νοῦς ἀείμνηστος ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος σὲ ἐπιστολῇ του στὴν Ἱερά Μονὴ Λογγοβάρδας γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Μακάριοι λοιπὸν ἐσμέν καὶ ἡμεῖς πάντες (ὑμεῖς τε καὶ ἡμεῖς), οἵτινες οὐχὶ ἀπλῶς οἰκεῖον ἀλλὰ Πατέρα πνευματικόν ἔχομεν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, οὐχὶ τῇ παλαιᾷ καὶ ἐπιγείῳ καὶ φθαρτῇ, ἀλλὰ τῇ νέᾳ καὶ ἐπουρανίῳ καὶ ἀφθάρτῳ, ἧς Τεχνίτης καὶ Δημιουργός ὁ Θεός. Ἐν τῷ Θουσιαστηρίῳ αὐτῆς λειτουργεῖ ἤδη ἀνελλιπῶς ὁ μακαριστός Πατὴρ ἡμῶν καὶ ἀναφέρει ὑπὲρ πάντων ἡμῶν θερμὰς εὐχὰς καὶ ἰκεσίας πρὸς τὸν Πατέρα, τὸν Υἱόν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Ἕνα καὶ Τριαδικόν Θεόν. Ὡς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν! Ἡ βεβαιότης αὕτη, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀποχωρισθεὶς ἀφ' ἡμῶν σεπτὸς ἡμῶν Πατὴρ δέεται ἐν παρρησίᾳ ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον, ἅς ἀποτελῇ τὴν ὑψίστην παρηγορίαν, διὰ τὸν συμβάντα ἀπορφανισμόν». Καὶ ὁ ἐσχάτως ἀνακηρυχθεὶς ἐπισήμως Ἅγιος Γέρων Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης ἀπαντώντας σὲ πνευματικὸ τοῦ τέκνο πού τοῦ ἐζήτη-

σε εύλογία για νά παρευρεθεῖ στήν ἐξόδιο ἀκολουθία ἀπήντησε: «*Ἐσεῖς νά πᾶτε, ἐγώ θά παρακολουθήσω ἀπ' ἐδῶ. Σήμερα ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησε ἕνα δεύτερο ἅγιο Νεκτάριο*». Σέ ἄλλο πνευματικό του παιδί εἶπε: «*Αὐτές τῆς ἡμέρες πέθανε ἕνας μέγας ἅγιος, τόσο μέγας πού ὁ κόσμος δέν τό ξέρει*».

Δεκατρία ἔτη μετά τήν κοίμησή του ἔγινε ἡ ἀνακομιδή τῶν λειψάνων στίς 24 Σεπτεμβρίου τοῦ 1993, κατά τήν ὁποῖαν πανηγυρίζει καί ἡ Μονή Θαψανῶν, πού εἶναι ἀφιερωμένη στήν Παναγία Μυρτιδιώτισσα. Στήν ὁμιλία του ὁ ἀπό Κιλκισίου μητροπολίτης Παροναξίας Ἀμβρόσιος πνευματικό τέκνο τοῦ ὁσίου Φιλοθέου ἀπό τήν παιδική του ἡλικία στήν Πάρο εἶπε μεταξύ ἄλλων: «*Χαιρόμεθα καί ἀγαλλόμεθα διά τήν πανήγυριν αὐτήν τήν διπλήν, καί μέσα μας ὑποκαίει ὁ πόθος καί εἶναι κοινή ἡ συνείδησις ὅτι γιά μᾶς, γιά ὅλα τά πνευματικά του τέκνα, εἶναι ὁ νέος τῆς Ἐκκλησίας κυοφορούμενος Ἅγιος (ἀκούγεται ἀπό τόν κόσμον. Ἅγιος! Ἅγιος!). Ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς ἀγιότητός του κυοφορεῖται. Πόσο θά διαρκέσει ἡ κυοφορία εἶναι ἄγνωστον. Ὁ λαός, ἡ συνείδησις τοῦ λαοῦ ἀνακηρύσσει τούς ἁγίους καί κατόπιν ἡ Ἐκκλησία ἐπιβραβεύει καί ἔρχεται καί ἀναγνωρίζει ... Δεόμεθα τοῦ Κυρίου νά ἔλθῃ ἡ ποθητή ἐκείνη ἡμέρα, ὅπου ἐπίσημα πλέον θά ἔχῃ καί ἡ μορφή καί τό ὄνομα τοῦ Γέροντος συγκαταριθμηθῇ εἰς τήν χορείαν τῶν ὁσίων, τῶν ἀσκητῶν τῶν μεγάλων ὄχι μονάχα τῆς Πάρου, ἀλλά ὅλης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὁρθοδόξου Οἰκουμένης...Γιά μᾶς εἶναι Ἅγιος. Μποροῦμε νά τόν ἐπικαλούμεθα καί νά ζητοῦμε τήν πρεσβεία του*». Στό χρονικό μάλιστα τῆς ἀνακομιδῆς πού ἔχουν καταγράψει οἱ μονάζουσες τῶν Θαψανῶν παρέχεται ἡ πληροφορία ὅτι, ὅταν ἡ ταπεινή λάρναξ μέ τά τίμια καί κροκοβαφή

λείψανα του όσιου έφερετο προς τό Καθολικό του 'Ιεροϋ 'Ησυχαστηρίου, ό μητροπολίτης Παροναξίας μέ καταφανή συγκίνηση έψαλλε τό άπολυτίκιο καί τό μεγαλυνάριο του ιεροϋ πατρός.

“Όταν έκυκλοφορήθη σέ πρώτη έκδοση τό μνημονευθέν βιβλίο του πατρός Θεοκλήτου Διονυσιάτου «'Όσιος Φιλόθεος τής Πάρου» τό 1999 καί έστάλη από τό 'Ησυχαστήριο τών Θαψανών σέ διάφορα πρόσωπα, πλήθος άπαντητικών έπιστολών προς τήν Γερόντισσα του 'Ησυχαστηρίου, μεταξύ τών όποιων του άρχιεπισκόπου Χριστοδοϋλου, πολλών άρχιερέων, ήγουμένων καί λοιπών έπιμαρτυροϋν τήν άναγνωρισμένη καί μαρτυρημένη άγιότητα του Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου. 'Εμείς θά κλείσουμε τήν ένότητα αύτή μέ τήν πληροφορία ότι ήδη εις τά Θαψανά έχει κτισθή καί ναός προς τιμήν του όσιου Φιλοθέου, καί έχουν άγιογραφηθή έπίσης καί εικόνες του.

'Ο προσεκτικός καί διακριτικός στό θέμα τών άγιοκατατάξεων π. Θεόκλητος Διονυσιάτης μετά τήν πολύ καλή γνώση όλων τών μαρτυριών καί τών θαυμάτων έκφράζεται στό βιβλίο του άνεπιφύλακτα ύπέρ τής άγιότητας του Γέροντος Φιλοθέου. Σέ έπιφυλακτική καί συγκρατημένη, αλλά πάντως έγκωμιαστική δήλωση, πού ειχε δημοσιεύσει στους «'Αθωνικούς Διαλόγους» μετά τήν κοίμησή του έγραφε: «*Ανεχώρησε από τόν κόσμον αύτόν καί εισήλθε στην άιωνιότητα, πού μέ τό καθαρόν όμμα τής ψυχής του έβλεπε. "Έως τότε, πού διά σημείων ό Θεός θά άποκαλύψη τήν άγιότητά του, άς προσευχώμαστε ύπέρ τής ψυχής του, άνυψούμενοι από τήν σεπτήν μνήμη του... 'Εάν δε ό Θεός θελήση, δυνατόν νά έχωμεν ένα επί πλέον Φιλόθεον, εις τό Άγιολόγιον τής 'Εκκλησίας*». Μετά τήν έκ μέρους του Θεοϋ

διά πολλῶν σημείων ἀποκάλυψη τῆς ἀγιότητος τοῦ ὁσίου Φιλοθέου, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος παρουσιάζει στό βιβλίον του, καί βελτιώνοντας τήν πρώτη ἐπιφυλακτική του θέση γράφει: «*Τί ἄλλο σημαίνουν οἱ ἀπόψεις μας αὐτές ἄν ὄχι ἀνεπιφύλακτον ἀναγνώριση τῆς ἀγιότητός του ἀπό τήν κοίμησή του;*». Τώρα πάντως πολλές φορές στό βιβλίον του ἐκφράζεται ἀνεπιφύλακτα ὑπέρ τῆς ἀγιότητος. Γράφει στά Προλεγόμενα διορθώνοντας ὅσα εἶχε γράψει μετά τήν κοίμησιν, ὅτι μέχρι νά ἀποκαλύψῃ ὁ Θεός διά σημείων τήν ἀγιότητά του, πρέπει νά προσευχώμεθα ὑπέρ τῆς ψυχῆς του: «*Κεφάλαιον ἐπί τοῖς λεγομένοις. Ὑπῆρξε νικητής τῆς ἀδαμιαίας πεσοῦσης φύσεως τοῦ κόσμου καί τοῦ κοσμοκράτορος. Ἐκαθαρίσθη, ἐφωτίσθη, ἠγιάσθη, ἠνώθη μέ τόν Χριστόν. Ἔγινε σκεῦος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί ἤδη κατέστη οἰκουμενικός διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας. Πλήρης ἀγάπης, ταπεινώσεως καί αὐτομεμψίας, παρέχει ἑαυτόν πρός μίμησιν τῆς φιλοθείας του. Ἡ κοινή συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λαός τοῦ Θεοῦ, τόν θεωρεῖ ἤδη Ἅγιον. Ἔως τότε ὅμως, πού ἡ Ἐκκλησία ἀποφασίσει τήν ἐπίσημη καθιέρωσίν του ἡμεῖς δυνάμεθα νά τόν ἀποκαλοῦμεν ὄσιον καί νά ἐπικαλοῦμεθα τίς θεοπειθεῖς πρεσβεῖες του». Καί στόν Ἐπίλογον τοῦ ἔργου του, προσευχόμενος πρός τόν ὄσιον Φιλόθεον, γράφει: «*Καί θά κλείσω τόν Ἐπίλογον ἀγιώτατε πάτερ Φιλόθεε, μέ τήν παράκλησιν, τώρα πού εὐρίσκεσαι στήν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὕστερα ἀπό τήν μακράν καί διά βίου ὁδοιπορίαν σου, παριστάμενος στόν θρόνον τῆς χάριτος, μὴ παύσης ἱκετεύων, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Ὅποιον ἐκ καρδίας ἠγάπησες, ὑπέρ τῶν περιλειπομένων ἡμῶν, γιά νά ἀξιωθῶμεν καί ἡμεῖς οἱ ταπεινοί καί ἀνάξιοι δούλοι Του τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεός τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν».**

4. *Ἡ προφητική, ἀποστολική καί πατερική του συνείδηση*

Καί ἐρχόμεθα τώρα, στήν παρουσίαση σέ ἀδρές γραμμές τῶν στοιχείων πού τόν παρουσιάζουν, πέραν τῶν ἄλλων πλευρῶν τῆς πολυμεροῦς του προσωπικότητος καί τῆς πολυποικίλης δράσης του, ὡς ἀγωνιστή καί ὁμολογητή τῆς Ὁρθοδοξίας. Βάσει αὐτῶν τῶν στοιχείων, ἰδιαίτερα τῆς αὐστηρῆς ἀλλά δίκαιης κριτικῆς πού ἀσκεῖ στίς ἐκ τῆς Δύσεως ἐπιρροές καί στό χώρο τοῦ ἠθους, τῆς ἠθικῆς ζωῆς, ἀλλά καί στό χώρο τοῦ δόγματος, στίς ἐκτροπές ἀπό τήν ὀρθόδοξη πίστη, ὁ Γέροντας ὄσιος Φιλόθεος ὑπερτερεῖ ὅλων τῶν ἄλλων ὀσίων Γερόντων τοῦ περασμένου αἰῶνος καί ἀναδεικνύεται σέ ἐφάμιλλη τῶν Ἀγίων Πατέρων καί Διδασκάλων μορφή. Συντάσσει θαραλλέα ὑπομνήματα πρὸς πολιτικούς καί ἐκκλησιαστικούς ἄρχοντες ἀλλά καί πρὸς τόν λαό, καί ὡς προφήτης τῆς μετανοίας διαβλέπει ὅτι, ἂν συνεχισθεῖ αὐτή ἡ ἠθική διάβρωση καί ἡ ἀποστασία ἀπό τήν πίστη, ὁ Θεός θά ἀποσύρει τήν Χάρη καί τήν εὐλογία Του παιδαγωγικά ἀπό τό ἐλληνικό ἔθνος, ὅπως τό ἔπραξε καί στό παρελθόν. Σέ πολλά γραπτά του κείμενα εἶναι ὀλοφάνερη αὐτή ἡ συνείδηση πού συναντᾶ κανεῖς στούς προφήτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δέν ἔχει γι' αὐτό ἄδικο ὁ π. Θεόκλητος Διονυσιάτης στό μνημονευθέν βιβλίο του, πού ἀρχίζει τά «Προλεγόμενα» μέ τό ἀναφερόμενο στόν προφήτη καί Πρόδρομο Ἰωάννη χωρίο τοῦ εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη ὡς ἐφαρμοσθέν κατ' ἀναλογία καί εἰς τόν Ὁσιον Γέροντα Φιλόθεο Ζερβάκο: «*Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρά Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ*».

Ἀπεσταλμένος ἀπό τόν Θεό προφήτης καί διδάσκαλος δείχθηκε ὁ ὄσιος Φιλόθεος κατά τόν 20ό αἰώνα, κατά τόν ὅποιο ἐσπάνιζαν οἱ προφητικές φωνές, ἐνῶ ἀντίθετα ἀκούονταν ἠχηρές φωνές ψευδοπροφητῶν, ψευδοποιμένων καί ψευδοδιδασκάλων πού ἐκήρυτταν καινοτομίες καί πλάνες. Ὁ ἴδιος ἀμφιταλαντεύθηκε στό ἄν θά ἔπρεπε νά ἀκολουθήσει τήν ἡσυχαστική μοναστική ζωή, μακριά ἀπό τούς θορύβους καί τά προβλήματα τοῦ κόσμου, ὅπως ἐπιθυμοῦσε, ἢ θά ἔπρεπε νά συνδυάσει τήν μοναστική ζωή μέ ἱεραποστολική δράση μέσα στόν κόσμο, ὅπως τοῦ συνιστοῦσε ὁ πνευματικός του πατήρ καί διδάσκαλος, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, πού ἔπραξε καί αὐτός τό ἴδιο, ἀκολουθώντας τό παράδειγμα μεγάλων Ἀγίων Πατέρων, ἰδιαίτερα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἡ ἀμφιταλάντευσή του αὐτή ἔπαυσε, ὅταν μέ θεοσημία προφητική ἐστάλη νά κηρύξει στόν κόσμο. Διηγεῖται ὁ ἴδιος ὅτι κατά τό προσκυνηματικό του ταξίδι στούς Ἁγίους Τόπους βρέθηκε στό θεοβάδιστο ὄρος Σινᾶ. Ἐκεῖ κατά τήν κάθοδό του ἀπό τό ὄρος Χωρήβ εἰσηλθε στό σπήλαιο τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καί προσευχόμενος παρακαλοῦσε θερμά τόν Θεό μέ δάκρυα νά τοῦ ἀποκαλύψει ἄν εἶναι θέλημά Του νά μείνει ἐκεῖ στό σπήλαιο, μακριά ἀπό τόν μάταιο κόσμο, χωρίς περισπασμούς καί φροντίδες, γιά νά ἔχει διαρκῶς ἐνωμένο τόν νοῦ του μέ τόν Θεό, νά σκέπτεται μόνον τά οὐράνια. Καί ἐνῶ ἔλεγε αὐτές τίς σκέψεις, ἄκουσε τρεῖς φορές ἀόρατη φωνή νά λέγει: «*Ποίμινε τά πρόβατά μου*». Κατενόησε τότε ὅτι αὐτό ἦταν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ἐπέστρεψε στήν Λογγοβάρδα.

Περί τοῦ ὅτι ἐσπάνιζαν τόν 20ό αἰώνα οἱ τολμηροί καί ἀνδρεῖοι ὁμολογηταί τῆς πίστεως, ἐνῶ ἐπλήθαιναν οἱ πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας καί μέσα στό σῶμα τῶν ἐπι-

σκόπων καί ποιμένων, ὑπάρχει ἓνα συγκλονιστικό κείμενο προσευχῆς του πρὸς τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ πού ἐκυκλοφορήθη καί σέ ἰδιαίτερο φυλλάδιο τό 1973. Ἀφοῦ ἐπισημαίνει κατ' ἀρχήν ὅτι οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι καί οἱ διάδοχοί τους, οἱ Ἅγιοι Θεοφόροι Πατέρες καί διδασκαλοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐνίκησαν κατὰ τὴν διάρκεια τῶν αἰώνων τοὺς ὀρατοὺς καί ἀοράτους ἐχθρούς, διέσωσαν τὴν Ἁγία Ἐκκλησία καί ὁδήγησαν πολλοὺς στὴν ἀληθινή πίστη, τὴν Ὁρθόδοξη, προσθέτει: «*Στίς προηγούμενες γενεές ὑπῆρξαν ἄνδρες Ἅγιοι, ἄνδρες σοφοί, δίκαιοι, τίμιοι, συνετοί, πνευματοφόροι, θεοφόροι, ἀνδρεῖοι στὴν ψυχή, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίσθηκαν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατρικῶν Παραδόσεων καί μέ τὴν ἰδική Σου συμμαχία καί βοήθεια, Κύριε, ἐνίκησαν τίς παρατάξεις τῶν ἐχθρῶν καί διέσωσαν τὴν Ἐκκλησία. Σήμερα τέτοιοι ἄνδρες, ὑπάρχουν ὀλίγοι, σπάνιοι, δυσεύρετοι καί ὄχι ἀνδρεῖοι, σοφοί καί Ἅγιοι, ὡς οἱ παλαιοὶ Πατέρες ἡμῶν. Οἱ δὲ πολεμοῦντες τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν εἶναι πολλοὶ καί κινδυνεύει τό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας νά καταποντισθῆ, διὰ τό μὴ ἔχειν καλοὺς ποιμένας καί φύλακας. Μερικοὶ τῶν ποιμένων καί ἐπισκόπων, τοὺς ὁποίους ἔταξαν ποιμαίνειν καί φυλάττειν τὴν λογικὴν Σου ποιμνὴν, τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν, ἔγιναν προβατόσχημοι λύκοι, τέλειοι καταφρονηταὶ καί παραβάται τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί Ἀποστολικῶν Παραδόσεων, ζητοῦντες ἀποβολὴν αὐτῶν καί ἀντικατάστασι. Ἄλλοι ἄνοιξαν τίς πόρτες καί καλοῦν καί δέχονται τοὺς λύκους Παπιστὰς, Διαμαρτυρομένους καί πάντας τοὺς αἰρετικούς γιὰ νά εἰσέλθουν ἀκωλύτως καί θύσουν, ἀπολέσουν καί κατασπαράξουν τά λογικὰ πρόβατα... Καὶ ἀντὶ νά ἀγωνίζονται καί νά φροντίζουν νά ἐνώσουν τὴν Ἐκκλησία, ἀγωνίζονται νά τὴν διαιρέσουν ἀκόμη*

σέ περισσότερες καί τήν καταστήσουν παναιρετική...».

Μπροστά σ' αὐτήν τήν εἰκόνα τῆς αὐξήσεως τῶν ἐχθρῶν καί πολεμίων τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἀδιαφορίας τῶν ποιμένων ἢ καί τῆς μεταβολῆς τους σέ ἐχθρούς, ἡ ὁποία σημειωτέον σήμερα εἶναι πολύ χειρότερη, ὁ ὄσιος Φιλόθεος αἰσθάνεται μεγαλύτερο τό χρέος καί τήν εὐθύνη του ὡς πνευματικοῦ πατρός καί κληρικοῦ νά ἀγωνισθεῖ καί νά ἀντιδράσει. Διαβάζει τίς συστάσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς προφήτες νά ἀναγγείλουν στόν λαό τίς ἀμαρτίες του μέ φωνή δυνατή σάν τῆς σάλπιγγος, διαφορετικά θά τιμωρηθοῦν καί αὐτοί, καί γράφει: «*Ταῦτα ἀναγνώσας ἐγώ, ὁ ἀμαρτωλός καί ἀνάξιος, καί φοβηθεῖς μήπως ὡς πνευματικός πατήρ καί ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου, ἐάν σιωπήσω βλέπων τήν ἐρχομένην ρομφαίαν, μοί ἐκζητήσῃ ὁ Κύριος λόγον, ἀναγγέλλω τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί τοῦ κλήρου, καλῶν πάντας καί πρῶτον τόν ἑαυτόν μου (ἐπειδὴ καγὼ ἀμαρτωλότερος πάντων τυγχάνω) εἰς μετάνοιαν καί ἐπιστροφὴν».* Γράφοντας πρὸς τόν πατριάρχη Ἀθηναγόρα ἐπικριτικά γιὰ τὰ ἀνοίγματα τοῦ πρὸς τόν Πάπα ἐκφράζει τόν ἴδιο φόβο σέ περίπτωση πού θά σιωπήσει: «*Ἀναγκάζομαι νά σᾶς γράψω, φοβούμενος ὅτι θά ἀμαρτήσω, ἐάν φιμωθῶ καί δέν ὁμολογήσω τήν ἀλήθειαν».* Τήν ἴδια συνείδηση εὐθύνης ἐκφράζει καί ὅταν ἐκδίδει τό 1957 εἰδικό φυλλάδιο ἐναντίον τῆς βλασφημίας τῶν θείων, πού εἶχε προσλάβει τότε μεγάλη ἔκταση: «*Συναισθανόμενος ἀφ' ἑνός τό ἱερόν καθήκον ὡς Πνευματικοῦ Πατρός καί Ἱερέως, ὅτι δέν πρέπει νά σιωπῶ, ἀλλά νά κηρύττω τήν ἀλήθειαν, νά ἐλέγχω, νά ἐπιτιμῶ, νά νουθετῶ καί παρακαλῶ τοὺς ἀμαρτάνοντας... ἔκρινα σκόπιμον νά ἐκδώσω τό παρόν βιβλιάριον».*

Δέν ἔλειψαν βέβαια καί οἱ ἐπικριταὶ αὐτῆς τῆς προ-

φητικῆς καί ὁμολογητικῆς στάσεως τοῦ ὀσίου Φιλοθέου, οἱ ὅποιοι τοῦ συνιστοῦσαν νά κάνει ὑπακοή στόν οἰκεῖο ἐπίσκοπο καί στίς ἀποφάσεις τῶν συνόδων. Γράφοντας ἀπαντητικά τό 1930 πρός τόν ἐπίσκοπό του, πού τοῦ συνιστοῦσε ὑπακοή, ἔλεγε: «Ἐάν αὐτήν τήν γνώμην ἠκολούθουν πάντες οἱ Χριστιανοί κατά γράμμα, νά ἀκολουθοῦν δηλαδή τοὺς ἐπισκόπους εἰς πάντα, ἀλλοίμονο τότε, οὔτε Ὁρθοδοξία, οὔτε Ἐκκλησία, οὔτε Ὁρθόδοξος Χριστιανός θά ὑπῆρχε σήμερον. Ἐάν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί ἠκολούθουν τοὺς πατριάρχας καί ἐπισκόπους, Ἀπολιναρίους, Μακεδονίους, Εὐτυχέας, Διοσκόρους, Σαβελλιο-Σεβήρους, Εὐσεβίους καί πολλούς ἄλλους, καί ἐδέχοντο καί ἠσπάζοντο τά φρονήματά των, πού τότε Ὁρθοδοξία; Πού χριστιανός εὐσεβῆς καί ὀρθόδοξος;!! Καί τί λέγω ἀνθρώπους, πατριάρχας καί μητροπολίτας; Καί δέν λέγω συνόδους, ὄχι ἀπό πέντε ἤ δέκα καί εἴκοσι τοιούτους, ἀλλά ἀπό 100, 200 καί 348 μητροπολίτας καί ἐπισκόπους, ἀποτελουμένας; Διότι 348 τόν ἀριθμόν συνῆλθον ἐν ἔτει 754 ἐν Κωνσταντινουπόλει καί ἐξέδωκαν τόν ὅρον» ἐναντίον τῶν ἀγίων εἰκόνων. Συμπληρώνοντας τήν ἐπιχειρηματολογία του, γράφει ὅτι «ὑπάρχουν καί ἐξαιρέσεις, καθ' ἃς ἀκριματίστως δύναται τις νά παρακούῃ, καθώς καί ἀνωτέρω εἶπομεν καί ὡς οἱ Ἅγιοι Πατέρες καί Ἀπόστολοι, μᾶς παραγγέλλουν», δίνει δέ στή συνέχεια καί σχετικά χωρία ἀπό τήν Ἁγία Γραφή καί τοὺς Ἁγίους Πατέρες.

Σέ ἐλεγκτική ἐπιστολή πού στέλνει τό 1976 «Πρός τήν σεπτήν Ἱεραρχίαν» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γράφει: «Ἄς μή εἶπωσι: Ποῖος εἶσαι ἐσύ πού θέλεις νά διδάξεις ἡμᾶς τοὺς ἀρχιερεῖς, σύ ὁ κατώτερος ἡμᾶς τοὺς ἀνωτέρους σου; Ὅτι εἶμαι κατώτερος καί ἀμαθῆς τό γνωρίζω, ὅτι εἶμαι μηδέν ἐκ τοῦ μηδενός. Ἀλλά εἶμαι

καί ἄνθρωπος Χριστιανός Ὁρθόδοξος καί Πνευματικός καί ὀφείλω, ὅταν ὑβρίζεται ἡ πίστις μου νά μή κλείω τό στόμα μου καί νά σιωπῶ. Ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἐν ἐρήμῳ διέτριβεν, ἀλλ' ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης παρηνόμησεν, ἀφῆκε τὴν ἔρημον καί μετέβη εἰς τὴν πόλιν καί ἤλεγξε τὸν παρανομήσαντα βασιλέα. Καί πᾶς ἄνθρωπος οἷος καί ἄν ᾤ, ὀφείλει νά μή κλείῃ τό στόμα του, ὅταν ἀκούῃ τὴν πίστιν του νά ὑβρίζεται, ἀλλά νά διαμαρτύρεται, νά συμβουλευῇ καί ἐν ἀνάγκῃ νά ἐλέγῃ».

Ἀκόμη καί τούς Ἁγιορεῖτες Πατέρες ἐλέγχει μέ πειστική ἐπιχειρηματολογία, γιατί δέχθηκαν νά ὀργανώσουν στό Ἅγιον Ὄρος τό 1963 τίς τελετές γιά τὴν χιλιετηρίδα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, γιατί θεωρεῖ ὅτι εἶναι κοσμικές ἐκδηλώσεις ξένες πρὸς τὰ μοναστικά ἦθη καί τὴν ἱστορία τοῦ Μοναχισμοῦ, τελικῶς δέ βλάβη θά προκαλέσουν παρά ὄφελος. Ἀναιρώντας δέ πιθανή ἔνσταση γιά τὴν ἀνάμειξή του σέ ξένη δικαιοδοσία γράφει: «Ἄλλ' ἴσως μοί εἶπουν τινές· ἡμεῖς γνωρίζομεν νά φυλάξωμεν τὸν ἑαυτὸν μας ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ Διαβόλου, σύ πάτερ Φιλόθεε τί ἐνδιαφέρεσαι; Σὺ εἶσαι ξένος, κοίταξε τό μοναστήρι σου. Ἐνδιαφέρομαι ὡς Χριστιανός, ὡς ὁμόσχημος ἀδελφός, ἀλλά καί διότι ἡ Λογγοβάρδα ἔχει ἰδρυθῆ ἀπὸ Ἁγιορεῖτας, τούς λεγομένους Κολλυβάδες, φίλους, ὁμαίμονας καί ὁμόφρονες τῶν Ἁγίων ἐκείνων Πατέρων Νικοδήμου Ναξίου τοῦ Ἁγιορείτου, Ἀθανασίου τοῦ διδασκάλου τοῦ Παρίου, Μακαρίου Νοταρᾶ κ.λπ. ... Λοιπόν, ὅπως ἐνδιαφέρομαι καί διὰ τὴν μονήν μου, ἐνδιαφέρομαι καί διὰ τό Ἅγιον Ὄρος... ἔχω δέ καθῆκον ἱερόν καί ἐπιβεβλημένον ὡς μοναχός καί δὴ ὡς Πνευματικός, νά ἐνδιαφέρωμαι ὄχι μόνον διὰ τὴν μονήν μου καί τὰς μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀλλά καί

δι' ὅλας τὰς μονάς καί δι' ὅλους τούς μοναχοὺς τῆς πατρίδος καί τῆς Ἐκκλησίας μου».

Ἀπηύθυνε τούς προφητικούς καί πατερικούς ἐλέγχους του κατά διαφόρους καιρούς χωρὶς νά φοβεῖται, σέ βασιλεῖς, πρωθυπουργούς, ὑπουργούς, πατριάρχας, ἀρχιεπισκόπους, ἐπισκόπους καί ἄλλους ἀξιωματούχους, ὅταν ἐπληροφορεῖτο ὅτι προσέβαλαν τὰ δόγματα καί τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Συνοψίζοντας τὴν σχετικὴ δραστηριότητά του, γράφει: «Ἄλλ' ἡμεῖς, καί ἐάν πολλοὶ εἶναι οἱ κωφεύοντες καί τυφλώττοντες, ὀφείλομεν νά κηρύττωμεν καί νά ὁμολογῶμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού ἔγινε ἱερεὺς καί πνευματικὸς ἀπὸ τό ἔτος 1912 ἕως σήμερον ἔστειλα πολλά ὑπομνήματα εἰς βασιλεῖς, πρωθυπουργούς, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, εἰς μητροπολίτας καί ἀλλαχοῦ. Ἔστειλα καί 4 ἐγερτήρια σαλπίσματα, ἀλλ' ὅμως δέν ἤκουσαν. Εἶπα καί ἐλάλησα, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι καί μαζί μέ αὐτοὺς καί ἐγὼ δέν ἀκούουν τόν Θεόν, πῶς θά ἀκούσουν ἐμέ τόν ἁμαρτωλόν; Δέν ἔπαυσα ὅμως νά ὀμιλῶ, ἀλλά μάχομαι ἐναντίον τῶν καταφρονητῶν τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατερικῶν παραδόσεων, τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καί φίλων τῶν σχισματοαιρετικῶν Παπιστῶν καί Διαμαρτυρομένων, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν δολερῶς νά πλανήσουν τούς Ὁρθοδόξους Χριστιανοὺς, διὰ νά τούς ἀκολουθήσουν εἰς τὴν πλάνην των... Τώρα ὅμως θά παύσω νά γράφω, διότι ἀναχωρῶ τῆς προσκαιροῦ ζωῆς διὰ τὴν αἰώνιον καί οὐράνιον πατρίδα».

Ἦταν τόσος ὁ προφητικὸς καί ἀποστολικὸς ζήλος του μέ συνακόλουθα τὴν τόλμη καί τὴν ἀνδρεία του, ὥστε κατὰ μία ἐπίσκεψή του στὴν Κωνσταντινούπολη (1934) εἶχε προγραμματίσει νά συναντήσῃ τόν Κεμάλ Ἀτατούρκ, πρόεδρο τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, καί νά

τόν προτρέψει νά άσπασθεῖ τόν Χριστιανισμό. Τόν απέ-
 τρεψε ὅμως ἀπό τό ἐγχείρημα αὐτό ὁ τότε πατριάρχης
 Φώτιος, διότι ὑπῆρχε ὄξυνση στίς σχέσεις μεταξύ Κε-
 μάλ καί Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὅταν ἐπέστρεψε
 στήν Λογγοβάρδα, ἔγραψε σχετική ἐπιστολή πού ἔχει
 διασωθῆ. Πληροφορηθεῖς ὅτι ὁ Κεμάλ ἦτο ἄρρωστος,
 ἀποφάσισε νά τόν ἐπισκεφθεῖ στήν Ἄγκυρα· ἀλλά ὅταν
 ἔφθασε στήν Ἀθήνα ἔμαθε ὅτι ἀπέθανε, καί ἔτσι μαται-
 ὤθηκε ὀριστικά τό ἐγχείρημα, τό ὁποῖο πάντως δείχνει
 ὅτι ὁ ἱεραποστολικός του ζήλος ἔφθανε μέχρι τοῦ νά
 ὀραματίζεται νά προσελκύσει στόν Χριστιανισμό ὀλό-
 κληρα ἔθνη.

Ἐπειδῆ μάλιστα ὀμιλοῦμε γιά συνείδηση προφητική,
 δέν εἶναι περιττό νά μνημονεύσουμε ὅτι μεταξύ τῶν
 ἐχθρῶν καί πολεμίων τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔβλεπε τόν
 Κομμουνισμό καί συχνά ἀναφερόταν στούς διωγμούς,
 πού ὑφίσταντο οἱ Χριστιανοί, ἐκεῖ ὅπου εἶχαν ἐπικρα-
 τήσει τά κομμουνιστικά καθεστῶτα, ἀλλά καί προέ-
 λεγε ὅτι σύντομα θά ἐκριζωθοῦν, ὅπως καί ἔγινε: *«Οἱ
 μπολσεβίκοι τῆς Ρωσίας καί οἱ ἐρυθροί τῆς Ἰσπανίας,
 διότι στεροῦνται τῶν ὀπλων τῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως
 καί τῆς ἐλπίδος, κατέστησαν ἀθλίας καί δυστυχεῖς τās
 πατρίδας των. Ἐβεβήλωσαν καί ἐμόλυναν τοὺς ἱερούς
 ναοὺς καί τά ἅγια θυσιαστήρια, κατέσφαξαν ἀγρίως καί
 ποικιλοτρόπως ἐβασάνισαν καί ἐθανάτωσαν μυριάδας
 ἀνευθύνων κληρικῶν καί λαϊκῶν. Ἐχυσαν ποταμούς
 αἱμάτων ἀθῶων καί θά ἀφήσουν εἰς τās μετὰ ταῦτα
 γενεάς στίγμα καί αἰώνιον ἀνάθεμα τῆς φαυλότητος,
 τῆς κακίας καί μοχθηρίας των. Ἀλλά "πᾶσα φυτεία ἦν
 οὐκ ἐφύτευσεν ὁ Οὐράνιος Πατήρ ἐκριζωθήσεται". Ὁ
 μπολσεβικισμός καί ὁ κομμουνισμός εἶναι φυτεία τοῦ
 σατανᾶ, διότι στερεῖται τῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως, τῆς*

ἐλπίδος, ἐπομένως ταχέως θά ἐκριζωθῆ. Οἱ ἐρυθροὶ τῆς Ἰσπανίας ἤρχισαν νά ξεκλωνίζονται καί νά ἐκριζοῦνται· τήν ὁμοίαν τύχην θά ὑποστοῦν συντόμως καί οἱ τούτων ἀδελφοὶ ἄθεοι μπολσεβίκοι τῆς Ρωσίας».

Μέχρι τό τέλος τῆς μακρᾶς ζωῆς του ἀγωνιοῦσε γιά τήν προσωπική πνευματική του πορεία, γι' αὐτό καί εὐχαριστοῦσε τόν Θεό ὁ Ὅποῖος τόν διεφύλαξε ἀπό τίς παγίδες καί πλάνες τοῦ Διαβόλου, ἀλλά καί ἐστενοχωρεῖτο γιά τήν ἀξιοθρήνητη κατάσταση τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ποιμένων της. Παραθέτουμε ἕνα μικρό σχετικό ἀπόσπασμα τῶν λεγομένων του: «Ἔφθασε τό τέλος μου καί εὐχαριστῶ τόν Θεόν, διότι μέ διεφύλαξεν ἀπό πολλούς κινδύνους, σωματικούς καί ψυχικούς ἀπό πολλές πλάνας καί παγίδας τοῦ δολίου δράκοντος καί Τόν παρακαλῶ νά μέ διαφυλάξῃ ἄχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ θανάτου μου καί εἰσαγάγῃ με εἰς τάς οὐρανίους σκηνάς, ἔνθα τῶν εὐφραινομένων ἡ κατοικία. Ἄλλ' ἡ ψυχὴ μου εἰς τάς τελευταίας στιγμάς τοῦ βίου μου εἶναι περίλυπος καί κατώδυνος, βλέπων τήν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ποιμένων Αὐτῆς, οἱ ὅποιοι, ἐκτός ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ἀντί νά γίνουν φῶς μέ τά καλά των ἔργα, ἐγένοντο σκότος καί αἰτία νά βλασφημῆται εἰς τά ἔθνη τό ὄνομα τοῦ Οὐρανίου Πατρός ἡμῶν. Πιστεῦω καί ἐλπίζω ὅτι ὁ ἰδρυτῆς τῆς Ἐκκλησίας καί ἄρχων τῆς εἰρήνης, τούτους μέν θά συντρίψῃ ὡς σκεύη κεραμέως, τήν δέ Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ, τήν ὁποίαν ἡγίασε διά τοῦ παναχράντου Αὐτοῦ αἵματος, θά διασώσῃ ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ καταποντισμοῦ. Ἐγὼ μέν ἀπέρχομαι ἐν εἰρήνῃ, ἐσεῖς δέ σώθητε, ὡς σοφοὶ καί φρόνιμοι, ἀπό τήν παροῦσαν πονηράν γενεάν καί διεφθαρμένην».

5. Έκκλησιαστικές μεταρρυθμίσεις καί δογματικές έκτροπές

Ὁ ὄσιος Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος ἐκάλυψε μέ τήν μακροβιότητά του ὅλον σχεδόν τόν 20ό αἰώνα, ἕναν αἰώνα πράγματι ἀπατεώνα ἀπό πλευρᾶς ἐκκλησιαστικῆς, διότι κατά τήν διάρκειά του προωθήθηκαν ἀλλαγές καί μεταρρυθμίσεις, ἔγιναν ρήξεις μέ τήν προηγούμενη ἐκκλησιαστική Παράδοση, διατυπώθηκαν καί προωθήθηκαν θεολογικές ἀπόψεις καί γνώμες, ξένες πρὸς τήν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν Ἁγίων Πατέρων, διαβρώθηκε συστηματικά τό φρόνημα καί ἡ νοοτροπία πολλῶν κληρικῶν καί θεολόγων καί δι' αὐτῶν μεγάλου μέρους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, μέ κύριο στόχο νά σχετικοποιηθεῖ ἡ εὐαγγελική μία καί μόνη Ἀλήθεια, ὅτι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός εἶναι ἡ μόνη ὁδός σωτηρίας, «οὐκ ἔστιν, ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία», καί ὅτι ὅλες οἱ ἄλλες θρησκείες εἶναι ἀνθρώπινα κατασκευάσματα καί ὁδοί ἀπωλείας. Ἡ θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τό πρόσωπο καί τό σωτηριῶδες ἔργο του, ἦταν καί εἶναι σημεῖο ἀντιλεγόμενο, καί ὄχι μόνον οἱ ὁμόφυλοί του Ἰουδαῖοι τόν ἀρνήθηκαν τότε καί τόν ἐσταύρωσαν, ἀλλά ἐξακολουθοῦν μέχρι σήμερα νά τόν πολεμοῦν λυσσαλέα ἐμμένοντες στήν πώρωση καί σκληροκαρδία τους, συμμαχώντας κατά καιρούς καί ἐνισχύοντας ἄλλες ἀντίχριστες δυνάμεις, θρησκείες καί αἱρέσεις.

Δέν εἶναι τοῦ παρόντος νά ἀναλύσουμε πόσες ἰουδαίζουσες αἱρέσεις καί συγκρητιστικά συστήματα ἐτροφοδότησε ὁ Ἰουδαϊσμός, γιατί αὐτά εἶναι γνωστά στήν θεολογική σκέψη καί ἔρευνα. Μέχρι σήμερα ὅλες αὐτές οἱ συμμαχικές δυνάμεις, πού ἔχουν πατέρα, κατά τήν

διδασκαλία του ίδιου του Χριστού, τόν Διάβολο, τόν Σατανά, θέλουν νά αποκρύψουν από τούς ανθρώπους καί νά συσκοτίσουν τήν ἀλήθεια ὅτι *«οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον, ὥστε τόν Υἱόν αὐτοῦ τόν Μονογενῆ ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον»*, *«ὅτι εἶναι τό φῶς τό ἀληθινόν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον»*, καί στήνουν μέχρι σήμερα μέ διαφόρους τρόπους, σκληρούς καί ἐπεικειῖς, εἴτε διωγμούς εἴτε διάφορα συγκρητιστικά καί αἰρετικά συστήματα, γιά νά δικάσουν καί σταυρώσουν τόν Χριστό μέ τήν ἴδια κατηγορία τῶν Ἰουδαίων, ὅτι *«ἐαυτόν Υἱόν Θεοῦ πεποίηκεν»*.

Παρουσιάσαμε παλαιότερα σέ ἄρθρα καί σέ βιβλία μας ὅτι ὁ ἐπαινούμενος καί προβαλλόμενος ἀπό κορυφαίους ἐκκλησιαστικούς ἡγέτες καί θεολόγους διαχριστιανικός καί διαθρησκευτικός Οἰκουμενισμός παρουσιάζοντας τίς αἰρέσεις τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Προτεσταντισμοῦ, τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ καί ἄλλες ὡς νόμιμες παραλλαγές τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος, καί τίς ἄλλες θρησκείες, ἰδιαίτερα τίς δύο μονοθεϊστικές, τόν Ἰουδαϊσμό καί τό Ἰσλάμ, ὡς παράλληλους δρόμους σωτηρίας, μέ τό Κοράνιο νά χαρακτηρίζεται ὡς «Ἱερό βιβλίον» καί νά ὁρίζεται, ὡς ἀξιόλογο καί ἀξιοσύστατο, ἀπό «Ὁρθόδοξους» πατριάρχες σέ διάφορα πρόσωπα, ὅλη λοιπόν αὐτή ἡ φανταχτερή, λαμπερή καί ἀγαπολόγα Οἰκουμενική Κίνηση εἶναι ἄρνηση τοῦ Εὐαγγελίου καί προσβολή τῶν ἁγίων Μαρτύρων καί Νεομαρτύρων πού ἔχυσαν καί τό αἷμα τους γιά νά μαρτυρήσουν ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ὁ μόνος Σωτήρας καί Λυτρωτής.

Ἦπάρχει σωρεία, πλήθος πατερικῶν θέσεων πού τίς συγκεντρώσαμε καί τίς δημοσιεύσαμε, μέ βαρεῖς ἀπορριπτικούς χαρακτηρισμούς γιά τό Ἰσλάμ καί τόν ἰδρυτή

του, καί ἡ ἀναφορά μας αὐτή γίνεται ἐδῶ στήν μεγάλη αὐτή πανεπιστημιακή αἴθουσα ὡς πατερική διαμαρτυρία γιά τήν ἀχαρακτήριστη καί πρωτοφανή ἀπόφαση τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς νά ἰδρυθεῖ μέσα στήν Ὁρθόδοξη καί Πατερική Θεολογική Σχολή «Τμήμα ἢ Κατεύθυνση Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν», μέσα δηλαδή στήν ἴδια Σχολή, μέσα στό ἴδιο πανεπιστημιακό ἴδρυμα, μέσα στήν Ἀγιοτόκο Θεσσαλονίκη, μέσα στήν Ἑλλάδα τῶν Ἁγίων τήν ἐπί δύο χιλιάδες χρόνια σφραγισμένη καί ταυτισμένη μέ τήν χριστιανική πίστη, δίπλα στό Εὐαγγέλιο νά διδάσκεται καί τό Κοράνιο, πού ἀρνεῖται καί ἀκυρώνει τό Εὐαγγέλιο, θεωρεῖ ὡς ψευδόμενους τοὺς Ἀποστόλους πού ἐκήρυξαν τήν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, πού ἀρνεῖται τήν σταύρωση καί τήν Ἀνάστασή Του. Θά ἦταν χρήσιμο νά διαβάσουν, ὅλοι οἱ ἐθελοτυφλοῦντες μπροστά στήν ἄκρως ἀρνητική, ἀντιανθρώπινη, ἀντιχριστιανική, ἀνελεύθερη καί καταπιεστική θρησκεία τοῦ Ἰσλάμ, παρακλάδι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, τήν κριτική τήν ἀληθινή καί ἀντικειμενική τῶν Ἁγίων Πατέρων, πού τήν ἐσφράγισαν μέ τό αἷμα τους οἱ Ἅγιοι Νεομάρτυρες τῆς ἰσλαμικῆς θηριωδίας καί τήν σφραγίζουν μέχρι καί σήμερα στίς ἰσλαμοκρατούμενες χώρες.

Ἡ νόθευση τοῦ Εὐαγγελίου δέν γίνεται βέβαια μόνο μέ τήν ἰσοπέδωση καί ἐξίσωση τῶν θρησκειῶν, γίνεται καί μέ τήν ἀθώωση τῶν αἵρέσεων καί τῶν πλανῶν, οἱ ὁποῖες ὡς δούρειος ἵππος μέσα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, καταλήγουν στό ἴδιο ἀποτέλεσμα· διαστρέφουν τό σωτηριῶδες μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου, τό κακοποιοῦν καί τό παραμορφώνουν μέ κοσμικές ἀνθρώπινες ἐφευρέσεις καί καινοτομίες ὥστε νά χάσει τήν ἀγιαστική, τήν σωτηριῶδη ἐνέργειά του καί νά καταστεῖ ἀλάτι ἀνάλατο, κατά τήν ἐπισήμανση τοῦ Χριστοῦ, «ἐάν τό ἄλας

μωρανθή, ἐν τίνι ἀλισθήσεται;». Ἡ Ἐκκλησία ἐφύλαξε τὴν γνησιότητα, τὴν σωτηριώδη ἐνέργεια καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ Εὐαγγελίου μέ τὴν αὐστηρή καταδίκη τῶν αἰρετικῶν, ὡς ψευδοδιδασκάλων καὶ ψευδοποιμένων ἤδη ἀπὸ τὴν ἀποστολική ἐποχή καὶ δι' ὄλων τῶν αἰώνων καὶ τῶν ἐποχῶν, διότι ἐκτός τῶν σωτηριολογικῶν δυσμενῶν συνεπειῶν τους οἱ αἱρέσεις συντελοῦν καὶ στήν δυσφήμιση καὶ συκοφάντηση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐγινε καὶ γίνεται μέ τόν Παπισμό, πού δέν εἶναι κἄν Χριστιανισμός, κατὰ τόν Ντοστογιέφσκυ, καὶ τό κακό γέννημά του, τόν Προτεσταντισμό, ὁ ὁποῖος, μέ τὴν ἐλευθεριότητα στήν Ἠθική καὶ στὰ δόγματα, κατέληξε νά νομιμοποιεῖ τούς γάμους τῶν ὁμοφυλοφίλων καὶ νά ἀρνεῖται ἀκόμη καὶ τὴν ἱστορική ὑπαρξη καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ εἰσαγωγικές αὐτές ἐπισημάνσεις ἐγιναν, διότι πρόκειται στή συνέχεια νά ἐκτεθοῦν οἱ σχετικές θέσεις τοῦ Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου, ὁ ὁποῖος διεγνώσε ὀλοκάθαρα τόν κίνδυνο ἀπὸ τίς ἀντικανονικές καὶ ἀντιπατερικές μεταρρυθμίσεις, ὅπως αὐτή τοῦ Ἡμερολογίου, στήν ὁποία πρωτοστάτησε ἓνας οἰκουμενικός πατριάρχης, ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, μασόνος 33ου βαθμοῦ, ὅπως λέγει γιά νά μᾶς δείξει καὶ τά ὀπισθεν τῆς σκηνῆς λαμβάνοντα χώραν, ὅπως καὶ τά ἀδικαιολόγητα ἀνοίγματα τοῦ πατριάρχου Ἀθηναγόρα πρὸς τόν Πάπα καὶ τούς Λουθηροκαλβίνους γιά μία ψευδῆ ἔνωση, ἀπαράδεκτη καὶ ἀπορριπτέα. Τά ἴδια προβλήματα ἀπασχολοῦν καὶ σήμερα ἔντονα τὴν ἐκκλησιαστική ἐπικαιρότητα ὅπως καὶ τό θέμα τῆς συγκλήσεως οἰκουμενικῆς συνόδου, γι' αὐτό καὶ εἶναι πολύ διδακτικό καὶ καθοδηγητικό τό νά μάθουμε πῶς τοποθετεῖται ἀπέναντι στίς ἐπικίνδυνες αὐτές γιά τὴν Ὁρθοδοξία ἐξελίξεις, πού τώρα μάλιστα

κινούνται μέ ταχύτερους ρυθμούς, λόγω μειωμένων αντίστασεων, ένας μαρτυρημένος από τόν Θεό καί τούς ανθρώπους Ἅγιος τῆς ἐποχῆς μας, πού ἔκανε καί ἔγραψε πολλά γιά νά σταματήσει, ὅπως ἔγραφε, τούς καταφρονητάς καί παραβάτας τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατρικῶν Παραδόσεων, πού τούς ἀφήνουμε νά καλπάζουν ἀνεπόδιστα.

α) Μασονία. Ὁ μασόνος πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης

Μέ μεγάλη αὐστηρότητα καί πολύ συχνά ἀναφέρεται ὁ ὄσιος Φιλόθεος στήν Μασονία καί στούς μασόνους. Ἐγνώριζε ἀσφαλῶς ὅτι ἡ Μασονία εἶχε καταδικασθῆ ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὡς συγκρητιστικό σύστημα ἀσυμβίβαστο πρὸς τήν Χριστιανική πίστη. Ἀπό ὅσα γράφει εἶναι σαφές ἡ πεποίθησή του ὅτι πίσω ἀπό τίς μεταρρυθμίσεις καί τούς νεωτερισμούς στόν ἐκκλησιαστικό χῶρο βρίσκεται ἡ Μασονία. Σήμερα γνωρίζουμε πολύ καλά ἀπό τήν σχετική βιβλιογραφία καί ἀπό μαρτυρίες τῶν ἴδιων τῶν Μασόνων, ὅτι τίς προσπάθειες γιά τήν ἔνωση τῶν «ἐκκλησιῶν» τήν ἐμπνεύσθηκε καί τήν καθοδηγεῖ ἡ Μασονία, μέσφ ὑψηλόβαθμων κληρικῶν καί θεολόγων, ὅπως ὁ πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης, στόν ὁποῖο ἀναφέρεται συχνά καί ἀπαξιωτικά ὁ ὄσιος Φιλόθεος, γιατί τόν θεωρεῖ ὡς κύριο ὑπεύθυνο γιά τήν ἡμερολογιακή μεταρρύθμιση, ἡ ὁποία προκάλεσε ὀδυνηρό σχίσμα πού πλήττει ἀκόμη τήν ἐκκλησία.

Τά διαρκῶς ἐρχόμενα στό φῶς νέα στοιχεῖα, ὀδήγησαν τόν ὁμολογητή καί ἀγωνιστή μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ σέ σειρά ἄρθρων καί καταγγελιῶν του νά ὑποστηρίξει ὅτι ἡ Μασονία εἶναι ἀποκρυφιστική ὀργάνωση λατρείας τοῦ Σατανᾶ, ἐχθρική καί πολέμια

του Χριστιανισμού, πού κρύβει τό ἀληθινό της πρόσωπο ἐμφανιζόμενη ὡς φιλανθρωπική ὀργάνωση. Ἐζήτησε μάλιστα δικαστικῶς νά τῆς ἀφαιρεθοῦν προνόμια πού τῆς παραχωρήθηκαν ἀπό τό κράτος μέ πρόφαση τόν φιλανθρωπικό της χαρακτήρα, διότι πολλές μασονικές στοές ἔχουν ἐκφύγει ἀπό τούς σκοπούς τῆς ιδρύσεώς τους, καί μέ ἔγγραφό του πρὸς τὴν Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας ἐζήτησε νέα καταδίκη τῆς Μασονίας. Ἡ ἄτυπη «Σύναξη Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καί Μοναχῶν» τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2012 ἀποφάσισε νά συντάξει «Διακήρυξη γιά τὴ Μασονία», ἐνισχυτική τῶν ἀγώνων τοῦ μητροπολίτου Πειραιῶς, πού ἀπέβλεπε κυρίως στὴν ἀφύπνιση τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας καί τοῦ ποιμνίου ὥστε νά γίνει κατανοητός ὁ σατανικός, συγκρητιστικός καί ἀντιχριστιανικός χαρακτήρας τῆς Μασονίας. Δέν λείπουν δὲ καί ἐμβριθεῖς μελέτες μέ ἰσχυρὴ θεμελίωση στίς πηγές καί στὴν βιβλιογραφία, πού ἀποδεικνύουν τὴν ἀδιανόητη καί ἀνεπίτρεπτη ἔνταξη πατριαρχῶν στὴν Μασονία καί τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν σκοπῶν της μέ τὴν προώθηση τοῦ διαχριστιανικοῦ καί διαθρησκειακοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι γέννημα καί θρέμμα τῆς Μασονίας.

Ὁ Γέροντας Φιλόθεος ἐκτιμᾷ ὅτι ἡ Μασονία ἔχει ἀλιεύσει στίς τάξεις της πολλὰ ἡγετικά στελέχη, πολλοὺς ἄρχοντες καί τῆς Πολιτείας καί τῆς Ἐκκλησίας. Γράφει: «*Δυστυχῶς τὰς ἀρχὰς καί ἐξουσίας τοῦ κράτους καί τῆς Ἐκκλησίας τὰς διευθύνει ὁ ἄρχων τοῦ σκότους καί ἡ μασωνία... Οἴμοι! Οἴμοι! Ποῦ καταντήσαμε!*». Πιστεῦει μάλιστα ὅτι ἡ πλειονότητα τῶν ἀρχόντων καί τῶν ἀξιωματῶν ὡς καί τῶν πλουσίων εἶναι μασόνιοι· «*Πῶς νά μὴ λυποῦμαι, ὅταν πληροφοροῦμαι, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πολιτείας, ὑπουργοί, βουλευταί, στρατηγοί, ἀξιωματικοί καί πλούσιοι (ἐκτός ὀλίγων ἐξαιρέσεων)*

εἶναι μασῶνοι, ἀσεβεῖς, χωρίζουν τὰς γυναῖκας των, δέν πηγαίνουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δέν ἐξομολογοῦνται, δέν κοινωνοῦν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, δέν προσεύχονται, δέν σέβονται, δέν ἀγαποῦν τόν Θεόν;». Ἀναφερόμενος σέ ὑψηλά πρόσωπα πού ζητοῦσαν τὴν γνώμη του γιά τὴν μασονία καί τούς μασόνους γράφει: «Καί ἐνῶ τοῦ ἔγραψα μόνον ἀπό τόν Τίμιον Σταυρόν καί τόν Χριστόν νά ζητήση βοήθειαν καί τούς μασόνους καί ἰεχωβάδες νά πολεμήση, ἀγρόν ἠγόρασε». Σέ ἄλλον συνιστᾶ νά ἀποχωρήσει ἀπό τὴν κυβέρνηση, ἐφ' ὅσον πλειοψηφοῦν οἱ μασόνοι: «Νά ζητήση νά γίνῃ κυβέρνησις ὀρθόδοξος. Νά τούς πῆ, ἐφ' ὅσον εἶστε μασόνοι, ἐγὼ δέν κάθομαι. Ἀγαπῶ τὴν πατρίδα, ἀλλά τὴν μασονίαν πού εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρός τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δέν συγχωρῶ. "Οὐδεὶς δύναται δυοῖς κυρίοις δουλεύειν". Νά ἀγαπᾶ κανεὶς τούς μασόνους καί νά λέγῃ ὅτι εἶναι συγχρόνως καί Χριστιανός εἶναι ἀδιανόητον». Συνδέει τὴν Μασονία μέ τόν Σιωνισμό καί θεωρεῖ ὅτι ἀμφότεροι εἶναι ὄργανα τοῦ Ἀντιχρίστου, καί πολεμοῦν τὴν Ὀρθοδοξία, ἰδιαίτερα μάλιστα τό τελευταῖο προπύργιό της, τό "Ἅγιον Ὅρος: «Ὡς φαίνεται ὁ μυστικός καί ὑπουλος πόλεμος τοῦ Ἀντιχρίστου καί τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ Ἐβραιομασόνων ὁσημέραι καθίσταται ἐμφανής κατὰ τῆς Ὀρθοδοξίας καί ἰδίως κατὰ τοῦ τελευταίου τείχους τῆς Ὀρθοδοξίας, Ἁγίου Ὁρους». Εἶναι κρίμα, γράφει, μερικοὶ ἀπό τούς Χριστιανούς νά μὴν «εὐχαριστοῦνται νά ὀνομάζωνται Χριστιανοὶ καί ὀνομάζονται μασόνοι. Δέν εὐχαριστοῦνται νά εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τό βιβλίον τῆς ζωῆς, ἀλλά εἰς τό τῆς μασονίας... Δέν ἀρκοῦνται νά ἔχουν Πατέρα καί Διδάσκαλον τόν Χριστόν καί τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ὁποίας ἀνωτέρα, ὑψηλοτέρα καί ὠφελιμοτέρα δέν ὑπάρχει, καί θέλουν νά

ἔχουν πατέρα καί διδάσκαλον τόν ἀρχιτέκτονα, ὁ ὁποῖος βεβαίως δέν εἶναι ἄλλος παρά ὁ ἄρχων τοῦ σκότους, ὁ ἑωσφόρος, ὁ πλανῶν αὐτούς».

Ὡς ὄργανο τοῦ Ἀντιχρίστου μαζί μέ τούς μασόνους θεωρεῖ καί τόν πάπα, οἱ ὁποῖοι ἀμφότεροι ἔχουν τούς ἰδικούς των ἀνθρώπους μέσα στήν Ἐκκλησία, πού δροῦν ὡς λύκοι, προδότες, ληστές καί κακοῦργοι. Ὁ ἀγώνας γιά τήν ἐκδίωξή τους πρέπει νά εἶναι σταθερός καί ἐπίπονος. Βέβαια τήν Ἐκκλησία τήν ἴδρυσε καί τήν ἐθεμελίωσε ὁ Χριστός καί θά παραμείνει ἀσάλευτη μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος, διότι «*πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς*». Ἀλλά καί ἐμεῖς τά πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας δέν πρέπει νά παραμένουμε ἀπαθεῖς, ἀμέριμνοι, ἄφωνοι, ἀλλά ἐνδεδυμένοι μέ τά ὄπλα τῆς πίστεως «*ἄς τούς διώξωμεν ἀλαλάζοντες: κάτω λύκοι, κάτω προδότες, ἔξω λησταί, κλέπται, κακοῦργοι! Καί ἄν αὐτοί βοηθούμενοι ὑπό τῶν ἀρχόντων τοῦ σκότους, τοῦ ἀνθρωποκτόνου Διαβόλου, τοῦ ἀντιχρίστου Πάπα καί τῶν ἀντιχρίστων Μασόνων μᾶς θανατώσουν τί ἄλλο ἐνδοξώτερον, τί ἄλλο τιμιώτερον, τί ἄλλο γλυκύτερον νά ἀποθάνη τις ὑπέρ πίστεως καί πατρίδος;*». Εἶχε τέτοια διάθεση ἀγῶνος καί ὁμολογίας τῆς πίστεως, ὥστε λέγει ὅτι ἐτοιμάζει ἐκκληση, πρὸς ὅλους τούς Ὁρθοδόξους στήν Ἑλλάδα, στήν Εὐρώπη, στήν Ἀμερική, στήν Αὐστραλία καί σ' ὅλη τήν οἰκουμένη, πρὸς κληρικούς καί λαϊκούς «*πρὸς ὁμολογίαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καί ἀποκήρυξιν τῶν καταφρονητῶν αὐτῆς, τῶν ἀποστατησάντων, τῶν καταφρονητῶν τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατρικῶν Παραδόσεων, τῶν ψευδοποιμένων, ψευδοπροφητῶν, περί ὧν εἶπεν ὁ Κύριος· προσέχετε ἵνα μή πλανηθῆτε, ὑπ' αὐτῶν*». Συνιστᾷ γιά τόν ἀγῶνα αὐτό «*νά προετοιμασθῆτε, πρῶτον διὰ τῆς μετανοίας,*

νηστείας καί προσευχῆς, καί δεύτερον διά τῶν ὄπλων τῆς πίστεως, τοῦ θάρρους, τῆς ἀνδρείας, τῆς μεγαλοψυχίας, νά ποιήσητε εἶδος φιλικῆς ἐταιρείας καί στρατιώτας ἀνδρείους». Ἡ «Σύναξη Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καί Μοναχῶν», χωρίς νά γνωρίζουμε τήν σύσταση αὐτή τοῦ ὁσίου Φιλοθέου, λειτουργοῦμε ὡς ἕνα εἶδος φιλικῆς ἐταιρείας καί ἔχουμε διασπείρει ἀνά τόν κόσμον τήν «Ὁμολογία πίστεως κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ», πού τήν υπέγραψαν χιλιάδες κληρικῶν καί λαϊκῶν, καί προκάλεσε ταραχή μεταξύ τῶν Μασόνων καί τῶν Οἰκουμενιστῶν καί ἀπειλές γιά διώξεις ἐναντίον μας. Ὅπως λέγει ὁ ὁσιος Γέροντας, ἐμεῖς πρέπει νά ἀγωνισθοῦμε μέ ἀνδρεία καί νά μή κλίνουμε γόνυ στόν Βάαλ. Ἄν ὅλοι οἱ ἐχθροί τῆς Ἐκκλησίας μασόνοι, πνευματιστές, χιλιαστές, οἰκουμενιστές καί τόσα ἄλλα ἀντίθετα καί ἀντίχριστα συστήματα ἐργάζονται τόσο πρόθυμα γιά νά ὀδηγήσουν τοὺς ἀνθρώπους στήν ἀπώλεια, πόσο περισσότερο πρέπει νά ἐργαζόμαστε ἐμεῖς γιά τήν σωτηρία τήν δική μας καί τῶν ἀδελφῶν μας; Δέν χρησιμοποιοῖ συχνά ὁ Γέροντας τοὺς ὄρους «οἰκουμενισμός» καί «οἰκουμενιστές», μολοντί καταδικάζει τό πρᾶγμα μέ ὅσα ἀπορριπτικά λέγει γιά τίς σχέσεις μέ τόν πάπα, τοὺς Λουθηροκαλβίνους, τοὺς διαλόγους καί τίς συμπροσευχές. Ἐδῶ ὁμως κατατάσσει καί τοὺς οἰκουμενιστές στά ἀντίθετα καί ἀντίχριστα συστήματα μαζί μέ τοὺς μασόνους.

Ἄπευθυνόμενος μέ ἐπιστολή σέ πρόσωπο πού εἶχε ἐμπλακῆ στόν πνευματισμό καί στήν μασωνία τοῦ γράφει: «Ὁ Χριστός, ἀγαπητέ μου, δέν μᾶς ἐδίδαξε νά γίνωμεν μασόνοι, χιλιασταί, πνευματισταί, ἀλλά νά γίνωμεν Χριστιανοί ἀληθεῖς, γνήσιοι, νά φυλάττωμεν τάς ἐντολάς Του, τόν Νόμον Του, τάς παραγγελίας Του. Τί ἀνώτερον, τί τελειότερον, τί ὑψηλότερον, ὠφελιμώτερον ἀναγκαι-

ότερον, χρησιμώτερον τῆς οὐρανίου διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ;... Δέν εἶναι ὀρθόν οὔτε λογικόν νά ἀφήνωμεν τήν καθαρὰν πηγὴν, τήν ἱαματικὴν, τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, τὸ ἀλλόμενον, τὸ ἀθάνατον, καὶ νά τρέχωμεν εἰς τὰς βορβορώδεις, ἀκαθάρτους καὶ φαρμακεράς πηγὰς τῶν διαφόρων αἰρετικῶν. Ὡς πνευματικός πατήρ καὶ ὡς πνευματικός ἰατρός σέ συμβουλεύω καὶ πάλιν ν' ἀπομακρυνθῆς ἀπὸ τὴν μασωνίαν καὶ τὸν πνευματισμόν καὶ νά προσκολληθῆς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὸν Χριστόν». Ἀναιρώντας ἐπίσης βιβλίον κληρικοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ὀπαδοῦ τοῦ Μακράκη, πού τὸν συκοφαντοῦσε καὶ τὸν ὕβριζε, διότι εἶχε γράψει βιβλίον μὲ τίτλο: «Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι», πού ἐξεδόθη στὴν Ἀθήνα τὸ 1957, ἀναιρεῖ καὶ πάλι τίς βασικὲς πλάνες τοῦ Μακράκη σέ τευχίδιο πού ἐκυκλοφορήθη τὸ 1963 «Κατὰ Μακρακιστῶν». Γιὰ νά δείξει ὅτι εἶναι ἀντικειμενικός στὶς κρίσεις του, λέγει: «Γράφω εἰς τὸ Α' Κεφάλαιον ὅτι ὁ Μακράκης εἶχε μὲν πλάνας, ἀλλ' εἶχε καὶ καλά. Κατ' ἀρχὰς τῆς παρουσίας του ἐκήρυττε μετὰ πίστεως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐκαυτηρίαζε τὴν κακίαν. Ἐπολέμησεν εἰς τὰς ἡμέρας του, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, τὴν μασωνίαν καὶ τὴν σιμωνίαν». Καὶ στή συνέχεια ἐπαναλαμβάνει: «Ὅσα καλά καὶ εἶπε καὶ ἔγραψε ὁ Μακράκης κατὰ τῆς σιμωνίας καὶ μασωνίας τὰ ἐπήνεσα, ἀλλ' ὅσα κατακυριευθεὶς ὑπὸ τῆς θεομισήτου ἐωσφορικῆς ὑπερηφανείας εἶπεν, ὅτι εἶναι ἴσος μὲ τὸν Χριστόν κατὰ πάντα... ὅλα ἀπέδειξα ψευδῆ».

Κρίνοντας τὴν Μασονία καὶ τοὺς Μασόνους ὁ ὄσιος Φιλόθεος Ζερβάκος μὲ ἰδιαίτερη αὐστηρότητα ἀναφέρεται στὸν οἰκουμενικὸ πατριάρχη Μελέτιο Μεταξάκη, μία πολυτάλαντη καὶ δυναμικὴ προσωπικότητα, ἡ ὁποία προσδιώρισε ἐν πολλοῖς τὰ ἐκκλησιαστικὰ δρώμενα τῶν

πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνας, επί κακής πάντως και αντιπαραδοσιακής γραμμής και επί μεγίστη ζημία της Ὁρθοδόξου πίστεως και ζωής, μέ τους νεωτερισμούς και τίς καινοτομίες πού εισήγαγε, ή σπορά τών όποιων έξακολουθεϊ μέχρι σήμερα νά παράγει δηλητηριώδεις γιά τήν Ἐκκλησία καρπούς. Ἐκτός τῆς μεταρρυθμίσεως του Ἑορτολογίου-Ἡμερολογίου, τῆς όποιας εἶναι ὁ κύριος ἔμπνευστής και προωθητής, αλλά και ὁ δημιουργός του μέχρι σήμερα τραυματικού γιά τήν Ἐκκλησία σχίσματος, θεωρεῖται και ὡς ὁ ἀρχιτέκτων του ἀνοίγματος πρὸς τούς Παπικούς και τούς Λουθηροκαλβίνους, θεμελιωτής και κήρυκας τῆς παναιρέσεως του Οἰκουμενισμού, του συγκρητισμοῦ δηλαδή και τῆς ἐξιώσεως-συμφύρσεως τών χριστιανικῶν ὁμολογιῶν και θρησκείων πρὸς μία ψευδῆ ἐνότητα, πού ἐξυπηρετεῖ ὄχι τό σχέδιο τῆς σωτηρίας, του Χριστοῦ, αλλά τό σχέδιο τῆς ἀπωλείας, του Ἀντιχρίστου.

Ἡ συχνή ἀναφορά του ὀσίου Φιλοθέου στήν μασονική ιδιότητα του Μελετίου Μεταξάκη και στόν ἀντικανονικό τρόπο προωθήσεώς του σέ ἀρχιεπισκοπικούς και πατριαρχικούς θρόνους ἔχει ὡς στόχο νά δείξει ὅτι εἶναι ὄργανο ἀντιθέων, ἀντιχριστιανικῶν, ἀντικλησιαστικῶν δυνάμεων πού ἐπιδιώκουν νά πλήξουν τήν μοναδική ἐλπίδα ζωῆς και σωτηρίας του κόσμου, τό δόγμα τῆς μοναδικῆς και ἀποκλειστικῆς ὁδοῦ ζωῆς και σωτηρίας, πού εἶναι ὁ Χριστός και ἡ Ἐκκλησία του. Ἡ σατανοκίνητη πάντως αὐτή γραμμή του Μελετίου Μεταξάκη, μέσφ τῆς πατριαρχίας του Ἀθηνᾶγορα εἶναι ἡ κυρίαρχη σήμερα ἐκκλησιολογική κατεύθυνση στους ἡγετικούς ἐκκλησιαστικούς κύκλους, γι' αὐτό και ὅσα λέγει ὁ ὀσιος Φιλόθεος γιά τόν διατελέσαντο διαδοχικά μητροπολίτη Κιτίου τῆς Κύπρου (1910-1918), μητροπο-

λίτη Ἀθηνῶν (1918-1920), οἰκουμενικό πατριάρχη (1912-1923) καί πατριάρχη Ἀλεξανδρείας μέχρι τοῦ θανάτου του (1926-1935), δέν θά ἀκουσθοῦν εὐχάριστα, διότι οἱ κινούμενοι στούς συγκρητιστικούς καί οἰκουμενιστικούς αὐτούς χώρους τόν ἐπαινοῦν καί τόν ἐγκωμιάζουν.

Οἱ διασυνδέσεις τοῦ Μελετίου Μεταξάκη καί οἱ γνωριμίες του μέ ἰσχυρούς πολιτικούς παράγοντες τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ ἐξωτερικοῦ, γιά ἐξυπηρέτηση ἄλλοτρίων στόχων, δείχνουν ὅτι ἡ ἄνοδος του σέ ἀρχιεπισκοπικούς καί πατριαρχικούς θρόνους δέν ἔγινε κατά τούς ἱερούς κανόνες, ἀλλά κατά τήν θέληση ἄλλοτρίων, γι' αὐτό καί τόν ὀνομάζει «ἀλλοτριοεπίσκοπο». Γράφει ὅτι ἡ Ἑλλαδική Ἐκκλησία πρέπει νά καταργήσει «τό παπικόν νέον ἐορτολόγιον, τό ὁποῖον εἰσήγαγεν ἀντικανονικῶς, αὐθαιρέτως καί παρανόμως καί νά ἐπαναφέρῃ τό παλαιόν, διότι εἶναι μεγάλη ἀμαρτία νά καταφρονῶμεν 318 Θεοφόρους Ἁγίους Πατέρας, σημειοφόρους θαυματουργούς, θεοσόφους, οἱ ὁποῖοι ἐθέσπισαν τήν ἐορτήν τοῦ Πάσχα καί ὥρισαν νά μένη ἀσάλευτος, καί τήν ὁποῖαν παράδοσιν ἐκύρωσαν ἕξ Ἁγίαι Οἰκουμενικά Σύνοδοι, ἅπασαι αἱ τοπικά, παλαιαί καί νέαι ἐπί 1600 περίπου ἔτη, ἐφύλαξαν μυριάδες Ἁγίων καί δισεκατομμύρια πιστῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, καί ὄχι νά ἀσπασθῶμεν τήν παράδοσιν τοῦ ἀντιχρίστου Πάπα, τοῦ πάσας τάς Ἀποστολικάς καί Πατρικάς Παραδόσεις καταργήσαντος καί κηρύξαντος ἐαυτόν ἀλάθητον, καί ἑνός ἀλλοτριοεπισκόπου Πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη, μασόνου, τοῦ μή εἰσελθόντος διά τῆς θύρας, ἀλλ' ἀλλαχόθεν, διά τῆς πολιτικῆς, εἰς τήν αὐλήν τῶν προβάτων». Πολλές φορές ἐπικρίνει τήν ὄξυνση τῶν πολιτικῶν παθῶν πρό τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς καί θεωρεῖ τήν διαίρεση μεταξύ Βασιλικῶν καί Βενιζε-

λικῶν ὡς μία ἀπό τίς αἰτίες τῆς ἥττας τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ ἀπό τούς Τούρκους, ἀλλά καί τῶν ἐκτροπῶν στίς ἐκλογές μητροπολίτου Ἀθηνῶν καί ἀρχιερέων: «Ἐπαυσαν τότε οἱ ἄνθρωποι νά λέγωνται Ἕλληνες καί Χριστιανοί ἀδελφοί καί ἐλέγοντο βασιλικοί καί βενιζελικοί. Καί τό χεῖριστον πάντων ὅτι διηρέθη καί ὁ κληρος, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ ἔπρεπε νά καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν νά εἰρηνεύσουν τούς ἄρχοντας, τόν στρατόν καί τόν λαόν, τούναντίον τούς διήρυσαν περισσότερον· ἔγιναν ἀντί φῶς σκότος καί ἀντί εἰρηνοποιί, σκανδαλοποιί, ταραχοποιί. Οἱ μέν βασιλικοί ἀνεθεμάτισαν τόν Βενιζέλον καί τούς βενιζελικούς, οἱ δέ βενιζελικοί κληρικοί μνησικακοῦντες καί διά νά δεῖξουν τήν ἄκραν τους ὄχι εἰς τόν Θεόν, ἀλλά εἰς τόν Βενιζέλον, ἀφοσίωσιν καί ἀγάπην, ὅταν ὁ Βενιζέλος βοηθούμενος ὑπό τῶν καλῶν φίλων Ἀγγλο-γάλλων ἐξώρισε τόν βασιλέα Κων/νον, ἐξώρισαν καί οὔτοι τόν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν Θεόκλητον καί τούς βασιλικούς Μητροπολίτας, τινάς δέ καί ἐφυλάκισαν. Ζῶντος δέ τοῦ κανονικοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, παρά τούς κανόνας, ἐκάθησαν τόν Μητροπολίτην Μεταξάκην. Αὕτη ἡ διαίρεσις ἐπέφερε τήν ἥτταν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ ὑπό τῶν Τούρκων καί τήν καταστροφήν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τήν δευτέραν ἐξορίαν καί τόν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου, τήν εἰς θάνατον καταδίκην ἕξ κορυφαίων πολιτικῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκδικήσεις, ἀντεκδικήσεις, ἐπαναστάσεις, ἀντεπαναστάσεις καί μυρία ἄλλα κακά· ἑνός γάρ ἀτόπου δοθέντος μυρία ἔπονται».

Ἐκτενέστερη καί μέ βαρύτερους χαρακτηρισμούς, γιά τόν τρόπο ἐκλογῆς του καί γιά τίς διασυνδέσεις του μέ τούς μασόνους καί τούς Λουθηροκαλβίνους εἶναι μία ἄλλη ἀναφορά του στόν Μελέτιο Μεταξάκη: «Εἰς

τὴν καινοτομίαν καὶ εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἑορτολογίου δὲν εὐρέθη οὔτε ἓνας Ἱεράρχης νά ὑπερασπισθῆ τὸ πάτριον ἑορτολόγιον, τὸ ὁποῖον μυριάδες Ἁγ. Πατέρων, Ἱεραρχῶν, Διδασκάλων, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν τὸ ἐσεβάσθησαν, δὲν τὸ ἥλλαξαν καίτοι ἐγνώριζον ὅτι ἀστρονομικῶς δὲν ἦτο ὀρθόν, ἀλλὰ ἀπὸ σεβασμόν πρὸς τὰς Ἁγ. Οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τοὺς Ἁγ. Πατέρας οἱ ὅποιοι τὸ ἐσεβάσθησαν δὲν τὸ ἔθιξαν, καὶ διὰ νά μὴ γίνῃ σχίσμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ ἀφήκαν καὶ δὲν ἔπαθεν οὐδεμίαν βλάβην, οὐδεμίαν ζημίαν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα. Ὅτε ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κόμματος, (διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀφ' ὅτου ἔγινε αὐτοκέφαλος ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἔπαυσε ἡ ἐκλογή τῶν Ἀρχιερέων νά γίνεται ψήφῳ Θεοῦ καὶ δοκιμασίᾳ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου, καὶ ἐγένετο ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων καὶ ἐξελέγοντο ὅσοι ἐφρόνουν φίλα τῶν κυβερνήσεων, ἰδίως εἰς τὸν καιρὸν εἰς ὃν τὰ δύο κόμματα οἱ βασιλικοὶ καὶ βενιζελικοὶ ἐμάχοντο λυσσωδῶς ποῖον κόμμα νά ὑπερισχύσῃ καὶ ἐξοντώσῃ τὸ ἄλλο, τότε αἱ Κυβερνήσεις καὶ τὰ κόμματα ἀνεβίβαζον καὶ κατεβίβαζον ἐκ τῶν θρόνων Μητροπολίτας, ἐξώριζον καὶ ἐφυλάκιζον, ἀνεθεμάτιζον, ἐνεκωμιάζον, ἠύχοντο καὶ εὐφήμουν) ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, ὁ μετέπειτα ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν Ἀγγλογάλλων γενόμενος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ προτεσταντίζων, ὁ Εὐρωπαϊζων, ὁ νεωτεριστής, ὁ καινοτόμος, ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῶν μασσόνων, ὁ ἔχων τὸν 33ον βαθμὸν τῆς μασσωνίας, διὰ νά φανῆ ἀρεστός εἰς τὸ κόμμα, εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ περισσότερο εἰς τοὺς φίλους του Λατινολουθηροκαλβινιστάς, ὡσάκις μετάβαινε εἰς Εὐρώπην διὰ νά μὴ φανῆ ἀνόμοιος μέ τοὺς φίλους του προτεστάντας κληρικούς,

ἐξεδύετο τὰ ράσα καὶ ἐνεδιδύσκετο στολήν κοσμικήν, καὶ ἐξωμοιώθη μέ αὐτούς. Ἀλλά δὲν ἠρκέσθη ὅτι αὐτός ἐμίγη τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθε τὰ ἔργα αὐτῶν, ἠθέλησε νὰ ἐξομοιώσῃ καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μέ τὴν τῶν διαμαρτυρομένων ἐκκλησίαν καὶ νὰ τὴν ἐξευρωπαϊσῇ, προέτρεπε τοὺς κληρικούς νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ θέατρα. Αὐτός πρῶτος διὰ νὰ τοὺς δείξῃ τὸ παράδειγμα ἐπαρηκολούθησε θεατρικὰς σκηνάς, τοὺς προέτρεπε νὰ κουρεύωνται, νὰ ξυρίζωνται, νὰ βγάλουν τὰ ράσα, καὶ διὰ νὰ τοὺς πείσῃ ἔλεγεν, ὅτι ἡ κόμη καὶ τὰ ράσα βλάπτουν τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος. Μὴ δυνηθεῖς νὰ τοὺς πείσῃ, διότι μερικοὶ ἐναντιώθησαν, ὅταν ἀπὸ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἀνερριχήθη εἰς τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, κατήγγησε τὸ παλαιόν ἐορτολόγιον καὶ εἰσήγαγεν τὸ Γρηγοριανόν, τὸ Παπικόν, ὅπως αὐθαιρέτως, ὅπως ἀπερισκέπτως, ἀντικανονικῶς, παρανόμως, ἐναντίον τῆς γνώμης τῶν ἄλλων τριῶν Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας. Χωρὶς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀκόμη καὶ χωρὶς τὴν γνώμην τῆς ὀλομελείας τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κων/πόλεως, μόνον μέ ἕξ σύμφρονάς του Ἀρχιερεῖς, καὶ διὰ μιᾶς μονοκονδυλιᾶς, ἀφοῦ τὸ εἰσήγαγεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἔστειλεν ἐπιστολήν εἰς τὸν τότε Μητρ. Ἀθηνῶν Χρυσόστομον καὶ τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος νὰ τὸ εἰσαγάγουν, ὃ καὶ ἐγένετο. Εἰς τὴν παράνομον ταύτην πράξιν τρεῖς-τέσσαρες διεμαρτυρήθησαν μόνον ἐκ τῶν Ἀρχιερέων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ κατόπιν ἐσίγησαν. Οὐδεὶς ἐφάνη Ἁγ. Μᾶρκος, ἅπαντες ἐφοβήθησαν, ἐσιώπησαν διὰ νὰ μὴ χάσουν τὰς θέσεις καὶ τὸν μισθὸν των, καὶ διὰ νὰ μὴ γίνῃ σχίσμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ποιοῦντες τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν».

Σὲ ἓνα ἐξαιρετικὸ κείμενο γιὰ τὴν ἔνωση τῶν ἐκ-

κλησιῶν πού στέλνει ὡς ἐπιστολή στόν πατριάρχη Ἀθιναγόρα, τοῦ γράφει ὅτι ἀντί νά προωθεῖ «γοργῶ βήματι καί δουλικῶ τῷ φρονήματι» τήν ψευδοένωση μέ τόν ψευδοαλάθητο πάπα θά περίμενε κανεῖς ὅτι θά «ἀνελαμβάνετε τήν φροντίδα νά ἐπαναφέρητε τήν ἐνότητα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν, ἐν τῇ ὁποία τήν διαίρεσιν καί τό σχίσμα ἐπέφερεν ἡ ἀπρομελέτητος, ἄσκοπος, ἄκαιρος καί διαβολική καινοτομία, ἥτοι ἡ εἰσαγωγή τοῦ Γρηγοριανοῦ (Παπικοῦ) ἡμερολογίου ὑπό τοῦ μασόνου προκατόχου σας Μελετίου Μεταξάκη, παρασύροντος τόν τότε Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρυσόστομον Παπαδόπουλον».

Φαίνεται ὅτι ὁ τρίτος μετά τούς Γρηγόριο Ζ' (1923-1925) διάδοχος τοῦ Μελετίου Μεταξάκη στόν πατριαρχικό θρόνο Βασίλειος Γ' (1925-1929) συνέχιζε τίς καινοτομίες του γι' αὐτό καί ὁ ὄσιος Φιλόθεος λέγει ὅτι σχετικό ὑπόμνημα τοῦ μητροπολίτου Κασσανδρείας Εἰρηναίου ἔθεσε τέρμα καί εἰς ἄλλες καινοτομίες πού ἐσχεδιάζαν οἱ πατριάρχες Μελέτιος καί Βασίλειος πού προσέφεραν πολλές ὑπηρεσίες στούς Μασόνους: «Ἄλλά τό ὑπόμνημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἁγίου Κασσανδρείας ἔθεσε φραγμόν εἰς τά ὑπό τοῦ Μελετίου μελετώμενα σχέδια, καί εἰς τά τοῦ ἀποθανόντος καί ταφέντος καί στενάζοντος ἐν τῷ Ἁδῇ πατριάρχου Βασιλείου, ὅστις διά τοῦ σχεδιαγράμματος αὐτοῦ, δι' οὗ μεταξύ τῶν ἄλλων ἐζήτει νά καταργῆσει πολλές παραδόσεις, ἐπρότεινεν ὁ δείλαιος καί μεταρρυθμίσεις τῶν ἱερῶν μυστηρίων, καί ἀπεδείχθη μᾶλλον διά τῶν τοιούτων ὅτι ἐφρόνει τά τῶν ἑτεροδόξων, καί διά τοῦ συλλυπητηρίου τηλεγραφήματος ὅπερ τῷ ἀπέστειλαν οἱ μασῶνοι καί ἐδημοσιεύθη εἰς πολλές ἐφημερίδας, ὅτι πολλές εὐεργεσίας προσέφερεν εἰς τήν Στοάν, τί δέον νά συμπεράνη τις;!»

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΓΙΟΤΗΤΑ

*Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δ. Μεταλληνού,
ὀμοτίμου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*

Θεωρῶ ἰδιαίτερα τιμητικὴ τὴν συμμετοχὴ μου στὴν παρούσα σύναξη πρὸς τιμὴν τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος π. Φιλοθέου Ζερβάκου. Ἡ ὁσιακὴ μορφή του καὶ οἱ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγῶνες του εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ θέματός μου.

Οἱ ἔννοιες ΑΓΙΟΣ καὶ ΑΓΙΟΤΗΤΑ στὴν ἐποχὴ μας διέρχονται κρίση: ἢ ἀποκρούονται, ἢ χλευάζονται, ἢ παραποιούνται. Καὶ μάλιστα ὄχι μόνο σέ κοινωνικὲς ὁμάδες, πού ἔχουν προσωρινὰ ἢ μόνιμα διακόψει κάθε σχέση καὶ σύνδεσμο μέ τό ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ μεταξύ τῶν λεγομένων χριστιανῶν καὶ μάλιστα τῶν «Ὁρθοδόξων». Ἰδανικὸ στόν κόσμο μας εἶναι οἱ οἰκονομικὲς ἀξίες, ἡ εὐζωΐα, ἡ ὑλικὴ εὐημερία. Πόσοι, ἀκόμη καὶ χριστιανοί, ἔχουν βάλει σκοπὸ τῆς ζωῆς τους νά γίνουν ἅγιοι; Ποιὸς ἐνδιαφερόμενος καὶ μοχθῶν γιὰ τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ παιδιοῦ του, δίνει προτεραιότητα στὴν ἀγιότητά του; Καὶ ὅμως αὐτός (πρέπει νά) εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ὀρθοδόξου πιστοῦ. Ὁ λόγος ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας στόν κόσμο, ὡς σώματος Χριστοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδὴ ἡ ἀναγέννησή του μέσα στὴν ἄκτιστη θεϊκὴ Χάρη, ὁ ἀγιασμός του. Ἡ παλαιοδιαθηκικὴ προτροπὴ: «Ἄγιοι

ἔσεσθέ μοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» (Λευϊτ. 20,26), εἶναι ἀντίστοιχο μέ τόν λόγο τῆς Καινῆς Διαθήκης: «Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν» (Ματθ. 5,48).

Ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία Του καλοῦν κάθε ἄνθρωπο νά ἐνταχθεῖ ὀλόκληρος («ὀλοτελής», Α΄ Θεσ. 5,23) στό σῶμα Του, γιά νά μπορέσει νά πραγματοποιήσῃ τόν σκοπό τῆς ὑπάρξεώς του μέσα σ' αὐτό τόν κόσμο, δηλαδή τή σωτηρία του. Διότι ὁ Θεός σ' αὐτό «προορίζει» κάθε ἄνθρωπο, ἐφ' ὅσον «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ. 2,4). «Ἐπίγνωσις» εἶναι ἡ πλήρης καί τελεία γνώση τοῦ Χριστοῦ (Ἐφ. 4,13), πού ἀποκτᾶται μέ τήν «θέωση», τήν ὑψιστή ἀγιοπνευματική ἐμπειρία τοῦ πιστοῦ, στήν ὁποία ἀποσκοπεῖ ὅλη ἡ ἀγιοπνευματική πορεία του μέσα στό ἐκκλησιαστικό σῶμα (κάθαρσις-φωτισμός-θέωσις). Γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία χαρακτηρίζεται ἀπό Πατέρες, ὅπως ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «ἰατρεῖον πνευματικόν» καί «ἐργαστήριον ἀγιότητος», διότι σκοπό ἔχει νά λειτουργεῖ ὡς πνευματικό νοσοκομεῖο, πού θεραπεύει τήν ἀρρώστια τοῦ ἀνθρώπου, τήν νόσο τῆς ψυχῆς του, τήν πτωτική κατάσταση, γιά νά μπορεῖ νά προχωρήσῃ πρὸς τήν κάθαρση τῆς καρδιάς του, τόν φωτισμό καί τήν θέωση. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «ἐργαστήριον», ἕνα πνευματικό ἐργοστάσιο, πού παράγει Ἁγίους, διαφορετικά δέν θά εἶχε λόγο ὑπάρξεως.

2. Πῶς βιώνεται ὁμως ἡ ἀγιότητα στήν πράξη τῆς καθημερινότητας; Ὅχι ἀσφαλῶς ὡς ἔννοια ἠθική, ἀλλά (ἅγιο) πνευματική (Συνιστῶ τό βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, Ἡ Ἱατρική ἐν πνεύματι Ἐπιστήμη, Λεβαθεῖα 2009).

Ἡ Ἐκκλησία ὡς Ὁρθοδοξία δέν ἐπιδιώκει νά κάμει τόν ἄνθρωπο «ἠθικό» μέ τήν κοσμική σημασία τοῦ ὄρου. Ὁ μακαρίτης Δημήτριος Παναγόπουλος, «λαϊκός», ἀλλά πατερικότατος, ἱεροκήρυκας, ἔγραψε ἕνα βιβλίο, πού τό συνιστῶ πάντοτε, μέ τόν τίτλο: «Ἄλλο καλός ἄνθρωπος καί ἄλλο χριστιανός»! Ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός ἀγωνίζεται γιά τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὄχι ὅμως μέ τήν ἔννοια ἐνός κώδικα καλῆς συμπεριφορᾶς (*savoir vivre*), ἀλλά γιά νά ὀδηγηθεῖ, μέ τήν συνέργεια τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, στό ἐν Χριστῷ ἦθος, πού πηγάζει ἀπό τήν καρδιά του, ὡς «καρπός τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. 5,22) καί «ὔδωρ ἀλλόμενον εἰς ζωήν αἰώνιον» (Ἰω. 4,14). Ἡ τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν δέν εἶναι τό «τέλος», ὁ σκοπός, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ ἐρημίτης (5^{ος} αἰ.). «Αἱ ἐντολαί οὐχί τήν ἀμαρτίαν ἐκκόπτουσιν, ἀλλά τούς ὄρους τῆς δοθείσης ἡμῖν ἐλευθερίας φυλάττουσιν» (PG 65,992). Ἄλλωστε εἶπε καί ὁ Κύριος: «...Ὅταν ποιήσητε πάντα τά διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὁ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν» (Λουκ. 17,10). Τό ἐπιδιωκόμενο μέ τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀπρόσκοπτη πορεία πρὸς τή σωτηρία.

Ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἀνοίγει τήν πηγὴ τῆς Χάριτος. Καί ὁ Ὁρθόδοξος πιστός ζητεῖ συνεχῶς Χάρη, δύναμη θεϊκή (πρβλ. τόν λόγο τοῦ Παύλου: «πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλ. 4,13). Οἱ αἵρετικοί, πού κυκλοφοροῦν ἀνάμεσά μας, βλέπουν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ **ἠθικολογικά**. Θέλουν νά γίνουν «καλοὶ ἄνθρωποι», ὅπως τό ἐπιδιώκουν ἄλλωστε καί οἱ ἄθεοι καί οἱ μὴ χριστιανοί, ὀπαδοί τῶν διαφόρων Ἐρησκειμάτων τοῦ κόσμου. Ὁ ὀρθόδοξος πιστός ὅμως δέν ἐπιδιώκει νά γίνεῖ ἀπλά «καλός» καί «ἠθικός»,

ἀλλά Ἅγιος, νά ἐνωθεῖ μέ τόν Χριστό καί μέσω Αὐτοῦ μέ ὅλη τήν Ἁγία Τριάδα. Νά γίνεи «ναός Θεοῦ» (Α΄ Κορ. 3,16 κ. ἄ.) Διότι τότε θά εἶναι «ἀληθινός», ὅπως καί ὁ Θεός μας (Α΄ Ἰω. 5,20), ἀλλά καί ἀληθινά συν-άνθρωπος, «πλησίον» καί ἀδελφός τοῦ ἄλλου, ὅταν ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ (ἡ «βασιλεία» Του) ἐνοικεῖ στήν καρδιά του, καί ἡ ἀγάπη του δέν εἶναι «ἀγάπη ἀμαρτωλῶν» (Λουκ. 6,33), δηλ. ὑπολογιστική καί συμφεροντολογική, ἀλλά ἀνιδιοτελής, ὅπως ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού «οὐ ζητεῖ τά ἑαυτῆς» (Ρωμ. 13,5) καί γι' αὐτό «οὐδέποτε ἐκπίπτει» (Ρωμ. 13,8).

3. Μέ τίς προϋποθέσεις αὐτές κατανοεῖται πόσο ἀνησυχητικό εἶναι τό θλιβερό **σύμπωμα τῆς ἀλλοτριώσεως τῶν κριτηρίων μας στό θέμα τῆς ἀγιότητος**. Αὐτό φαίνεται ἀπό τήν εὐκολία, μέ τήν ὁποία συνήθως χαρακτηρίζουμε κάποιον ὡς ἅγιο («ἅγιος ἄνθρωπος», λέμε) ἀπλῶς, διότι εἶναι «καλός», χωρίς νά ξέρουμε τό βάθος τῆς καρδιᾶς του. Καί, ὡς γνωστόν, «τά φαινόμενα –συχνά– ἀπατοῦν». Αὐτό ὀφείλεται στήν ἀδρανοποίηση τῶν ὀρθοδόξων κριτηρίων ἢ καί τῶν προϋποθέσεων ἀναγνωρίσεως καί διακρίσεως τῆς ἀγιότητος. Σέ τελευταία ἀνάλυση μόνον ὁ Ἅγιος, αὐτός πού ἔφθασε στήν θεωρία ἢ στόν φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί μπορεῖ διορατικά νά «δεῖ» τήν καρδιά τοῦ ἄλλου καί τό περιεχόμενό της, γνωρίζει καί μπορεῖ νά διακηρύξει ποιός εἶναι Ἅγιος, «ναός δηλαδή καί κατοικητήριο τοῦ Θεοῦ». Αὐτό λέγει μεταξύ ἄλλων ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος (Ὁμιλία Πνευματικά, Θ, 8. Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καί Ἀσκητικῶν, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 166), στηριζόμενος καί ἐρμηνεύοντας τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Α΄ Κορ. 2,15): «ὁ πνευματικός ἀνακρίνει μέν πάντα, αὐτός

δέ υπό οὐδενός ἀνακρινόμενος». Γράφει ὁ ἅγιος Μακάριος: «Ὁ πνευματικός (σημ. αὐτός πού ἔχει ἐνεργό τήν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα στήν καρδιά του) πάντας ἀνθρώπους ἀνακρίνει..., γινώσκει ἕκαστον πόθεν λαλεῖ καί πού ἔστηκε καί ἐν ποίοις μέτροις ἐστίν». Αὐτό σημαίνει: Μπορεῖ νά γνωρίζει τόν ἀπέναντί του, σέ ποιά ἐσωτερική κατάσταση βρίσκεται, ποιές εἶναι οἱ προϋποθέσεις τῶν λόγων καί ἔργων του, ἂν εἶναι εἰλικρινής καί δέν προσποιεῖται, ὡς ὁ ἠθικολόγος καί φαρισαῖος. Καί συνεχίζει: «Αὐτόν δέ (τόν «πνευματικόν» καί Πνευματοφόρον) οὐδείς ἀνθρώπων, τῶν ἐχόντων τό πνεῦμα τοῦ κόσμου, γινώσκειν καί ἀνακρίνειν δύναται, εἰ μή μόνον ὁ τό ὅμοιον ἔχων ἐπουράνιον τῆς θεότητος πνεῦμα γινώσκει τό ὅμοιον». Μέ λίγα λόγια: **Μόνον οἱ ἅγιοι γνωρίζουν ποίος εἶναι ἅγιος καί αὐτῶν ἡ γνώμη καί ἀποψη ἔχει σημασία.** Ὅταν λέμε συνεπῶς, ὅτι ὁ «λαός τοῦ Θεοῦ» ἀναγνωρίζει τήν ἀγιότητα, ἐννοοῦμε στήν κυριολεξία τούς Ἁγίους αὐτούς πού ἔφθασαν στήν ἀγιότητα (φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί θέωση), τούς βαδίζοντας «σύν πᾶσι τοῖς Ἁγίοις», ἀκολουθώντας τά ἴχνη τους, γιά νά γίνουν ἅγιοι, καί ὄχι ἐκείνους πού δέν ἀγωνίζονται. Ἐμεῖς σκεπτόμεθα συνήθως «λαοκρατικά» καί «λαϊκιστικά», ὅταν λέμε ὅτι ὁ «λαός» ἀναγνωρίζει τούς Ἁγίους! **Γιατί τό ἐρώτημα εἶναι: ποίος λαός;** Ποιά σχέση ἔχει, δηλαδή, μέ τή Χάρη καί σέ ποιά κατάσταση εἶναι ἡ «καρδιά» του; **Διότι διαφορετικά, τά κριτήριά μας θά εἶναι ἠθικολογικά καί κοσμικά.** Αὐτό τό φαινόμενο εἶναι σύνηθες στίς περιπτώσεις ὄχι γνησίων πνευματικῶν τέκνων, ἀλλά ὀπαδῶν κάποιων Γερόντων, πού ἐπιμένουν στήν «ἀγιοποίησή» τους, καθιστώντας τούς ἑαυτούς τους, ἔτσι, ἀλάθητο κριτήριο τῆς ἀγιότητος!

4. Ποιός, λοιπόν, μέ βάση τά ὀρθοδοξοπατερικά κριτήρια, εἶναι ὁ Ἅγιος; Οἱ ἔχοντες τήν ἐμπειρία τῆς θεώσεως, οἱ Ἅγιοί μας δηλαδή, χαρακτηρίζουν ὡς Ἅγίους τά πρόσωπα ἐκεῖνα, πού ὑπερβαίνουν τήν εὐσέβεια καί ἔχουν φθάσει στόν φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἤ καί στήν θέωση, συνιστώντας τούς μάρτυρες τῆς μέσα στήν ἱστορία. Κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Δαμασκηνό (8^{ος} αἰ.) τιμοῦμε ὡς ἀγίους «τούς ἐνωθέντας Θεῷ κατά προαίρεσιν καί τοῦτον δεξαμένους ἔνοικον, καί τῇ τούτου μεθέξει γεγονότας χάριτι, ὅπερ αὐτός ἐστι φύσει». Ἅγιοι εἶναι, λέγει, «οἱ ἔμψυχοι ναοί τοῦ Θεοῦ, τά ἔμψυχα τοῦ Θεοῦ σκηνώματα», διότι «διά τοῦ νοῦ τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἐνώκησεν ὁ Θεός» (Ἐκθεσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Δ (15) 88. PG 94, 1164 B ἐπ.). Δηλαδή: «ὅσους ἐνώθησαν μέ τόν Θεό, σύμφωνα μέ τήν προαίρεσή τους, τήν ἐλεύθερη βούλησή τους, καί τόν δέχθηκαν νά κατοικήσῃ μέσα τους, καί ἔγιναν (καταξιώθηκαν) μέ τήν μέθεξή Του, τήν ἐνωσή τους μαζί Του, κατά χάριν, αὐτό πού ὁ ἴδιος ὁ Θεός εἶναι ἀπό τή φύση Του. Κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή (7^{ος} αἰ.) «ἡ ὑπερώνυμος θέωσις» καθιστᾷ τούς μετέχοντες σ' αὐτήν «ἀκτίστους, ἀνάρχους καί ἀπεριγράπτους... καίτοι διά τήν οἰκείαν φύσιν ἐξ οὐκ ὄντων γεγονότας» (PG 91, 1144 AB).

Μολονότι, δηλαδή, καί ὁ Ἅγιος εἶναι ἄνθρωπος κατά τή φύση του, ἔχει ψυχή καί σῶμα, ὅπως ὅλοι μας, καί εἶναι κτίσμα τοῦ Θεοῦ, μέ τήν θεία Χάρη γίνεται ὅ,τι εἶναι καί ὁ Θεός: ἄκτιστος, ἄναρχος, ἀπερίγραπτος καί αἰώνιος, ἀλλά «κατά χάριν». Ἡ ἄκτιστη Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ πνευματικός «καταλύτης» στό γεγονός τῆς ἐνώσεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Δέν ἀλλάζει ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά «κατά χάριν Θεοῦ» γίνεται

ἄκτιστος καί ὅλα τὰ ἄλλα, μεταμορφούμενος μέσα στό ἄκτιστο φῶς τοῦ Θεοῦ. **Μεταμόρφωση, συνεπῶς, ζεῖ ὁ Ἅγιος καί ὄχι μεταβολή τῆς φύσεώς του.** Πρέπει δέ ἐδῶ νά λεχθεῖ, ὅτι ὅσοι διέπονται ἀπό «εὐσεβιστικές» τάσεις, μιλοῦν προτεσταντικά γιά «ἠθική θέωση», διότι θεωροῦν βλασφημία νά δεχθοῦν, ὅτι ὁ θεούμενος φθάνει νά γίνει «ἄκτιστος» καί «ἄναρχος», ὅπως ὁ Θεός εἶναι ἀπό τή φύση Του. Ἡ θέωση ὁμως μεταμορφώνει τήν φύση τοῦ ἀνθρώπου καί δέν «βελτιώνει» ἀπλά τόν χαρακτήρα του. Καί αὐτό συμβαίνει, διότι κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμά: «Ὁλος μέν ὅλοις τοῖς ἀξίοις ὁ Θεός περιχωρεῖ, ὅλῳ δέ ὅλοι περιχωροῦσιν ὀλικῶς οἱ Ἅγιοι τῷ Θεῷ, ὅλον ἀντιλαβόντες ἑαυτῶν τόν Θεόν» (Ἐπὲρ τῶν ἱερῶς Ἑσυχάζοντων 3,1,27). Δηλαδή: «Ὁλος ὁ Θεός περιχωρεῖ εἰς ὅλους τοὺς ἀξίους, εἰς ὅλον δέ τόν Θεόν περιχωροῦν ὅλοι οἱ Ἅγιοι ὀλικά, ἔχοντας προσλάβει ἀντί τόν ἑαυτό τους ὅλον τόν Θεόν». Ἀρκεῖ νά προσέξουμε τὰ ἀφθάρτα καί ἀκέραια ἱερά λείψανα (π.χ. Ἁγίων: Σπυρίδωνος, Γερασίμου, Διονυσίου), γιά νά κατανοήσουμε αὐτόν τόν πατερικό λόγο.

5. **Ἡ ἀπώλεια ἢ ἀδρανοποίηση** τῶν ὀρθοδόξων κριτηρίων ὀδήγησε στήν ἀντικατάσταση τῆς πνευματικότητας μέ τήν ἠθικολογία καί τῆς ἀγιότητας μέ τήν οὐμανιστική ἀρετολογία. Ὅταν γνωστοί κανονολόγοι ἀποφαίνονται, ὅτι ἡ ἀγιοκατάταξη (καί ὄχι: ἀγιοΠΟΙΗΣΗ, πού μόνο στόν Παπισμό ὑπάρχει) γίνεται «ὑπό τῆς γενικῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως ποιμένων καί ποιμαινομένων», αὐτό σημαίνει ὅτι πρόκειται γιά αὐθεντικούς ποιμένες καί ποιμαινομένους, δηλαδή **αὐθεντικά μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, φορεῖς τῆς Χάριτος καί ὄχι ἀπλῶς κατ' ὄνομα χριστιανούς,** λόγῳ

ένός τυπικού βαπτίσματος ή μιάς έξωτερικής χειροτονίας ή μιάς έπιφανειακής άγωνιστικότητας, πού δέν διαφέρει από τήν μαχητικότητα τών όπαδών πολιτικών ιδεολογιών ή τών ποδοσφαιρικών ομάδων. Μή ξεχνάμε: **οί Άγιοι άναγνωρίζουν τούς Άγίους!** Η ιστορία τής Έκκλησίας μάς διδάσκει, ότι ή άναγνώριση τής αγιότητας δέν ύπήρξε ποτέ αυθαίρετη και συναισθηματική, ούτε στηρίχθηκε ποτέ στην καλή φήμη, τήν ήθικότητα, έστω και στίς αγαθοεργίες κάποιου, αλλά σέ άπτά και τεκμηριωμένα, δηλαδή έκ του Θεού προερχόμενα, δείγματα τής πραγματικότητας τής θεώσεως. **Ο Θεός μαρτυρεί τήν άγιότητα ενός προσώπου.**

Οί Όρθόδοξοι μιλούμε για «άγιότητα μαρτυρουμένη» άνωθεν, έκ του Θεού (Βλ. π. Γ. Δ. Μεταλληνου, Άγιότης μαρτυρουμένη, στό: Λόγος ώς Άντίλογος, Άθήνα 1992, σ. 49-60). Ο μέγας Θεολόγος τών νεωτέρων χρόνων, άρχιεπίσκοπος Εύγένιος ό Βούλγαρης (1716-1806), λέγει χαρακτηριστικά για τήν άναγνώριση τών Άγίων: «Εύλογητός ό Θεός, ός ούκ άμάρτυρον επί γής άφήσιν τήν άλήθειαν αυτού» (Πρβλ. Πράξ. 14,17. Εύγ. Βουλγάρεως, Έπιστολή προς Κλαίρκιον, Άθήνα 1844, σ. 6). Σύμφωνα με τήν μακραίωνα όρθοδοξοεκκλησιαστική πράξη οί Άγιοι δέν «άναγνωρίζονται» ή «διακηρύσσονται» με ήθικολογικά, κοινωνικά και ένδοκοσμικά κριτήρια, **άλλά μετά από τήν φανέρωση τής αγιότητάς τους από τόν ίδιο τόν Θεό, με σημεία άδιαμφισβήτητα, πού άντέχουν σέ κάθε κριτική και άποσείουν κάθε άμφιβολία.** Καί τέτοια σημεία είναι: ή κατάσταση του λειψάνου (άφθαρτο ή όστᾶ, πού ύπερβαίνουν τήν συνέπεια τής φθοράς / σήψεως και γι' αυτό έκπέμπουν εύωδιά ύπερκόσμια), και κυρίως άληθινά **θαύματα.** Υπάρχει μάλιστα μιά παγκόσμια ισχύουσα, γνωστή από τούς πρώτους χριστιανικούς

αἰῶνες, παροιμία: «Ὁ Ἅγιος, ἐάν δέν θαυματουργεῖ, δέν δοξολογίεται», δέν τιμᾶται δηλαδή ὡς Ἅγιος. Ἡ παροιμία αὐτή σέ διάφορες παραλλαγές, ὅπως ἡ ἔρευνα ἔχει ἀποδείξει, εἶναι γνωστή εὐρύτατα καί στή Δύση. Ἀκόμη δέ καί στήν περίπτωση τοῦ μαρτυρίου, τά θαυμαστά σημεῖα δέν λείπουν, ὅπως διαπιστώνεται ἀπό τή μελέτη τῶν συναξαρίων καί τῆς ὑμνογραφίας μας.

Ἡ πορεία πρὸς τήν ἀγιότητα καί ὁ πνευματικός ἀγώνας δέν χάνει τήν ἀξία του καί αὐτό ἰσχύει γιά κάθε ἀγωνιζόμενο πιστό. Περιμένουμε ὅμως ὁ Θεός νά βεβαιώσει («μαρτυρήσει») τήν ἀγιότητα (τήν θέωση) τοῦ συγκεκριμένου προσώπου, γιά νά δικαιούμεθα καί ἐμεῖς ἀναντίρρητα καί χωρίς δισταγμούς, νά τό τιμᾶμε ὡς Ἅγιο. Μή ξεχνᾶμε, ὅτι οἱ ἅγιοι παρακαλοῦν τόν Θεό γιά μᾶς, διότι ἔχουν «παρρησία». Γιά τούς ἄλλους εὐσεβεῖς πιστούς, πού δέν ἔφθασαν ὅμως στόν φωτισμό ἢ τήν θέωση, προσευχόμεθα ἐμεῖς (πρβλ. τά μνημόσυνα).

Δέν νοεῖται ὅμως ἀγιότητα χωρίς ἀγώνα ὑπέρ τῆς πίστεως, τῆς Ὁρθοδοξίας, δηλαδή, χωρίς ὁμολογία ὀρθόδοξη καί ἔλεγχο τῆς παραχάραξης τῆς πίστεως, καί μάλιστα ἀπό τούς ποιμένες, πού μέ τήν χειροτονία τους ἔχουν ταχθεῖ φύλακες καί ὑπερασπιστές της, ὅπως οἱ Ἐπίσκοποι. Εἶναι δυνατόν νά μήν ἀντιδρᾷ ὁ πνευματικός ἄνθρωπος τῆς Ὁρθοδοξίας στήν διαστρέβλωση καί κατάφωρη προδοσία τῆς πίστεώς μας, ὅπως εἶναι ὁ Οἰκουμενισμός καί οἱ συνιστώσες του, **Βαπτισματική καί Μεταπατερική Θεολογία**; Ἡ ἄσκηση **μόνη**, ὅσον αὐστηρή καί ὑψηλή καί ἄν εἶναι, δέν σώζει, χωρίς ὀρθή πίστη - Ὁρθοδοξία, ἀλλά ἐκφυλίζεται εὐκόλα σέ ἰνδουϊσμό καί γκουρουϊσμό. Καί στήν ἐσχατολογική ἐποχή μας, τῆς πολτοποιήσεως τῶν πάντων στήν χοάνη τῆς μασονοσιστικῆς παγκοσμιοποίησης, προέχει ὁ ὑπέρ Ὁρθοδοξίας

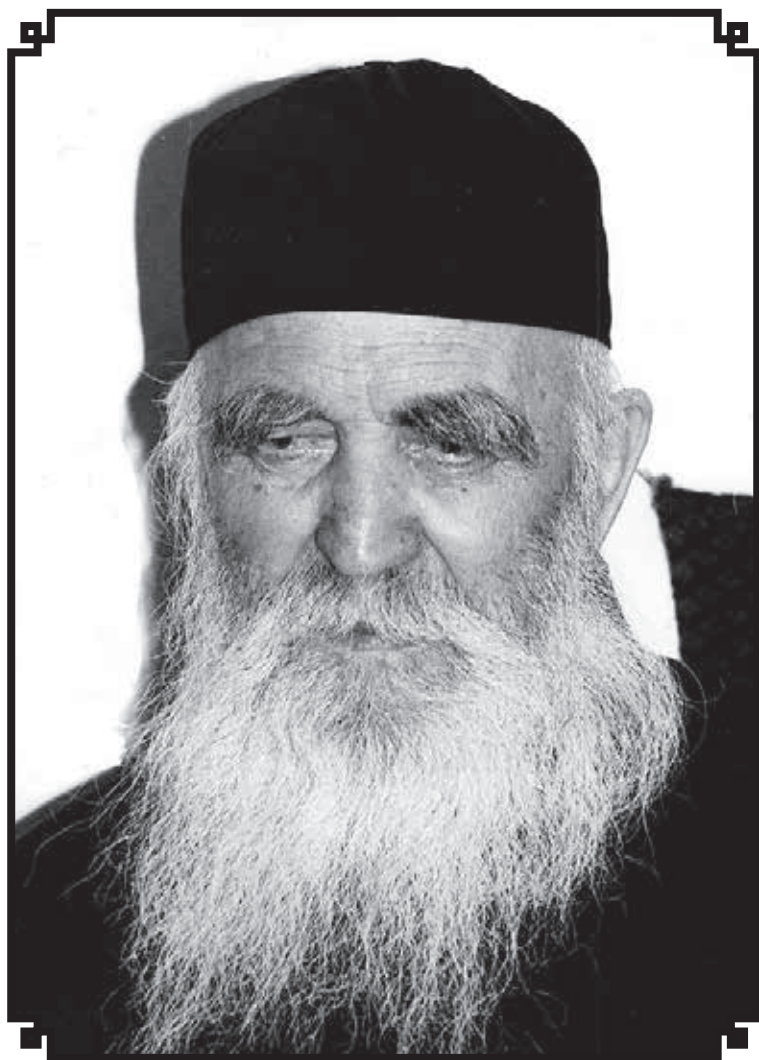
ἀγώνας, πού συνδέεται πάντα μέ τόν δημόσιο ἔλεγχο τῆς πλάνης καί τῶν φορέων της (Πατριαρχῶν, Ἱεραρχῶν, καθηγητῶν καί λοιπῶν αἵρετιζόντων) γιά τήν στήριξη καί ἐνίσχυση τοῦ ἀγωνιζομένου ὀρθοδόξου πληρώματος. Αὐτό κάνουν σέ κάθε ἐποχή οἱ ἀληθινοί πνευματικοί Πατέρες. Σ' αὐτές τίς περιπτώσεις ἡ ἄσκηση στίς ἐρήμους καί τίς ὀπές τῆς γῆς διακόπτεται ἀπό μαρτυρικές καί ὁμολογητικές ἐξόδους στήν μαστιζόμενη ἀπό τήν αἵρετική πλάνη κοινωρία. Μέγιστο παράδειγμα, μετά τόν ἐλεγκτή τοῦ παρανομοῦντος Ἡρώδη Πρόδρομο Ἰωάννη, ὁ ἡγέτης τῆς ἀσκήσεως Μέγας Ἀντώνιος. Δύο φορές ἐγκατέλειψε τοπικά τήν ἔρημο, μεταφέροντάς την, ὡς ἄλλης μορφῆς ἀγώνα κατά τοῦ διαβόλου, στήν Ἀλεξάνδρεια: πρῶτα κατά τόν διωγμό τοῦ Μαξιμίνου (311) καί σέ πολύ μεγάλη ἡλικία τό 338 (ἦταν περίπου 90 ἐτῶν), γιά νά συμπαρασταθεῖ στόν Μ. Ἀθανάσιο, πνευματικό ἀνάστημά του, καί στούς ἀγωνιζόμενους κατά τοῦ Ἀρειανισμοῦ Ὀρθοδόξους.

Νεοαρειανισμός, κατά τόν σύγχρονό μας ὁμολογητή, ὅσοι π. Ἰουστῖνο Πόποβιτς (+1979), εἶναι καί ὁ Παπισμός καί παναίρεση, ὅπως καί οἱ διάφοροι Προτεσταντισμοί. Ἔχω τόν βᾶσιμο λογισμό, ἀλλά καί ἀποδείξεις, ὅτι οἱ δημοσιεύοντες βιβλία γιά τούς σημερινούς μεγάλους πνευματικούς Πατέρες ἀποσιωποῦν τόν ἀντιοικουμενιστικό ἀγώνα τους καί τόν ἔλεγχο, πού ἄσκησαν στούς ἡγέτες τοῦ Οἰκουμενισμοῦ στό χῶρο μας, Πατριάρχες καί λοιπούς Ἱεράρχες, γιά νά ἀποφύγουν αὐτοί (οἱ ἐκδότες) τίς ὅποιες συνέπειες.

Αὐτό ὅμως δέν συμβαίνει στήν περίπτωση τοῦ ὀσιακῶς βιώσαντος π. Φιλοθέου, τόν ὁποῖον οἱ προλαήσαντες, ἀλλά καί οἱ μαρτυρίες ὄσων τόν ἐγνώρισαν ἀπό κοντά δέχονται ὡς ὀλόκληρη, ἀκέραιη καί ἀδιάτμητη

προσωπικότητα καί πνευματικό πατέρα πατερικού ύψους. Γι' αυτό καί δέν έπαυσε νά έλέγχει δημοσίως τίς παρεκκλίσεις στό θέμα τής πίστεως τής Όρθοδοξίας. Τό παράδειγμα του όφείλουν νά ακολουθούν όλοι οί πνευματικοί πατέρες, διότι στήν έποχή τής δαιμονικής οικουμενιστικής πλημμυρίδας, ό ύπέρ τής πίστεως άγώνας είναι ή έγκυρότερη βεβαίωση καί τής άσκητικής πνευματικότητας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ

Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου

*Στήν θέση τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Στυλιανοῦ Κεμεντζε-
τζίδη, ἡ ὁποία ἔχει καταχωρηθεῖ στόν ἀφιερωματικό
τόμο, παραθέτουμε ἐδῶ τήν σύντομη βιογραφία τοῦ
πατρός Φιλοθέου, λίγα γιά τόν πνευματικό του πατέρα
Ἅγιον Νεκτάριον καί πατρικές πνευματικές διδαχές τοῦ
ἐμπείρου καί ἐναρέτου Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου
πρός δόξαν Θεοῦ καί στερέωσή μας στήν καλή ὁμολο-
γία καί ἐν Χριστῷ εὐσέβεια.*

Συνοπική Βιογραφία τοῦ Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου (1884-1980)

Ὁ π. Φιλόθεος γεννήθηκε τόν Μάιο τοῦ 1884 στό
χωριό Πάκια τῶν Μολάων τῆς Λακωνίας ἀπό εὐσεβεῖς
γονεῖς, τόν Παναγιώτη καί τήν Αἰκατερίνα Ζερβάκου.

Στό μυστήριο τοῦ βαπτίσματος ὀνομάστηκε Κωνστα-
ντῖνος. Τά πρῶτα γράμματα τά διδάχτηκε στήν ἰδιαιτέρη
πατρίδα του. Ἀπό τήν παιδική του ἡλικία ἀγαποῦσε τήν
μελέτη τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τούς βίους τῶν ἁγίων,
καί ἔμαθε νά προσεύχεται, νά ἐκκλησιάζεται καί νά ὑ-
μνῇ τόν Θεό.

Τό 1901 σέ ἡλικία 18 ἐτῶν διορίστηκε διδάσκαλος
καί ἐργάστηκε μέ ἔνθεο ζῆλο γιά τρία περίπου χρόνια
στό χωριό Φοινίκη τῆς Λακωνίας, μέ θαυμαστά ἀποτε-
λέσματα.

Μετά τήν στρατιωτική του θητεία καί μέ τίς ὁδηγίες καί εὐλογίες τοῦ πνευματικοῦ του πατρός Ἁγίου Νεκταρίου, ἀσπάστηκε τόν ἰσάγγελο βίο τῶν μοναχῶν, τόν ὁποῖο ποθοῦσε ἀπό τήν παιδική του ἡλικία, καί μέ θαυμαστό τρόπο, ὠδηγήθηκε στήν Ἱερά Μονή Ζωοδόχου Πηγῆς τῆς Πάρου.

Μετά ἀπό εὐδόκιμη δοκιμασία, τήν 29η Δεκεμβρίου τοῦ 1907 ἔλαβε τό σχῆμα τοῦ μοναχοῦ καί μετονομάστηκε Φιλόθεος. Τήν δέ ἐπόμενη ἡμέρα χειροτονήθηκε Διάκονος.

Εὐδόκησε ὁ Θεός καί ὁ πατήρ Φιλόθεος γνωρίστηκε μέ πολλά πρόσωπα ἀρετῆς καί εὐσεβείας, ὅπως μέ τούς Ἁγίους: Νεκτάριο Αἰγίνης, Νικόλαο Πλανᾶ, Σάββα Καλύμνου, Ἄνθιμο Χίου, καθώς καί μέ διακριτικούς ἐναρέτους πατέρας, μοναχοῦς καί πιστούς χριστιανούς.

Στίς 22 Ἀπριλίου τοῦ 1912, Κυριακή τῆς Σαμαρειτίδος, χειροτονήθηκε ἱερεύς καί ἔλαβε καί χειροθεσία πνευματικοῦ πατρός.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1930 καί σέ ἡλικία 46 ἐτῶν δέχθηκε τήν ἡγουμενία τῆς Μονῆς Λογγοβάρδας, τήν ὁποία ἀνέδειξε πνευματικό φάρο καί κιβωτό σωτηρίας. Περιήλθε, συνεργούντος τοῦ Θεοῦ, ἱεραποστολικῶς πολλά νησιά, πόλεις καί χωριά τῆς Ἑλλάδος, κηρύττοντας τόν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου καί ἐξομολογώντας τούς χριστιανούς, ἡ δέ συρροή τῶν πιστῶν καί ἡ τιμή στό πρόσωπό του, ἦταν συγκινητική.

Ὁ τοῦ Θεοῦ ἄξιος Λειτουργός καί καλός ποιμήν π. Φιλόθεος, ἐχρημάτισε, μέ τήν χάρι τοῦ Κυρίου, πνευματικός ὁδηγός καί ἰατρός χιλιάδων ψυχῶν, κάθε τάξεως, ἡλικίας καί μορφώσεως. Διήλθε δέ τήν ζωή Του εὐαγγελικῶς, ἀποστολικῶς καί πατερικῶς, εὐεργετῶν, διδάσκων, συγγράφων καί ἐξομολογῶν, μέχρι καί τῶν

τελευταίων ώρων τῆς ἐκδημίας του.

Τό πρωί τῆς 8ης Μαΐου 1980 προσέλαβε ὁ Κύριος τόν πιστό δοῦλο Του Φιλόθεο, πλῆσιον Του, γιά νά τόν ἀναπαύση αἰωνίως στήν Βασιλεία Του τήν ἐπουράνιο, μαζί μέ τούς φίλους του Ἁγίους Πάντας.

* * *

Ὁ πατήρ Φιλόθεος κατηνάλωσε τήν ζωή του στήν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ προσκύνηση τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Σέ ὅλη τήν πολυετή ἐκκλησιαστική του διακονία ἐργάστηκε εἰλικρινῶς καί φιλοτίμως εἰς τόν μυστικόν ἀμπελῶνα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐδούλευσε φιλοπόνως διά τόν Κύριον, τήν Ἐκκλησία Του καί τόν λαόν τοῦ Θεοῦ, συνετῶς, προθύμως καί θεαρέστως, καί παρ' Αὐτοῦ θά λάβει τόν μισθόν τῶν κόπων του ἐν οὐρανοῖς. Ὁ π. Φιλόθεος συνεδύαζε ἀρμονικά πράξη καί θεωρία, ὀρθοδοξία καί ὀρθοπραξία, πίστη ὀρθή καί ἔργα θεάρεστα. Ἐνέπνεε τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό μέ τήν «ἐν ἔργῳ καί λόγῳ» ἀγιασμένη πολιτεία του καί ἐν γένει μέ τήν ἀνιδιοτελεῆ πρὸς πάντας ἀγάπη του.

Ὅσοι διέθεταν τό ὑγιές πνευματικό αἰσθητήριο τῆς πίστεως, ταπεινώσεως καί καθαρότητος, διέκριναν τήν ἀρετή καί τό μεγαλεῖο τοῦ ἀνδρός. Ὅσοι ὅμως ἦσαν ἐπηρμένοι, κοσμικόφρονες, περί τήν πίστη νοσοῦντες, καί ἔχοντες μόνον μὀρφωσιν εὐσεβείας, τήν δέ δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένοι (*Παρ. Τιμ. 3, 5*), αὐτοί, ὡς ψυχικά τυφλοί καί κουφοί, ὅπως οἱ ἐσκοτισμένοι ὑποκριταί, Γραμματεῖς καί Φαρισαῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ, δέν ἔβλεπαν τά ἐξαίσια κατορθώματα τῆς ζώσης πίστεως, ταπεινώσεως, προσευχῆς, ἀρετῆς καί ἀγάπης τοῦ Γέροντος Φιλοθέου.

Ὁ πατήρ Φιλόθεος ἀκολούθησε ἀποστολικό δρόμο καί γραμμή ἀγιοπατερική, βαδίσας ὄχι μόνον στά ἴχνη τους, ἀλλά καί μιμηθεῖς τίς ἀρετές καί τά κατορθώματά τους.

Διά τῆς μελέτης τῶν θείων Γραφῶν, τῆς προσευχῆς, τῆς νηστείας καί τῆς ἀγρυπνίας, ὁ π. Φιλόθεος καθάρισε τόν ἑαυτό του καί ἔγινε δοχεῖο χωρητικό τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ὁ πατήρ Φιλόθεος ἦταν σκεῦος ἐκλεκτόν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί πλήρης πίστεως, ταπεινώσεως καί ἀγάπης Χριστοῦ. Γι' αὐτό καί ἡ καρδιακή θερμή προσευχή του πρὸς τόν Θεάνθρωπον Χριστόν, τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκον καί τοὺς Ἁγίους Πάντας, ἔφερνε θαυμαστά ἀποτελέσματα ὑπὲρ τῶν ζητούντων τίς δεήσεις του πιστῶν.

Διά τῆς νομίμου ἀθλήσεως καί καθαρᾶς πολιτείας του ἀναδείχθηκε, συνεργούσης τῆς θείας χάριτος, οὐράνιος ἄνθρωπος καί ἐπίγειος ἄγγελος, δοξολογῶν τόν Θεόν καί εὐεργετῶν τοὺς ἀθρώπους. Ἦταν μία εἰρηνοποιός ἀγιότης, ζῶντας σέ ἀτμόσφαιρα ἐσωτερικῆς γαλήνης, πραότητος καί μακαριότητος. Ἐκτός τοῦ θείου ζήλου καί τῆς ἰσχυρῆς θελήσεώς του τόν ἐνίσχυε καί ξένη δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς διακονία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Στὴν συνέχεια παραθέτουμε λίγες πατρικές πνευματικές διδαχές του πρὸς ψυχική μας ὠφέλεια.

**Ὁ πατήρ Φιλόθεος Ζερβάκος
γιά τόν πνευματικό του πατέρα
ἹΑγιον Νεκτάριον Αἰγίνης**

Τόν ἹΑγιο Νεκτάριο τόν εἶχα Πνευματικό πατέρα, ὅταν ἤμουν λαϊκός νέος, ἀλλά καί ὅταν ἔγινα Μοναχός καί Ἱερομόναχος, καί εἶχα εὐεργετηθῆ ὑπ' αὐτοῦ καί ὁδηγηθῆ εἰς τήν πνευματική καί μοναχική πολιτεία. Καί ἀπό ἀνίατη ἀσθένεια, τήν ὁποία οἱ ἰατροί δέν μπόρεσαν νά θεραπεύσουν, ἐκεῖνος μέ ἐθεράπευσε· καί ἀπό κίνδυνο θανάτου, τόν ὁποῖον ὁ ἀνθρωποκτόνος διάβολος ἐπεχείρησε νά μοῦ προξενήσῃ, μέ ἔσωσε καί πολυτρόπως μέ ὠφέλησε...

* * *

Τό 1910, ἐπιστρέφοντας ὁ πατήρ Φιλόθεος ἀπό προσκύνημα στό ἹΑγιον Ὅρος, ἐπισκέφθηκε κατά τά τέλη Αὐγούστου στήν Αἶγινα τόν πνευματικό του διδάσκαλο καί πατέρα, καί σημείωσε τά ἑξῆς:

Ἄφοῦ καθήσαμε, ἄρχισε νά μέ καθοδηγεῖ στόν δρόμο τῆς ἀρετῆς, στήν κατάρθωση τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου.

Τόν ἐρώτησα· **πῶς θά μπορέσω, Πάτερ, νά ἀπαλλαγῶ ἀπό τήν θεομίσητη ὑπερηφάνεια**, καί ἐκεῖνος μέ ἀγάπη καί ταπείνωση, μοῦ ἀπήντησε· οἱ ἹΑγιοι Πατέρες ἡμῶν λέγουν ὅτι κάθε ἀμαρτία νικᾶται μέ τήν ἀντίστοιχη ἐναντία ἀρετή. Ὁ φθόνος μέ τήν ἀγάπη, ἡ ὑπερηφάνεια μέ τήν ταπείνωση, ἡ φιλαργυρία μέ τήν ἀκτημοσύνη, ἡ πλεονεξία καί ἡ ἀσπλαχνία μέ τήν ἐλεημοσύνη καί εὐσπλαχνία, ἡ ἀμέλεια μέ τήν ἐπιμέλεια, ἡ γαστριμαργία καί κοιλιοδοουλία μέ τήν νηστεία καί ἐγκράτεια, ἡ πολυλογία μέ τήν σιωπή, ἡ κατάκρισις μέ τήν αὐτομεμψία..., καί ἐν γένει κάθε κακία νικᾶται μέ κάθε ἀρετή,

ὡς λέγει καί ὁ προφήτης Δαβίδ· «Ἐκκλινον ἀπό κακοῦ καί ποιήσον ἀγαθόν». Ἐάν θέλης νά ἀπαλλαγῆς καί ἐσύ καί ἐγώ καί ὅλοι οἱ Χριστιανοί ἀπό τήν ἀμαρτία τῆς ὑπερηφάνειας, τήν μάνα καί γεννήτρια ὄλων τῶν ἀμαρτιῶν καί πρόξενον ὄλων τῶν κακῶν, θά ἀπαλλαγούμε διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης...

* * *

Ὅταν χειροτονήθηκα διάκονος καί ἱερεὺς ἦλθα στήν Αἴγινα, ὅταν ζοῦσε ὁ πνευματικός μου πατήρ, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, καί τοῦ ἐζήτησα νά μέ εὐχηθῆ, νά μέ εὐλογῆσῃ καί νά μοῦ δώσῃ τίς ἀναγκαῖες συμβουλές. Πάντοτε τό ἐνθυμοῦμαι καί δέν τό λησμονῶ. Πρῶτον ἔβγαλε τόν ξύλινον Σταυρόν, πού εἶχε πάντοτε μαζί του, καί μέ σταύρωνε· κατόπιν σήκωσε τήν δεξιὰ Του καί μέ εὐλόγησε λέγοντας: **Νά εἶσαι ἐσσεὶ φιλόθεος καί ταπεινός**. Αὐτές τίς δύο συμβουλές καί ἐγώ σοῦ δίδω· νά εἶσαι σέ ὅλη σου τήν ζωὴ φίλος τοῦ Θεοῦ, νά ἀγαπᾶς τόν Θεόν καί νά εἶσαι ταπεινός.

* * *

Στόν θεραπευθέντα θαυματουργικῶς τετραπληγικό Σταῦρο Καλκανδῆ, στίς 24 Αὐγούστου 1979, ἔγραψε: Ἐζήτησα διὰ προσευχῆς ἐνίσχυσιν ἀπό τόν Οὐράνιον Πατέρα Θεόν διὰ νά ἔλθω εἰς τήν τελετήν τῶν ἐγκαινίων τοῦ πανσέπτου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, τόν ὁποῖον ὠκοδομήσατε εἰς τήν ἰδιαιτέραν πατρίδα σας Νεάπολιν τῆς Μονεμβασίας, διὰ τήν θαυματουργικήν θεραπείαν τῆς παραλύσεως, τήν ὁποῖαν ὁ Ἅγιος σᾶς ἐχάρισεν. Ἀλλά ἀπό τόν Οὐράνιον Πατέρα ἔλαβον ἀπάντησιν· **ἡ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται**. Κατέφυγον εἰς τόν Πνευματικόν μου Πατέρα, Ἅγιον Νεκτάριον, καί

ἔλαβον τὴν ἰδίαν ἀπάντησιν, ὅτι· **καὶ εἰς ἐμέ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐν ἀσθενείᾳ ἐτελειώθη, καὶ εἰς πάντας τοὺς δούλους Του. Μὴ ζῆτει περισσότερον. Ὑπακοή Φιλότηε...**

Τούτου ἔνεκεν ἀναγκάζομαι νά σᾶς πληροφορήσω νά μὴ στείλετε ἐλικόπτερον νά μέ μεταφέρει. Θά παρακολουθήσω τὴν τελετὴν νοερῶς· **εἰ καὶ ἀπὼν τῷ σώματι θά εἶμαι παρὼν τῷ πνεύματι...**

* * *

Ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς δὲν ἔχω ἰδική μου γνώμη. Ἀκολουθῶ τὴν γνώμη τοῦ Οὐρανίου μας Πατρός, ὁ Ὅποῖος τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ ἐθαυμάστωσε· «*Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ*».

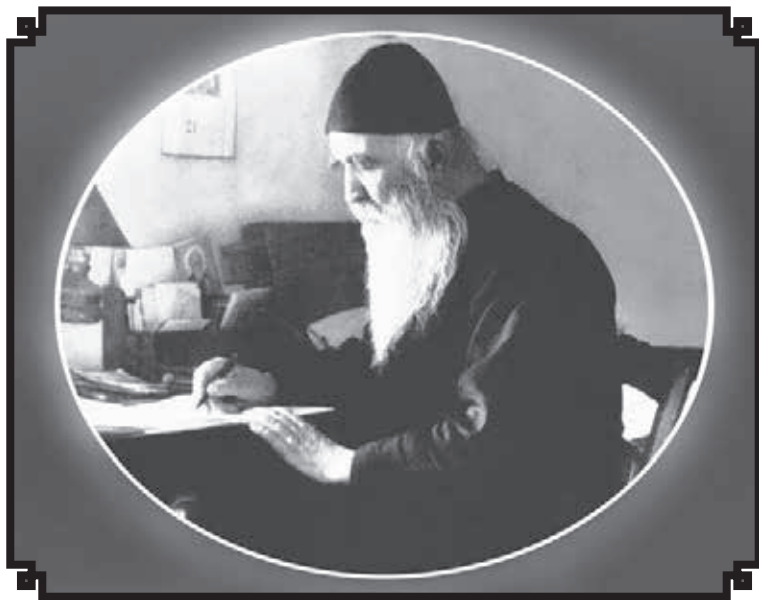
Τόν Ἅγιο Νεκτάριο πρῶτος ὁ Θεὸς τόν ἀνέδειξε Ἅγιον καὶ ὕστερα οἱ ἄνθρωποι βλέποντες καὶ ἀκούοντες τὰ θαυμάσιά Του. Τόν ἔκαμε Ἅγιον γιὰ τὴν ὀλοψυχή καὶ ὀλοκάρδια ἀγάπη πού εἶχε πρὸς τόν Θεό, τὴν θερμὴ πίστη καὶ τὴν μεγάλη του ταπείνωσις. Ἐγὼ, ὡς πνευματικὸν Του τέκνον, πού τόν παρακολουθοῦσα καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ περισσότερο στὴν Αἴγινα στό κελί του καὶ στὴν Ἐκκλησία, ἀσπαζόταν τίς ἅγιες εἰκόνες γονατιστός, μερικές φορές προύμητα, πάντοτε ὅμως μέ δάκρυα. Πῶς τολμοῦν οἱ πάντολμοι συκοφάντες καὶ ψευτοκατηγοροὶ καὶ τόν κατηγοροῦν ὡς εἰκονομάχον! Ἄς ἐμφραγοῦν τὰ ἀπύλωτα αὐτῶν στόματα. Ἄς αἰσχυνοῦν καὶ ἄς ἐντραποῦν. Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, ἐπειδὴ ἐδόξασε τόν Θεό εἰς τὴν γῆ, ὁ Θεὸς τόν ἐδόξασε καὶ στὴν γῆ, σέ ὅλη τὴν οἰκουμένη καὶ στόν Οὐρανό. Τοὺς δέ ὑπερήφανους, φθονερούς καὶ συκοφάντες Του, ἡ Ἐκκλησία ἀναθεμάτισε καὶ ὁ Θεὸς θά τοὺς παραπέμψῃ εἰς τό αἰώνιον πῦρ, ἐάν δὲν μετανοήσουν.

Ἄς εὐχηθοῦμε νά τοὺς δώσῃ ὁ Θεὸς καλὴ καὶ ἀλη-

θινή μετάνοια. Αὐτή εἶναι ἡ γνώμη μου καί αὐτήν νά
ἀσπασθῆτε γιά νά ἔχετε καί τόν Ἅγιο Νεκτάριο βοηθό
καί μεσίτη πρὸς τόν Θεό.

(Ἐγγραφή στίς 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1980)

* * *

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ

* Τά γράμματα εἶναι καλά, ἀλλά χωρίς ἠθική καί ἀρετή δέν σώζουν, ἐνῶ ἀρετή χωρίς γράμματα σώζει. Ὅταν τά γράμματα συμβαδίζουν μέ τήν εὐσέβεια, τήν ἠθική καί τήν ἀρετή, τότε ἀποδίδουν πολλούς καί μεγάλους καρπούς.

Σκεφθεῖτε ὡς φρόνιμοι, ὅτι θά πεθάνετε καί τήν ὥρα τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπό τοῦ σώματος, δέν θά σᾶς συνοδεύσουν οὔτε οἱ γονεῖς σας, οὔτε οἱ ἀδελφοί καί συγγενεῖς σας, οὔτε ὁ κόσμος, οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε ἡ δόξα, οὔτε τά γράμματα, οὔτε οἱ τρυφές καί ἀναπαύσεις οἱ σωματικές.

Μετανοήσατε καί ἐπιστρέψτε καλῶς, ἀπό ὅπου ἐξήλθατε κακῶς μέ τό θέλημά σας καί βρῖσκεσθε στήν παρακοή. Τό θέλημα καί ἡ παρακοή εἶναι θάνατος ψυχικός, θάνατος αἰώνιος. Σᾶς εὐχομαί ἀληθινή μετάνοια, μέ συντριβή καί ταπείνωση.

* Ἐκεῖνος πού κόπτει τό θέλημα του καί κάνει ὑπακοή, εἶναι μιμητής τοῦ Χριστοῦ. Ἄς προσέξουμε νά δοῦμε ποῖον μιμούμεθα, τόν Χριστόν ἢ τόν διάβολον.

* * *

* Τήν ἀμαρτία ὁ Θεός τήν παιδεύει καί ἐδῶ στήν πρόσκαιρη ζωή καί στήν αἰώνια.

* Μόνον ὅταν μετανοήσουν οἱ ἄνθρωποι, σάν τούς Νινευῖτες, θά παρέλθει ἡ ὀργή τοῦ Κυρίου. Ἄλλοίμονον στόν ἀμαρτωλό καί ἀμετανόητο κόσμο. Σήμερα ἡ ἀληθινή μετάνοια σπανίζει.

* Ἐγίναμε καί λαός καί κληρὸς σκότος. Ὅλοι ἔχου-

με έξαχρειωθεί.

* 'Η μεγάλη δυστυχία στόν άνθρωπο είναι νά είναι μακράν του Θεού.

* 'Η άμαρτία είναι άσθένεια της ψυχής, καί μία ύ-
πάρχει διόρθωση, ή άληθινή μετάνοια.

* 'Ο Θεός όλους τούς προσκαλεί, θέλει νά σωθούν,
άλλά δυστυχώς οί περισσότεροι δέν θέλουν νά σωθούν
καί προτιμούν νά κολασθούν.

* Βλέπουμε καταπληκτική πρόοδο στην κακία, στην
διαφθορά καί παραλυσία· αυτή είναι ή σημερινή πρόδος.

* Δύο πράγματα θά άναχαιτίσουν την όρμή του
κόσμου προς την κακία, προς την άπώλεια, ή μετάνοια
καί ή όργή του Θεού. Μετάνοια δέν ύπάρχει, μένει ή
όργή του Θεού καί τό έλεός Του.

* Οί πόλεμοι γίνονται από τίς άμαρτίες των ανθρώ-
πων. Νά μήν έχουμε τίς έλπίδες μας στα άρματα καί στην
άνδρεία, άλλά στόν Θεό, διότι λέγει ό Θεός· «χωρίς
έμου ού δύνασθε ποιείν ούδέν» (ΐω. 15,5).

* Οί άνθρωποι σήμερα, έκτός από λίγους, είναι
ψυχικά κωφοί, δέν άκούν· είναι τυφλοί, δέν βλέπουν,
περιπατούν στό σκοτάδι.

* Δέν αγιάζουν σήμερα οί άνθρωποι, διότι δέν θέ-
λουν, δέν βιάζουν τόν έαυτό τους, δέν άγαπούν τόν
Θεό καί τά ούράνια, καί δέν φυλάττουν τίς έντολές Του.

* 'Εάν όλοι οί άνθρωποι είχαν ταπείνωση καί αγά-
πη, δέν θά ύπήρχε κακία στόν κόσμο, ούτε ψεύδος καί
πανουργία. Μόνο μέ την αγάπη καί την ταπείνωση θά
σωθούμε. "Οποιος έχει τελεία ταπείνωση, αυτός είναι
ψυχικά ύγιής.

* 'Η εύκολότερη, συντομότερη καί άσφαλέστερη
όδός είναι ή όδός της ταπεινώσεως. Αυτή είναι ή μόνη
άσφαλής καί άκίνδυνος όδός, την όποία όποιος βαδί-

ζει φθάνει μέ ασφάλεια από τήν γή στόν ούρανό, στόν Παράδεισο.

Χωρίς ταπείνωση είναι αδύνατον ό άνθρωπος νά κληρονομήσει τήν αιώνιο ζωή, νά συμβασιλεύει μέ τόν Χριστό.

Έάν έρευνήσουμε καλά τούς βίους τών Αγίων Πάντων θά δούμε ότι μέ τήν ταπείνωση ύψώθησαν από τόν Θεό, έτιμήθησαν, έδοξάσθησαν, έθαυμαστώθησαν καί άγίασαν. Έάν άφαιρέσεις τήν ταπείνωση κανείς Άγιος...

Έάν ή ανθρωπότητα δέν αποβάλλει τόν έγωισμό καί τήν ύπερηφάνεια, εάν όλοι μας δέν στραφούμε νά γίνουμε άκακοι, άπόνηροι, άπλοί, πραείς καί ταπεινοί, θά βαδίζουμε στό σκοτάδι καί θά μείνουμε έξω τής Βασιλείας τών ούρανών.

* Ταπείνωση έσωτερική, πραγματική καί άληθινή είναι νά αισθάνεται ό άνθρωπος, μέσα στό βάθος τής καρδιάς του, τίς δωρεές καί τά χαρίσματα πού έλαβε από τόν Θεό, καί ότι κάθε τι πού έχει, καί ύπαρξη καί ζωή καί ύγεία καί πλούτο καί σοφία, είναι δώρο του Θεού.

* Τήν έξωτερική, τήν ψεύτικη καί τήν ύποκριτική ταπείνωση ό Κύριος τήν βδελύσσειται.

* Μέ εύκολία οι Άγιοι δέν έπήγαν στόν Παράδεισο, αλλά έκοπίασαν καί άγωνίσθησαν έναντίον τών τριών έχθρών, τής σαρκός, του κόσμου καί του διαβόλου... Χρειάζεται προσευχή καί έγρήγορσις.

* Όλοι οι Άγιοι άγίασαν μέ τήν ταπείνωση, ή όποία γεννά τήν άγάπη καί όλες τίς άρετές. Ό ταπεινός άνθρωπος είναι κατοικητήριο του Θεού καί τών χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος. Χωρίς τήν ταπείνωση όλες οι άρετές είναι όχι μόνον έλλειπείς καί άνωφελεις, αλλά καί βλαπτικές.

* Μία μόνο έλπίς μās άπομένει, εάν θέλουμε νά

σωθοῦμε, νά μετανοήσουμε, νά προσευχόμεθα, νά ταπεινοφρονοῦμε.

* Δέν εἶναι δυνατόν ποτέ ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος πάντοτε τήν ἀμαρτία τήν τιμωρεῖ, νά ἀφήσει τόσα κακά νά γίνω-νται χωρίς τιμωρία... Μόνον νά εἴμεθα ἔτοιμοι.

* Ὁ Θεός, προσευχόμενος εἰς τούς Ἁγίους Πάντας γιά τήν σημερινή κατάσταση, καί τί πρέπει νά γίνει, μοῦ εἶπε νά γράψω εἰς τούς ἄρχοντας τῆς Πολιτείας καί Ἐκκλησίας, νά μετανοήσουν...

* Ὁ Θεός μοῦ ἀπεκάλυψε ὅτι τό μόνον γιά τήν σωτηρία μας εἶναι ἡ μετάνοια, καί νά μετανοήσουν πρῶτον οἱ Ἀρχιερεῖς καί νά ἐνωθοῦν, διότι εἶναι αἰσχος νά λένε περί τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καί τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως καί αὐτοί ἀναμεταξύ τους νά ἔχουν ἔχθρας... Καιρός δακρύων, ἀλλά πρέπει ἡ ἀλήθεια νά ὁμολογῆται... "Ενας Θεός κατεδέχθη νά γίνει ἄνθρωπος γιά νά εἰρηνεύσει τόν κόσμο καί ἐμεῖς γινόμεθα ἐνάντιοι τῆς εἰρήνης!

* Ὁ Χριστός δέν θά ἀφήσει τήν Ἐκκλησία Του, ἀλλά καί ἐμεῖς πρέπει νά κάνουμε ὅ,τι ὀφείλουμε, καί μακάριοι ἐκεῖνοι πού μέχρι θανάτου θά μείνουν πιστοί εἰς τήν Ὁρθόδοξο πίστη καί ὁμολογία.

* Εἰς τόν Θεό νά ἔχουμε τήν πίστη μας, τήν ἐλπίδα μας, τήν ἀγάπη μας καί δέν θά μᾶς ἐγκαταλείψει, καί ἄς μή μᾶς χωρίσει τίποτε ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

* Ἐκεῖνο τό ὅποιο πρέπει νά προσέξουμε γιά νά ἔχουμε καί τόν Θεό βοηθό καί τούς Ἁγίους νά μᾶς βοηθοῦν, σέ κάθε ἀνάγκη καί περίσταση, κάθε ἀσθένεια καί συμφορά, εἶναι νά γίνουμε καί ἐμεῖς ἅγιοι. Ἐάν δέν ἦταν δυνατόν δέ θά ἔλεγε ὁ Θεός· «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρου 1,16).

Ἐάν δέν ἦταν δυνατόν δέν θά εἶχαμε τούς Ἁγίους

Πάντας, Ἁγίους, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἦσαν σάν καί ἐμᾶς. Ἐπομένως νά μή προφασιζόμαστε προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις.

Γιά νά γίνουμε, ὅμως, ἅγιοι πρέπει νά ἀγαπήσουμε τόν Θεό μέ ὅλη μας τήν ψυχή καί μέ ὅλη μας τήν καρδιά, καί νά μιμηθοῦμε καί ἐμεῖς τούς Ἁγίους. Οἱ Ἁγιοι, ὅμως, πού ἀγίασαν, δέν ἀγίασαν ἔτσι ἀπλά. Ἀγίασαν διότι εἶχαν πίστη πρὸς τόν Θεό, ἡ δέ πίστη ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο πρὸς τήν ἀγάπη, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής: *«ὁ πιστεύων, λέγει, φοβεῖται, ὁ φοβούμενος ταπεινοῦται, ὁ ταπεινούμενος πραΰνεται, ὁ πραῦς καθαίρεται, ὁ καθαρθεὶς ἐλλάμπεται, ὁ δὲ ἐλλαμφθεὶς ἀξιοῦται συγκοιτασθῆναι τῷ νυμφίῳ Χριστῷ»*.

Ἡ πίστη ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στόν φόβο. Σέ ποιό φόβο! Στό νά φοβᾶται τήν ἁμαρτία. Νά φοβᾶται νά μή λυπήσει τόν Θεό. Ὁ φοβούμενος γίνεται ταπεινός, καί ἐκεῖνος πού εἶναι ταπεινός, σ' αὐτόν κατοικεῖ τό πνεῦμα τό Ἅγιον. Ὅταν ταπεινούμεθα, τότε θά κατοικήσει ὁ Θεός μέσα μας...

* * *

* Γιά νά ἔχουμε τούς Ἁγίους Πάντας βοηθούς καί προστάτες πάντοτε, ὀφείλομε νά τούς μιμούμεθα στίς ἀρετές τους, τούς ἀγῶνες, τούς κόπους καί ἐξαιρέτως τήν ταπείνωση, τήν πίστη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη... Ἔτσι καί ἐμεῖς πολιτευόμενοι, κατά μίμηση τῶν Ἁγίων Πάντων, θά δυνηθοῦμε νά περιπατήσωμε ἀξίως τῆς κλήσεώς μας...

* * *

* Ὅποιος ἔχει πίστη θερμή στόν Θεό, ταπείνωση καί ἀγάπη ὀλόψυχη στόν Θεό καί τόν πλησίον, ἐκεῖνον

ὁ Θεός τόν φυλάττει καί δέν μποροῦν οἱ ἐχθροί νά τόν βλάψουν.

* * *

* Ἐάν θέλωμε νά διαφύγουμε τόν κίνδυνο, πού διατρέχουμε καί πού ἀπειλεῖ νά μᾶς καταστρέψη· ἐάν θέλουμε νά σωθοῦμε, τότε νά μετανοήσουμε ὅλοι, ἀπό τόν βασιλέα μέχρι τόν τελευταῖο ἰδιώτη, ἀπό τόν στρατηγό μέχρι τόν τελευταῖο στρατιώτη, καί ἀπό τόν πατριάρχη μέχρι τόν τελευταῖο καλόγηρο, ἐπειδὴ ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοί, ἀπειθεῖς, παραβάτες. Νά μετανοήσουν πρῶτα οἱ ἄρχοντες τῆς πολιτείας, ὑπουργοί, βουλευταί, στρατηγοί, ἀξιωματικοί καί ὅλοι ὅσοι ὑπερέχουν σέ ἀξιώματα, διότι, ἐκτός ἀπό λίγες ἐξαιρέσεις, πολλοί ἀπό αὐτούς εἶναι ἀσεβεῖς, ἄπιστοι καί βλάσφημοι...

* * *

* Ὅφείλουν νά μετανοήσουν ὅσοι ἀπό τούς ἄρχοντας τῆς Ἐκκλησίας, πατριάρχες, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, ἡγούμενοι, παραβαίνουν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ... Ἐπίσης πρέπει νά μετανοήσουν ὅλοι οἱ κληρικοί καί οἱ λαϊκοί, ἄνδρες καί γυναῖκες, μικροί καί μεγάλοι, καί νά παύσουν τήν ὑπερηφάνεια, τόν φθόνο, τήν ἔχθρα, τήν μνησικακία, τήν φιλαργυρία, τήν πλεονεξία, τήν ἀρπαγή, τήν ἀδικία, τό ψεῦδος, τήν συκοφαντία, τήν κατάκριση, τήν καταλαλιά, τήν μέθη, τήν κραιπάλη, τήν ἀσωτία...

* * *

* Ἡ στροφή ὅλων μας πρὸς τόν Χριστό, ἀποτελεῖ σανίδα σωτηρίας γιά τό Ἔθνος πού κινδυνεύει. Μία μόνη ἐλπίδα μᾶς ἀπομένει, ἐάν θέλουμε καί ἐμεῖς νά σωθοῦμε ἀπό τόν κίνδυνο καί ἡ πατρίδα μας νά ζήσει, νά μετανοήσουμε...

* * *

* Ἡ Κυβέρνηση καί ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἐάν θέλουμε τήν σωτηρία μας θά τήν βροῦμε μόνο στήν μετάνοια καί ἐπιστροφή στόν Θεό, ἀπό τόν Ὅποιο ἀπομακρυνθήκαμε... Τά δεινά, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί Ἕλληνες Χριστιανοί, πού δοκιμάζουμε σήμερα, προέρχονται ἀπό ἐμᾶς. Ἐμεῖς μόνοι μας τά ἐπισωρεύσαμε στούς ἑαυτούς μας καί τήν πατρίδα μας. Οἱ πολλές μας ἀμαρτίες ἐκίνησαν τόν Ἄγαθό, Φιλάνθρωπο καί Εὐσπλαγχνο Θεό σέ ὀργή, θυμό καί ἀγανάκτηση, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· **«θυμός καί ὀργή, θλίψις καί στενοχωρία ἐπί πᾶσαν ψυχήν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τό κακόν...»** (Ρωμ. 2,9)...

* Καί ἡ Ἐκκλησία καί ἡ Πολιτεία καί οἱ ἄρχοντες αὐτῶν στίς τωρινές ἡμέρες κοιμοῦνται τόν βαρύτατο ὕπνο τῆς ἀμελείας καί τῆς ραθυμίας, καί ἐάν δέν ξυπνήσουν οἱ ἴδιοι καί δέν ξυπνήσουν τόν κλῆρο καί τόν λαό σέ μετάνοια, σέ ἐργασία τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀρετῶν καί τῶν καλῶν ἔργων, θά δώσουν λόγο κατά τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως καί θά τιμωρηθοῦν.

* * *

* Μεγάλη θλίψη πρόκειται νά ἔλθῃ στούς κατοικοῦντας τήν γῆ, ὅταν πολλοί ἀπό τοὺς ἄρχοντες τους εἶναι ὑπηρέτες καί δούλοι τοῦ Ἀντιχρίστου!

* * *

* Ἀνοίξατε τίς ἐκκλησιαστικές ἱστορίες καί θά ἴδετε ὅτι, ἀφ' ὅτου ἔγινε ὁ κόσμος, ἀληθῶς πᾶσα παράβασις καί παρακοή ἔλαβε τήν δικαία τιμωρία...

* * *

* Ἐνόμισαν οἱ μάταιοι σαρκικοί ἄνθρωποι ὅτι μακριά ἀπό τόν Θεό, ἀπό τά καλά ἦθη καί τίς ἀρετές, μόνο μέ τίς ἐξωτερικές ἐπιδείξεις, μέ τίς ἀνωφελεῖς τελετές, στίς ὁποῖες γίνεται κακή σπατάλη ἑκατομμυρίων, καί μέ κούφια λόγια, πῶς θά ἀνώρθωναν τό Ἕθνος, ἀλλά πλανήθηκαν. Δέν μελέτησαν, δέν ἄκουσαν ὅτι· οἱ μακρύνοντες ἑαυτούς ἀπό τόν Θεό ἀπολοῦνται; Ξεριζώθηκαν διότι δέν ἦταν φυτεῖα τοῦ Θεοῦ. Τό Ἕθνος γιά νά ἀνορθωθῆ πρέπει νά ἀναγεννηθῆ ἠθικά, νά παύσῃ ἡ διαφθορά καί ἡ παραλυσία τῶν ἡθῶν, νά παύσῃ ἡ κακοήθεια καί ἡ ἁμαρτία, νά παύσῃ ἡ ἀδικία, ἡ πλεονεξία, ἡ ἀσέβεια καί ἡ βλασφημία.

* * *

* Οἱ περισσότεροι ἀπό τοὺς ἀνθρώπους ἔχουν μάτια καί δέν βλέπουν, ἔχουν αὐτιά καί δέν ἀκοῦν. Ἔχουμε δύσκολους καιρούς καί πονηρές ἡμέρες. Ὅποιος μπορέσει νά σώσῃ τόν ἑαυτό του, θά ὀνομασθῆ μέγας· ἄν σώσῃ καί ἄλλους, θά ὀνομασθῆ μέγιστος...

Ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ ἔφθασε. Τήν συγκρατοῦν οἱ προσευχές καί μεσιτεῖες τῆς Παναγίας Μητέρας Του, τῶν Ἁγίων στοὺς Οὐρανοὺς καί ὀλίγων ἐκλεκτῶν, πού βρίσκονται στήν γῆ. Ὀφείλουμε νά εἴμαστε ἔτοιμοι καί μετανωημένοι, γιά νά σώσουμε τουλάχιστο τίς ψυχές μας.

* * *

* Ἄς συνέλθουμε καί ἐπιστρέψουμε πρὸς τόν πανάγαθο Θεόν, ἀπό τόν Ὅποῖο μᾶς ἀπεμάκρυναν ἡ ὀλιγοπιστία, ἡ ἀπιστία, ἡ ἀμέλεια, ἡ ραθυμία καί οἱ πολλές ἁμαρτίες μας. Ἄς πενθήσουμε καί μετανοήσουμε γιά τίς ἁμαρτίες μας.

Πρέπει νά μετανοήσουμε όλοι

* Πρέπει νά μετανοήσουμε όλοι, νά αναγνωρίσουμε καί όμολογήσουμε στήν έξομολόγηση τίς άμαρτίες μας. Ἄρχοντες καί ἀρχόμενοι, κληρός καί λαός, ἄνδρες καί γυναῖκες, μικροί καί μεγάλοι, διότι ἐκτός σπανίων ἐξαιρέσεων, σάν ἀχαλίνωτα ἄλογα τρέχουν στόν κρημνό τῆς ἀκολασίας καί καταστροφῆς. Ἡ δέ γυμνότης καί προκλητικότης τῶν γυναικῶν καί τά καταγώγια τῆς ἀμαρτίας κινδυνεύουν νά μεταβάλουν τήν Ἀθήνα καί ἄλλες πόλεις σέ Σόδομα καί Γόμορρα, σέ νέες Βαβυλῶνες...

Ὡς πνευματικός πατήρ καί γέρον δίδω γνώμη νά κηρυχθῆ μετάνοια σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα. Νά μετανοήσουν οἱ ἄνθρωποι, νά παύσουν τίς βλασφημίες καί τίς ἀμαρτίες. Νά ἐπιστρέψουν πρός τόν Θεό ἀπό τόν Ὅποιο ἀπομακρύνθηκαν, νά Τόν ἀγαπήσουν ὁλόψυχα, καί νά ἔχουν ἀγάπη μεταξύ τους...

Ὅταν παύσουν τά σκάνδαλα, θά παύσῃ καί ὁ Θεός τήν δίκαιή Του ὀργή ἐναντίον ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν...

* * *

* Ὁ Θεός δέν ἀπομακρύνεται ἀπό κοντά μας, ἐμεῖς φεύγουμε καί Ἐκεῖνος ἀκολουθεῖ. Ἄμα ἐνθυμοῦνται τόν Θεό καί Τόν ἀγαποῦν, θά ἔχουν ὅλα τά ἀγαθά. Ἡ μεγάλη δυστυχία στόν ἄνθρωπο εἶναι νά εἶναι μακράν τοῦ Θεοῦ, καί ἡ μεγάλη εὐτυχία εἶναι νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ἀγάπης, κοντά στόν Θεό. Ὅταν ὁ Θεός εἶναι μεθ' ἡμῶν οὐδεὶς καθ' ἡμῶν. Καί νά πάθωμε κάτι δέν μᾶς ἀφήνει, δέν μᾶς ἐγκαταλείπει.

* * *

* Τότε καί μόνον ὁ κλήρος θά ἐξυψωθῆ, θά λάμψη ἡ εὐσέβεια καί ἡ Ὁρθόδοξη πίστη θά ἐξαπλωθῆ στά πέρατα τῆς Οἴκουμένης, ὅταν ἄξιοι ποιμένες θά ποιμαίνουν τά λογικά τους ποίμνια μέ ὀσιότητα καί δικαιοσύνη. Ἄς μή μᾶς διαφεύγει, ὅτι ἡ παρατηρούμενη σήμερα καταφρόνηση τοῦ Κλήρου ἀπό μέρους τοῦ λαοῦ καί ἡ ἐπικρατούσα καί αὐξανόμενη ἀσέβεια προέρχεται ἐξ αἰτίας ἐκείνων τῶν κληρικῶν πού νεωτερίζουν καί κάμνουν μεταρρυθμίσεις στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ... (1926)

* * *

* Ὅσα ἡ Θεία Πρόνοια μέσα μετέρχεται (πολέμους, λιμούς, λοιμούς, σεισμούς, καταποντισμούς καί λοιπά) πρὸς σωφρονισμό, μετάνοια καί ἐπιστροφή ἀπὸ τόν δρόμον τῆς ἀμαρτίας στόν δρόμο τῆς ἀρετῆς καί σωτηρίας, ὅλα, σχεδόν ὅλα, (ἐκτός ἀπό λίγες ἐξαιρέσεις), καί ἄνδρες καί γυναῖκες, καί λαϊκοί καί κληρικοί, καί πλούσιοι καί πτωχοί, καί μεγάλοι καί μικροί, ὅλα τά καταφρονοῦν καί σάν ἀχαλίνωτοι ἵπποι καλπάζοντες τρέχουν στόν δρόμο τῆς ἀπωλείας. Προτιμοῦν περισσότερο τήν κακία ἀπὸ τήν ἀρετή, τόν διάβολο ἀπὸ τόν Χριστό, τήν αἰώνια κόλαση ἀπὸ τήν αἰώνια βασιλεία τῶν οὐρανῶν... Ἡ ἀξιοθρήνητος αὐτή κατάσταση ὀφείλεται στήν ἔλλειψη τῆς ἀρετῆς καί τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης. Ἡ θεομίσητη ἀμαρτία τά κρημνίζει καί τά ἀφανίζει ὅλα.

* * *

* Ἐχοντες φίλο, σύμμαχο καί συμβοηθό τόν Χριστό, καί τά ὄπλα τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καί τῆς ταπεινώσεως, θά νικήσωμε τοὺς ἀοράτους καί ὀρατοὺς ἐχθρούς, οἱ ὅποιοι μᾶς κτυποῦν ἀπὸ παντοῦ, ἡμέρα καί νύκτα καί σέ κάθε ὥρα καί στιγμή. Καιρός νά ἀποτινά-

ξουμε τόν ύπνο τῆς ἀμελείας καί νά ἐνδυθοῦμε τά ὄπλα τοῦ φωτός, τά ὄπλα τῆς Πίστεως, τῆς Ἀγάπης, τῆς Ταπεινοφροσύνης καί τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Πρὶν ὅμως ἀρχίσουμε τόν πόλεμο μέ τούς ἐξωτερικούς καί ὀρατούς ἐχθρούς, νά πολεμήσωμε πρῶτα τούς ἐσωτερικούς ἐχθρούς. Ἐσωτερικοί ἐχθροί εἶναι τά πάθη μας, ὅπως ἡ φιλαυτία, ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ φιληδονία, ἡ φιλαργυρία καί ἡ ἀμέλεια, ἀπό τά ὅποια ἀκολουθοῦν καί ἄλλα πολλά μεγάλα καί μικρά.

* * *

* Κάθε παράβαση, κάθε παρακοή καί κάθε ἀμαρτία ἔλαβε τήν πρέπουσα τιμωρία, πῶς ἐμεῖς, μέ τόσες ἀμαρτίες καί βλασφημίες, μέ φθόνο καί κακία, μέ ἀπιστία καί αἰσχρές ἀμαρτίες, θά τήν ἀποφύγουμε;... Ἡ Παναγία μέ τούς Ἁγίους Πάντας βαστοῦν τόν θυμό τοῦ Θεοῦ, συγκρατοῦν τήν ὀργή. Καιρός, ὅμως, νά ἐξυπνήσουμε, νά σκεφθοῦμε καλά, καί σάν λογικοί ἄνθρωποι νά μετανοήσουμε. Μιά μετάνοια σάν τῶν Νινευϊτῶν, σάν τοῦ ληστοῦ, σάν τοῦ ἀσώτου, σάν τήν μετάνοια τῆς πόρνης καί ἄλλων ἀμαρτωλῶν, καί τότε θά μᾶς σώση ἀπό τόν μέγα κίνδυνο. Ἐάν μετανοήσουμε θά σωθοῦμε, ἐάν δέν μετανοήσουμε θά ἀπολεσθοῦμε. Ὁ Θεός νά μᾶς εὔρη σέ ἀληθινή μετάνοια.

Πρός τήν Ἱερά Σύνοδο

Πρὶν ἐπιπέση ὁ πέλεκυς τῆς θείας δικαιοσύνης, γιά τίς ἀμαρτίες μας, διασώσατε τήν λογική ποιίμνη σας, διασώσατε τήν Ἁγία μας Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία καί εἰρηνεύσατε αὐτήν· ἀποδιώξατε δέ ἀπό Αὐτήν κάθε ἐχθρό,

κάθε καινοτόμο καί νεωτεριστή, ό όποίος έναντιώνεται στίς Άποστολικές καί πατρικές παραδόσεις, καί θά εΐναι πολύς ό μισθός σας στους ούρανούς.

Έδιώξαμε τόν Θεό από τίς καρδιές μας

* ... Δυστυχώς ή σημερινή γενεά ή πονηρά καί διεστραμμένη, ή άμαρτωλός καί υπερήφανος, τής όποίας τά τέκνα, καί μεταξύ αύτών καί έγώ ό έσχατος πάντων καί άμαρτωλότερος πάντων, έξεκλίναμε καί έξαχρειωθήκαμε. Έδιώξαμε τήν ταπείνωση, έδιώξαμε τόν Θεό, τόν Όποϊον μέ τά χείλη τιμούμε, ύμνούμε, οί δέ καρδιές μας μακράν Αύτου απέχουν. Γι' αυτό περιπατούμε σέ δρόμους άνώμαλους, σέ κρημνούς, σέ τόπους βρωμερούς, άκάθαρτους καί σέ σκότος διαπορευόμεθα· ό δέ Θεός πρός τούς σκολιούς σκολιάς όδούς άποστέλλει.

Φροντίζομε τόν έξωτερικό άνθρωπο νά τόν παραστήσουμε ταπεινό, άγιο, όχι καί τόν έσωτερικό. Ίσως ύπάρχουν καί μερικοί όλίγοι, σπάνιοι, δυσεύρετοι ταπεινοί, άλλ' εΐναι κεκρυμμένοι...

Ό Πανάγαθος καί φιλανθρωπάτος Θεός καί Σωτήρ ήμών έν τή άπέίρω Αύτου αγαθότητα, είδώς ότι έγκειται ή διάνοια του άνθρώπου επί τά πονηρά μäs έδωσε μέσον διά του όποίου καί τά μικρά καί τά μεγάλα έπίσης άμαρτήματα δυνάμεθα νά έξαλείψομε· τό μέσον αυτό εΐναι ή μετάνοια καί έξομολόγηση. Εΐναι δέ τόσον φιάνθρωπος ό Θεός ώστε δέν λυπεΐται τόσον διότι άμαρτήσαμε, όσον λυπεΐται διότι δέν μετανοούμε.

Άς μετανοήσουμε, άγαπητοί, τώρα πού έχουμε καιρό διότι δέν γνωρίζομε τήν ώρα του θανάτου. Άς μετανοήσουμε καί άς έξομολογηθούμε καθαρώς καί

μέ συντετριμμένη καρδιά τίς ἁμαρτίες μας γιά νά συμφιλιωθοῦμε μέ τόν Κύριο καί ἀποκτήσουμε τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας καί ἀξιωθοῦμε τῆς σωτηρίας μας.

* Προσέξτε, προσέξτε, ἀγαπητοί καί φεύγετε τήν ἁμαρτίαν ἢ ὁποία ὀδηγεῖ πρὸς τήν καταστροφή καί τήν δυστυχίαν τά ἔθνη, καί τάς ψυχάς μας εἰς τήν αἰώνιον καταδίκην. Διά τήν ἁμαρτίαν ἐγίνε ὁ κατακλυσμός. Διά τήν ἁμαρτίαν κατέκαυσεν ὁ Θεός τά Σόδομα καί Γόμορρα. Διά τήν ἁμαρτίαν πολλά ἔθνη μεγάλα, ἰσχυρά καί κραταιά ἀπωλέσθησαν. Διά τήν ἁμαρτίαν ἔρχονται οἱ θλίψεις καί συμφορές, οἱ δυστυχίες, οἱ πόλεμοι, οἱ ἀσθένειες. Διά τήν ἁμαρτία καί ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες χριστιανοί ἐξουθενώθημεν καί ἐσμικρύνθημεν παρά πάντα τά ἔθνη.

* * *

* ... Θαρσεῖτε καί ἀγωνίζεσθε μετά συνέσεως καί διακρίσεως, μετά ζήλου καί πίστεως ἐπικαλούμενοι συγχρόνως εἰς βοήθειαν καί τόν Ἀρχηγόν καί θεμελιωτήν τῆς πίστεως Κύριον καί Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ Ὅποιος τούς λυμαιῶνας καί λυσσωντας κατά τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ θέλει διασκορπίσει καί ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψει αὐτούς, καί θέλει πληρώσει τάς καρδίας τῶν πιστῶν χαρᾶς καί εὐφροσύνης.

* * *

* Μέ ὅλο τό γῆρας μου καί τό ἀσθενές τῆς σαρκός ἀγωνίζομαι καί περιέρχομαι διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος κηρύσσων τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί ἐξομολογῶν. Τό παρελθόν Φθινόπωρο ἐπῆγα στό Σιδηρόκαστρο τῆς Μακεδονίας, πλησίον τῶν Βουλγαρικῶν συνόρων, εἰς ἀπωλότοτα πρόβατα μή ἔχοντα ποιμένας. Ἐχοντα ποι-

μένας μισθωτούς, πού δέν τούς μέλλει γιά τά πρόβατά τους. Μέ συνεκίνησε ή προθυμία αὐτῶν, ὡς διψασμένα ἐλάφια ἔτρεχαν στήν ἐξομολόγησιν, 60, 70, 80, 90, 95 ἐτῶν ἄνδρες καί γυναῖκες δέν εἶχαν ποτέ ἐξομολογηθῆ. Ἀλλά πόσον ἀγαθός καί φιλόανθρωπος εἶναι ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος δέν θέλει τόν θάνατο, ἀλλά τήν μετάνοια τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ἔστειλε πρὸς αὐτούς ἐμένα, ἕνα Γέροντα ἀσθενῆ, παράλυτο, νεκρό ἄταφον, ἀμαθῆ, ἄσοφο, ἀμαρτωλό καί μοῦ ἔδωσε δύναμη Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος στούς ἀδυνάτους δίνει δύναμη, τούς ἀσθενεῖς θεραπεύει, τούς ἀσόφους σοφίζει, καί στά μὴ ὄντα δίδει ὑπαρξη, θάρρος, γιά νά καταργήσῃ τά ὄντα.

Ἀγωνίζομαι δέ μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ καί δύναμη (διότι ἄνευ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί βοηθείας οὐδέν δυνάμεθα ποιῆσαι) καί κατά τῶν πολεμίων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως, τῶν ἐχθρῶν τῶν Ἀποστολικῶν καί Πατρικῶν Παραδόσεων, τῶν δυσσεβῶν, αἰρετικῶν, βλασφημῶν, ἀπίστων καί διεφθαρμένων ἀνθρώπων... Εὐτυχῶς ὑπάρχουν ὀλίγοι, σπάνιοι, δυσσεύρετοι ἐκλεκτοί καί χάριν τῶν ὀλίγων μᾶς ὑπομένει ὁ Κύριος. Ἀλλ' ἔως πότε; φοβοῦμαι, φοβοῦμαι τήν μεγάλη ὀργή τοῦ Κυρίου ὡς καί τήν δικαία αὐτοῦ ἀγανάκτησι, διότι πάντας τούς ἀσεβεῖς καί μὴ μετανοοῦντας θά ἀπωλέσῃ ὁ Κύριος. **«Ἐάν μὴ μετανοήτε, πάντες ὁμοίως ἀπωλεισθε...»**, εἶπεν ὁ Κύριος. Πάντας θά συντρίψῃ τούς ἀσεβεῖς ὁ Κύριος ὡς σκευή κεραμέως. **«Ἐκλείπειον ἀμαρτωλοί ἀπό τῆς γῆς καί ἄνομοι ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς»**.

Ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι, διότι δέν γνωρίζομε τήν ὥρα καί στιγμή τοῦ θανάτου. Ἄς γίνουμε σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρό, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσὶ...

* Σέ άσέβεια καί σκότος βρίσκονται οί άνθρωποι, γι' αυτό φοβούμαι ότι θά συνεχιστή ή καταιγίδα καί άλλοι...

"Όπου πηγαίνει κανείς, βλέπει σατανάδες καί λιγότερο άνθρωπους. 'Η όργή του Θεού θά έλθη παντού, διότι οί άνθρωποι έσκληρύνθησαν, έπαθαν άναισθησία. "Ό,τι τούς πει ό Σατανάς όλα τά κάνουν. Άκούν τόν Σατανά καί δέν άκούν τόν Εϋεργέτη καί Σωτήρα τους, τόν Ποιητή καί Θεό τους 'Ιησού Χριστό. "Άνθρωποι φοβούμενοι τόν Θεό είναι όλίγοι...

* Πολλοί τών ανθρώπων καυχώνται για τίς άμαρτίες τους, ένώ θά έπρεπε νά αισχύνωνται. Έπλεόνασε ή άσέβεια καί ή άκολασία καί ύπάρχει έλλειψη καθαρής πίστεως καί αγάπης. 'Η όργή του Θεού ή μεγάλη καί φοβερά, βρίσκεται επί θύραις για τήν ψύξη τής αγάπης τών πολλών, του πλήθους τών άνομιών μας καί τήν πολλή καταφρόνησή μας στόν Νόμο καί τίς έντολές του Θεού.

'Ο Θεός παιδεύει έξ αγάπης, για νά μäs έμποδίση από τήν άμαρτία καί όδηγήση σέ μετάνοια. Συγχρόνως δέ για νά συγκρατήση καί τούς καλούς νά μή συμπαρασυρθούν στην κακία μέ τήν άτιμωρησία τών φαύλων καί άσεβών. Κρούει δέ τόν κώδωνα του κινδύνου δια νά ξυπνήση καί τούς άλλους τούς μακράν εύρισκομένους, για νά μετανοήσουν καί μή πάθουν τά όμοια. Διά δέ τής αγάπης, τής προσευχής καί τών δακρύων τής μετανοίας, θά άποσοβήσουμε τόν κίνδυνο πού διατρέχουμε...

* * *

* 'Εάν μετανοήσουμε καί έπιστρέψουμε προς τόν Θεό, όπως οί Νινευίτες, θά σωθούμε, εάν δέν μετανοήσουμε θά δοκιμάσουμε άνεκδιήγητες συμφορές, θλίψεις, στενοχώριες, όλεθρο καί άφανισμό. "Ας μετανοήσουμε άδελφοί, για νά άπαλλαγούμε καί από τά πρόσκαιρα καί

αιώνια βάσανα, αλλά και άξιωθοῦμε νά ἐπιτύχουμε ὅλοι τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν.

***Ὁ Χριστός ἀνέστη ἀληθῶς
καί Βασιλεύει εἰς πάντα τούς αἰῶνας***

Στίς 8 Μαΐου τοῦ 1977 ὁ π. Φιλόθεος σέ κληρικόν ἱεροκήρυκα ἔγραψε καί τά ἐξῆς:

...Καί ἐγώ 94 ἐτῶν Γέρων κεκμηκῶς, ὁ ἀπό τῶν πολλῶν μου ἀμαρτιῶν, ἀσθενῶν τῷ σώματι καί τῇ ψυχῇ. Ὁ ἀπό τῶν πολλῶν κόπων, τῶν θλίψεων, τῶν στενοχωριῶν, τὰς ὁποίας δοκιμάζω εἰς τὰς ἐσχάτας παρούσας πονηράς ἡμέρας, ἔγινα ἀσθενής, παράλυτος, νεκρός ἄταφος, πῶς νά μή λυπηθῶ, ὅταν ἀκούω καί πληροφοροῦμαι ὅτι πολλοί ἐκ τῶν ἀρχόντων τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιερεῖς (ἐκτός ὀλίγων) καταφρονοῦν τὰς Ἀποστολικὰς καί Πατρικὰς παραδόσεις, καί τό χειρίστον πάντων, ὅτι κατεφρόνησαν τήν ἐντολήν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία εἶναι ὁ Θεός, καθὼς λέγει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ὁ ἠγαπημένος Μαθητής τοῦ Κυρίου καί Παρθένης; Ὁ Θεός ἀγάπη ἐστὶ καί ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καί ὁ Θεός ἐν αὐτῷ. Ἄς προσέξουν καί ἄς στοχασθοῦν καλῶς, ὅσοι ἐκ τῶν Ἀρχιερέων ἐφυγάδευσαν τήν ἀγάπην καί ἐδέχθησαν ἐν τῇ καρδίᾳ των τόν φθόνον. Ὁ διάβολος φθόνος ἐστὶ καί ὁ μένων ἐν τῷ φθόνῳ ἐν τῷ διαβόλῳ μένει καί ὁ διάβολος ἐν αὐτῷ.

Πῶς νά μή λυποῦμαι, ὅταν πληροφοροῦμαι, ὅτι πολλοί τῶν Ἀρχόντων τῆς πολιτείας, ὑπουργοί, βουλευταί, στρατηγοί, ἀξιωματικοί καί πλούσιοι (ἐκτός ὀλίγων ἐξαιρέσεων) εἶναι μασῶνοι, ἀσεβεῖς, χωρίζουν τὰς γυναῖκας των, δέν πηγαίνουν εἰς τήν Ἐκκλησίαν,

δέν ἐξομολογούνται, δέν κοινωνοῦν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, δέν προσεύχονται, δέν σέβονται, δέν ἀγαποῦν τόν Θεόν; Τινές ἐξ αὐτῶν τόν ὑβρίζουν, τόν βλασφημοῦν, δέν ἀγαποῦν τόν πλησίον των, ἀγαποῦν τόν διάβολον καί ποιοῦν τās ἐντολάς του. Ἀποβάλλουν τό δόγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπό τό Ἅγιον Σύμβολον τῆς Πίστεως, ἀπό τήν σημαίαν τόν Τίμιον Σταυρόν. Καταργοῦν νόμους, οὔς ὁ Θεός ἔθετο νά μένουν ἀσάλευτοι εἰς τοὺς αἰῶνας, καί νομοθετοῦν νόμους ἰδικούς των καί διά τόν ἑαυτόν τους.

Ταῦτα καί ἄλλα πολλά ἄξια θρῆνων βλέπων καί ἀκούων, πῶς εἶναι δυνατόν, ὡς Πνευματικός Πατήρ, νά μή στενάξω καί θρηνήσω διά τήν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν τοῦ λαοῦ καί τοῦ κλήρου τῆς Πατρίδος ἡμῶν καί τῆς Ἐκκλησίας καί νά βοήσω, ὡς πάλαι ὁ θρηνητικώτατος Προφήτης Ἰερεμίας; Κύριε δός τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ καί τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πηγάς δακρύων διά νά πενθήσω καί θρηνήσω. Ἡ ἀξιοθρήνητος αὕτη κατάστασις μέ ἔφερε εἰς σημεῖον νά ζητῶ τόν θάνατον. Ἐγενόμην ὡσεὶ νεκρός ἀβοήθητος...

Ὁ Κύριος νά δώσῃ εἰρήνην εἰς πάντα τά ἔθνη, εἰς πᾶσαν τήν Οἰκουμένην, εἰς πᾶσαν τήν γῆν διά νά ψάλλωμεν πάντες ἀληθῶς τό· δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς Εἰρήνη, διότι πάντες, ἐκτός ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ψάλλομεν ψευδῶς, ψάλλομεν μέ τό στόμα, τήν γλῶσσαν, τά χεῖλη, τό δόξα ἐν Ἑψίστοις Θεῷ. Μέ τό ἴδιον στόμα, τά χεῖλη καί τήν γλῶσσαν Τόν ὑβρίζομε, Τόν βλασφημοῦμε, Τόν πτύομε, Τόν ἐμπαίζομε, Τόν περιφρονοῦμε. Ψάλλομεν ἐπί γῆς εἰρήνην. Ποῦ εἶναι ἡ Εἰρήνη! Ἐχάθη! Πόλεμοι μεταξύ ἐθνῶν καί λαῶν ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρων γῆς. Πόλεμοι ἐσωτερικοί, ἐξωτερικοί, πολιτικοί, ἐκκλησιαστικοί. Πόλεμοι μεταξύ παλαισημερολογιτῶν,

νεοημερολογιτών, πόλεμοι μεταξύ γονέων και τέκνων, μεταξύ συζύγων και χωρισμοί, μεταξύ αδελφών, πόλεμοι. Συστέλλομαι, έντρέπομαι, τρέμει ή γλώσσα μου νά τό προφέρη, μεταξύ Αρχιερέων, αντιπροσώπων του Χριστού.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ τέλειος καί ἀληθής Θεός καί τέλειος ἄνθρωπος, ὁ Ἄρχων τῆς Εἰρήνης, ὅταν ἦλθε εἰς τόν κόσμον μᾶς ἔφερε τήν εἰρήνην. Οἱ Ἄγγελοι ἔψαλλαν ἀληθῶς· **«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»**. Ἐκήρυξε, ἐδίδαξε τήν Εἰρήνην καί διά λόγων καί ἔργων καί διά τοῦ ἴδιου παραδείγματός Του. **«Μάθετε, εἶπεν, ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶός εἰμι καί ταπεινός τῇ καρδίᾳ καί εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν»**. Ἐμακάρισε τούς πραεῖς, τούς εἰρηνοποιούς. Πρίν τοῦ ἐκουσίου Πάθους Του, τῆς Ἀναστάσεως, τῆς εἰς Οὐρανοῦς ἀνόδου, μᾶς ἔδωκε, μᾶς ἄφησε τήν εἰρήνην. **«Εἰρήνην δίδωμι ὑμῖν, εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν»**. Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι καί οἱ πρῶτοι Χριστιανοί τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων ἐφύλαξαν τήν ἐντολήν τῆς εἰρήνης τῆς ἀγάπης. **«Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»**. Οἱ τῶν ἐσχάτων χαλεπῶν καιρῶν καί χρόνων διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων, Ἀρχιερεῖς καί Ἱερεῖς, καί τῶν πονηρῶν τούτων ἡμερῶν Χριστιανοί, διαφέρουν κατά πολλά. Ἐκεῖνοι ἦσαν ἀληθεῖς Ἀπόστολοι καί ἀληθεῖς Χριστιανοί. Οἱ τῆς παρούσης γενεᾶς εἶναι ψευδαπόστολοι, ψευδοαρχιερεῖς, ψευδοδιδάσκαλοι, ψευδοχριστιανοί. Ψάλλουν ἐπί γῆς εἰρήνη, ἀλλά ἔχουν πόλεμον πρός ἀλλήλους. Προσεύχονται πρός τόν Θεόν καί λέγουν *«ἄφες ἡμῖν, Κύριε, τά ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν»* καί λέγουν ψεύματα εἰς τόν Θεόν, διότι, ὄχι μόνον δέν ἀφήνουν τά ὀφειλήματα τῶν ἀδελφῶν των, ἀλλά καί μισοῦν, ἐχθρεύ-

ονται τούς αδελφούς των. Καί σήμερον εκπληρούνται πᾶσαι αἱ προφητεῖαι τοῦ δι' ἡμᾶς καί διὰ τήν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. «**Ἐλθὼν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς εὐρήσῃ ἅρα τὴν πίστιν... Καί διὰ τό πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν...**». Εἰ μή ὑπῆρχον ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καί ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν... Οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ...

Διὰ νά γράψῃ τις τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων ἀπαιτοῦνται ὀλόκληροι τόμοι... Δέν ἀρκεῖ ὅμως νά μάθουμε μόνον τὰ Ἱερά γράμματα διὰ νά σωθοῦμε, ἀλλά πρέπει καί νά πράττουμε. Δέν ἀρκεῖ μόνον νά κηρύττουμε, ἀλλά καί νά ποιοῦμε. Οἱ Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Γραμματεῖς καί Φαρισαῖοι, ἐγνώριζαν καλά τὰς Γραφάς καί ἐκήρυτταν. Ἀλλά δέν ἐφύλατταν ὅσα ἐδίδασκαν τούς ἄλλους. Λέγουσιν, εἶπε περί αὐτῶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀλλ' οὐ ποιοῦσιν. Διδάσκουν, κηρύττουν καί σήμερα πολλοὶ Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Ἱεροκήρυκες, διδάσκαλοι, Καθηγηταί, Θεολόγοι, ἀλλ' οὐ ποιοῦσι. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός μᾶς παρήγγειλλε καί προεῖπε νά προσέχουμε νά μή πλανηθοῦμε. Διότι πολλοὶ πλάνοι, ψευδοπροφήται, ψευδοδιδάσκαλοι, ψευδοχριστοὶ εἰς τόν κόσμον θά φανοῦν καί πολλοὺς θά πλανήσουν, ἀκόμη καί ἀπό τούς ἐκλεκτούς. Διὰ νά σωθῆς ἀπό τούς πλάνους, τούς ψευδοπροφήτας καί ψευδοχριστούς, ἀπό τὰς παγίδας τοῦ παμπονήρου καί παγκακίστου διαβόλου καί ἀπό πᾶσαν κακίαν καί ἁμαρτίαν σέ συμβουλεύω νά σπουδάσῃς, νά φροντίσῃς, νά ἀγωνισθῆς, νά ἀποκτήσῃς καί νά φυλάξῃς δύο μεγάλας ἐντολάς καί ἀρετάς, τὴν ταπεινώσιν καί τὴν ἀγάπην. Ἐάν δέν τὰς ἔχῃς, ζήτησέ τας ἀπό τόν Οὐράνιον Πατέρα τόν Θεόν, τόν χορηγόν τῶν ἀγαθῶν καί τῶν δωρεῶν. Ζήτησέ τας μετὰ πίστε-

ως καί Ἐκεῖνος πού μᾶς λέγει· **«αἰτεῖτε καί δοθήσεται, ζητεῖτε καί εὐρήσετε»**, θά σοῦ τᾶς δώσει. Μέ αὐτάς τᾶς δύο ἀρετάς θά σωθῆς, καί θά ἀξιωθῆς τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

* * *

8 Μαΐου 1979

* «...Πιστεύω, ἂν θέλῃ καί ὁ Θεός, νά φύγω γρήγορα. Πρέπει καί νά φύγω, γιατί, ὅπως βλέπω, ὁ κόσμος ὅλος ὅλον εἰς τό πονηρόν τρέχει, σάν ἁμαρτωλός εἰς τήν ἁμαρτίαν. Ἀκράτητοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι, καί λαός καί κληρὸς σάν τὰ ἀχαλίνωτα ἄλογα τρέχουν εἰς τήν ἁμαρτίαν· οὔτε συλλογίζονται Θεόν, θάνατον, κρίσιν, ἀνταπόδοσιν, τίποτε-τίποτε, μόνον γιά τήν ὕλη, γιά τό σῶμα, γιά τίς ἡδονές, γιά τίς τιμές. Γιά τήν ψυχή, γιά τόν Θεό, γιά τήν ἀρετή; τίποτε. Πολύ ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού ἔχουν ἀληθινά ἐνδιαφέροντα, καί ἴσως χάριν αὐτῶν τῶν ὀλίγων κρατεῖ ὁ Θεός τόν κόσμον».

* «Ὁ Σατανᾶς κάνει τήν τελευταία ἔφοδο, καί εἰς αὐτά τά χρόνια πού εὐρισκόμεθα μεγάλη θλίψις καί μεγάλη ὀργή θά ρθῆ στόν κόσμον... Πολλά γίνονται, ἰδίως δύο μεγάλα κακά, ἡ ἀσέλγεια καί οἱ ἐκτρώσεις πού κάνουν οἱ γυναῖκες. Τόσο μεγάλο κακό στόν κόσμο δέν ἔγινε σέ καμμιά ἐποχή, νά σκοτώνουν 6-10 παιδιά οἱ μητέρες καί νά μὴν αισθάνονται καθόλου τύψι τῆς συνειδήσεως, πού, ἂν εἶχαν λίγο ἴχνος μετανοίας καί συναισθήσεως, ἔπρεπε νά ἀνοίξουν τάφους καί νά μποῦν μέσα νά βασανίζονται, ἀλλά ἀναίσθητες. Ἐξομολογοῦνται καμμιά φορά, ἀλλά χωρίς μετάνοια. Ἕνα αὐτό, καί δεύτερον ἡ γύμνια τῶν γυναικῶν. Περπατοῦν τώρα γυμνές, καί οἱ ἄνδρες γυμνοί, δέν πέφτουν πίσω, ἀλλά περισσότερο

αί γυναίκες, καί αυτό δέν εἶναι δυνατόν νά τό ὑπομένη ὁ Θεός. Ὑπέμεινε καί τούς ἐπί Νῶε ἀμαρτωλούς καί τούς Σοδομίτας καί Γομορρίτας, ἀλλά δέν εἶχαν φθάσει καί σέ αυτό τό σημείο, νά περπατοῦν γυμνοί καί νά ἐπιδεικνύουν τά σώματά των τά βρωμερά στούς ἄνδρες γιά νά τούς ἐλκύσουν καί παρασύρουν εἰς τήν ἀμαρτίαν.

Ὁ Θεός εἶναι μακρόθυμος, ἀλλά ἡ μακροθυμία του ἔχει καί ὅρια. **«Ἐάν μή ἐπιστραφῆτε, λέγει, τήν ρομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τό τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καί ἠτοίμασεν αὐτό, καί ἐν αὐτῷ ἠτοίμασε σκευή θανάτου, τά βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο».**

Λοιπόν ἄς εἶμεθα ἔτοιμοι διότι οὐκ οἶδαμε τήν ὥραν οὐδέ τήν στιγμήν τοῦ θανάτου. Τώρα τί τιμωρία θά μεταχειρισθῆ, Ἐκεῖνος ξεύρει. Πάντως ὅμως ἡ τιμωρία θά ἔλθῃ... Λοιπόν ἔγιναν πολλά κακά καί γίνονται καί ἐξακολουθοῦν ἀλματωδῶς νά γίνωνται. Ὑπάρχουν καί μερικοί ὀλίγοι καλοί, οἱ ὅποιοι μαζύ μέ τούς ἄλλους, φοβοῦμαι ὅτι θά ὑποφέρουν καί αὐτοί, ἀλλά αὐτοί ἅμα φυλάξουν τήν πίστη τους καί τήν ἀγάπη τους πρὸς τόν Θεόν, ὁ Θεός δέν θά τούς ἀφήσῃ, καί ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· οἱ ἄλλοι ὅμως θά παιδευθοῦν καί ἐδῶ καί θά παραπεμφθοῦν στό πῦρ τό ἐξώτερον. Αὐτά εἶναι τά χάλια μας».

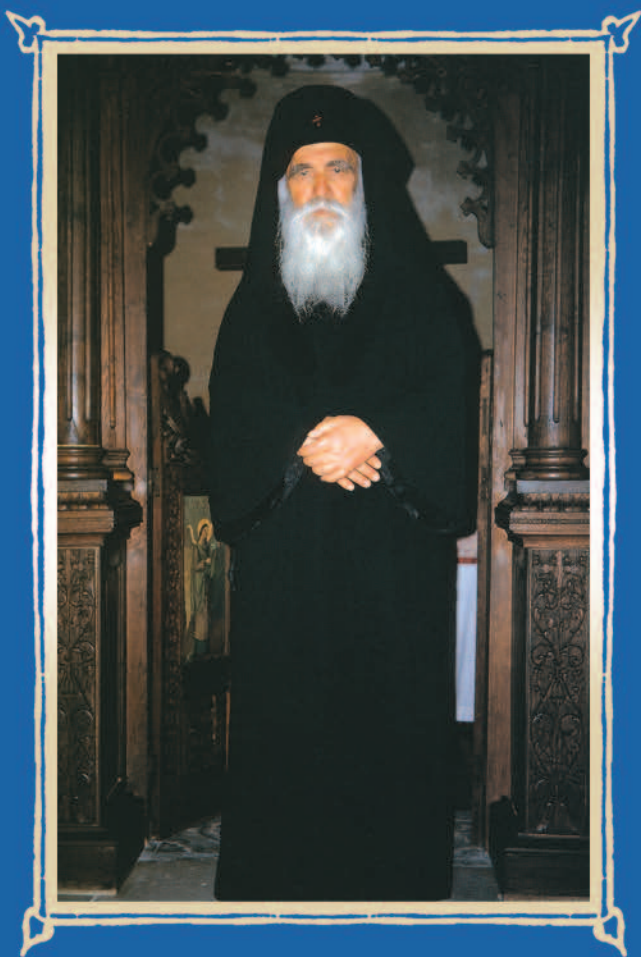
* * *

* «Εἶθε νά συνέλθει ὁ λαός καί μετανοήσῃ, διότι ἐάν δέν μετανοήσουμε οἱ πάντες καί ἐπιστρέψουμε, ὡς ὁ ἄσωτος υἱός, στόν Οὐράνιο Πατέρα μας ἀπό τόν ὁποῖο ἀπεμακρυνθήκαμε, ἄλλη τιμωρία, ἄλλη πληγή ὡς τοῦ Φαραῶ θά ἐξαποστείλῃ ὁ Κύριος ἐπί τούς ἀπειθεῖς υἱούς τῶν ἀνθρώπων. Ἐμεῖς ἄς μή συμπαρασυρθοῦμε ἀπό τόν ὀρμητικό χεῖμαρρο τῆς ἀμαρτίας, ὁ ὁποῖος ἀπει-

λει νά συμπαρασύρει τούς πάντας. Ἐς μένουμε στερεοί στήν Ὁρθόδοξη πίστη καί στίς παραδόσεις τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας· ἄς μένουμε πάντοτε διά τῆς ἀγάπης καί τῆς προσευχῆς ἐνωμένοι μέ τόν Θεό, καί, ἐάν ὡς ἄνθρωποι ἀπομακρυνθοῦμε, πάλι νά ἐπιστρέψουμε καί ἔτσι ἐνωμένοι μέ τόν Θεό νά δυνηθοῦμε νά διαπλεύσουμε ἀκινδύνως τό πέλαγος τό πολυκύμαντο τῆς παρουσίας προσκαίρου ζωῆς καί φθάσουμε ἀσφαλῶς καί αἰσίως στόν ἀχείμαστο λιμένα τοῦ Παραδείσου καί τῆς αἰώνιου ζωῆς. Ἀμήν».

Ἄρχιμ. ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ
(1884-1980)